

För en hörselsmartare värld.

Hörselskadades Riksförbunds kongress
Uppsala 23–25 maj 2025

Protokoll

Plats: Uppsala Konsert & Kongress

Deltagare: Ombud från föreningar samt övriga deltagare enligt förteckning

Sekreterare

Alf Lindberg

Kongressordföranden

Ellinor Eriksson

Jens Sjöström

Hans Wennberg

Justeringspersoner

Christina Rosdahl

Britt Edoff

1. Kongressen öppnas

Förbundsordförande **Ulf Olsson** hälsade de närvarande och de som följde sändningen på webben välkomna till HRFs 14:e kongress. Han lyfte fram att de hörselskadade under 104 år gått från att vara en röstsvag grupp till att bli en röststark organisation, men nu står inför stora problem med ökande avgifter och växande vårdköer. Han pekade på att satsningar på hörselvård har en viktig betydelse på många områden, inte minst för att motverka kognitiva försämringar och demens. Fler syn- och hörselinstruktörer är därför en åtgärd som kommunerna borde prioritera.

Helena Proos, ordförande i Region Uppsala, hälsade kongressdeltagarna välkomna till Uppsala, och lovade åtgärder för att minska regionens långa köer till hörselvården.

Lena Thorén, ordförande i HRFs Uppsala-distrikt, hälsade välkommen å distriktets vägnar.

Mattias Lundekvam, HRFs generalsekreterare, ledde ett scensamtal med riksdagsledamöterna **Magnus Berntsson**, KD, och **Jessica Rodén**, S, som båda är föräldrar till barn med hörselnedsättning.

Förbundsordföranden tackade talarna och förklarade kongressen öppnad.

2. Fastställande av deltagarförteckning och röstlängd

Förbundskansliet har upprättat en förteckning över kongressdeltagare, med ombud och övriga deltagare. Ombudsförteckningen ska utgöra röstlängd.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att fastställa upprättad förteckning över kongressdeltagare.

att upprättad förteckning över kongressombud ska gälla som röstlängd.

Kongressen beslutade

att fastställa upprättad förteckning över kongressdeltagare.

att upprättad förteckning över kongressombud ska gälla som röstlängd.

Bilaga

Förteckning över kongressdeltagare 2025

3. Fråga om kongressen blivit utlyst i stadgeenlig ordning

Enligt stadgarna § 5.4 ska förbundsstyrelsen kalla till ordinarie kongress senast sju månader före kongressens genomförande.

Kallelsen till kongressen 2025 skickades ut till föreningarnas postmottagare och övriga deltagare den 22 oktober 2024

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att kallelse till kongressen skett i stadgeenlig ordning.

Kongressen beslutade

att kallelse till kongressen skett i stadgeenlig ordning.

4. Val av kongressfunktionärer

Kongressen ska utse funktionärer för kongressen. De funktionärer som ska utses är:

- a) tre ordföranden
- b) en sekreterare
- c) två justerare

Valberedningens sammankallande Jan Lamby lade fram valberedningens förslag till funktionärer:

- a) Ellinor Eriksson, Jens Sjöström och Hans Wennberg
- b) Alf Lindberg
- c) Christina Rosdahl (ombud HRF Jönköping) och Britt Edoff (ombud CI-föreningen Stockholms län)

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att välja ordföranden, sekreterare och justerare i enlighet med valberedningens förslag.

Kongressen beslutade

att välja ordföranden, sekreterare och justerare i enlighet med valberedningens förslag.

5. Fastställande av dagordning, tidplan och arbetsordning

Förbundsstyrelsen har utarbetat förslag till dagordning, tidplan och arbetsordning för kongressen.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att fastställa förslaget till dagordning

att fastställa förslaget till tidplan

att fastställa förslaget till arbetsordning

Yrkanden under kongressen

Erika Darljung, Ombud Göteborg, yrkar att samtliga kandidater som har nominerats under nomineringstiden är möjliga att lyfta för val under kongressen.

Ulf Olsson, Förbundsstyrelsen: Förbundsstyrelsen tillstyrker tilläggsyrkandet och vill lägga till ytterligare en mening med följande lydelse: Förslag på motkandidater ska läggas in i Easymeet senast kl 10:15 på lördag förmiddag.

Deltog i debatten

Ulf Olsson, förbundsstyrelsen

Kongressen beslutade

att fastställa förslaget till dagordning

att fastställa förslaget till tidplan

att fastställa förslaget till arbetsordning med tilläggen: Samtliga kandidater som har nominerats under nomineringstiden är möjliga att lyfta för val under kongressen. Förslag på motkandidater ska läggas in i Easymeet senast kl 10.15 på lördag förmiddag.

6. Val av valberedningsutskott

Kongressen ska utse ett valberedningsutskott.

Utskottet har i uppdrag att föreslå ledamöter och ersättare till valberedningen samt att ta fram ett förslag till riktlinjer för valberedningen för kommande kongressperiod.

Utskottets förslag ska publiceras i det digitala mötesverktyget senast klockan 9.00 söndagen den 25 maj.

Valberedningens sammankallande Jan Lamby föreslår följande personer till valberedningsutskottet:

Alexander Carlström, distriktsrepresentant Östergötland. Carina Albertsson, distriktsrepresentant Västerbotten, Mikael Larsson, ombud HRF Kristianstad, Bernd Priemer, ombud HRF Botkyrka-Salem, Janne Åberg, ombud HRF Skövde-Tibro

Valberedningen föreslår kongressen besluta

att utse ledamöter i valberedningsutskottet i enlighet med valberedningens förslag

Kongressen beslutade

att utse ledamöter i valberedningsutskottet i enlighet med valberedningens förslag

7. Årsredovisningar för 2021, 2022, 2023 och 2024

Förbundsstyrelsens arbete finns redovisat i årsredovisningar för 2021, 2022, 2023 och 2024. Arbetet i stiftelser knutna till HRF finns redovisat i separata årsredovisningar för samma period.

Årsredovisningar för Hörselskadades Riksförbund (HRF) och stiftelser knutna till HRF ska fastställas av kongressen: Stiftelsen Hörselskadades Riksförbunds Understödsfond, Stiftelsen Hörselskadades Riksförbunds Arvs- och Gåvofond, Stiftelsen Elisabeth och Jacobus Machielses fond, SIH Stiftelse för döva och hörselskadade samt Stiftelsen Hörsselforskningsfonden.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att fastställa HRFs årsredovisningar samt årsredovisningarna för stiftelser knutna till HRF för 2021, 2022, 2023 och 2024

Deltog i debatten

Ulf Olsson, förbundsordförande

Jonas Sahlberg, förbundskassör

Stefan Holmberg, ombud Västra Östergötland

Kongressen beslutade

att fastställa HRFs årsredovisningar samt årsredovisningarna för stiftelser knutna till HRF för 2021, 2022, 2023 och 2024

Bilagor

HRFs årsredovisningar samt årsredovisningarna för stiftelser knutna till HRF för 2021, 2022, 2023 och 2024

Utanför dagordningen under kongressen

Utdelning av Stora Hörselpriset

Mattias Lundekvam, ordförande i Hörselforskningsfonden, och styrelseledamoten Filip Asp, delade ut Stora Hörselpriset till professor **Bo Håkansson**, Chalmers Tekniska Högskola, prissumma 100 000 kr.

Utdelning av Jan-Peter Strömngrens kulturpris

Förbundsordförande Ulf Olsson delade ut priset till de tre pristagarna **Anders Jansson**, **Ylva Löf** och **Lenam Malmberg**, som alla tre deltog via videolänk.

Utdelning av HRFs Inspiratörspris

Förbundsordförande Ulf Olsson delade ut Inspiratörspriset till **HRF Ljungby**, representerat av **Leif Jönsson**, Ljungby.

Åsa Henningsson, Sveriges Dövas Riksförbund, framförde en hälsning till kongressen.

Ida Hansson, ordförande för Unga Hörselskadade, framförde en hälsning till kongressen.

Under kongressen framfördes videohälsningar från Lidia Best, president i Europeiska Hörselfederationen, EFHOH, Björg Kampestuen-Berntzen, förbundsleder Hörselhemmedes Landsförbund, Norge, Åsa Strahlemo, förbundsordförande DHR, Åsa Lindestam, förbundsordförande PRO, Eva Eriksson, förbundsordförande SPF Seniorerna, Niklas Mårtensson, förbundsordförande Funktionsrätt Sverige

8. Revisionsberättelser för 2021, 2022, 2023 och 2024

Revisorerna delgav sina berättelser avseende granskning av förbundsstyrelsens verksamhet och ekonomiska förvaltning för HRF och stiftelser knutna till HRF: Stiftelsen Hörselskadades Riksförbunds Understödsfond, Stiftelsen Hörselskadades Riksförbunds Arvs- och Gåvofond, Stiftelsen Elisabeth och Jacobus Machielses fond, SIH Stiftelse för döva och hörselskadade samt Stiftelsen Hörselforskningsfonden – för åren 2021, 2022, 2023 och 2024.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att lägga revisorernas berättelser för 2021, 2022, 2023 och 2024 till handlingarna

Deltog i debatten

Lena Thorén, förbundsrevisor

Mikael Käll, revisor KPMG

Kongressen beslutade

att lägga revisorernas berättelser för 2021, 2022, 2023 och 2024 till handlingarna

9. Fråga om ansvarsfrihet för 2021, 2022, 2023 och 2024

Revisorerna har redovisat sina revisionsberättelser avseende granskning av förbundsstyrelsens verksamhet och ekonomiska förvaltning för HRF och för styrelserna i stiftelser knutna till HRF: Stiftelsen Hörselskadades Riksförbunds Understödsfond, Stiftelsen Hörselskadades Riksförbunds Arvs- och Gåvofond, Stiftelsen Elisabeth och Jacobus Machielses fond, SIH Stiftelse för döva och hörselskadade samt Stiftelsen Hörselforskningsfonden – för åren 2021, 2022, 2023 och 2024.

Revisorerna föreslår kongressen besluta

att kongressen beviljar förbundsstyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för åren 2021, 2022, 2023 och 2024

att kongressen beviljar stiftelsernas styrelseledamöter ansvarsfrihet för åren 2021, 2022, 2023 och 2024

Kongressen beslutade

att kongressen beviljar förbundsstyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för åren 2021, 2022, 2023 och 2024

att kongressen beviljar stiftelsernas styrelseledamöter ansvarsfrihet för åren 2021, 2022, 2023 och 2024

Utanför dagordningen

Mikael Käll, KPMG, avtackades som revisor.

Carina Albertsson och Bernd Priemer redogjorde för valberedningsutskottets beredning under kongressen.

10. Förslag till revidering av stadgar jämte motioner 101–109

Förbundsstyrelsen har gjort en översyn av stadgarna för förbund, distrikt och föreningar och föreslår några mindre ändringar, för att tydliggöra och underlätta. Några av de föreslagna stadgeändringarna handlar om att sänka tröskeln för medlemmar i Unga Hörselskadade att ta steget in i HRF, och att förstärka skrivningarna när det gäller firmateckning och teckningsrätt. Förslaget presenterades av Sune Wadenheim, förbundsstyrelsen.

Motion 101

Hörselskadades distrikt i Stockholms län

Större öppenhet och ökad delaktighet

Hörselskadades riksförbunds kongress är förbundets viktigaste sammankomst. Kongressen är en utmärkt möjlighet att öka medlemmarnas engagemang, intresse och delaktighet. 2025 års kongress välkomnar närmare 200 personer med röst-, yttrande eller förslagsrätt som ombud, representanter för distrikten och förbundsstyrelsens ledamöter.

Övriga drygt 20 000 medlemmar får vid intresse ansöka om att få närvara som observatörer mot en avgift och därefter invänta besked om plats finns.

Vi menar att det inför kommande kongresser finns både anledning och möjligheter till större öppenhet och att ge fler medlemmar chans att ta del av kongressen. Vi föreslår att nästa kongress öppnas för alla medlemmar utan avgift. I någon mening är alla medlemmar med om att betala lokalkostnaderna. Den förtäring som idag ingår i avgiften får i vårt förslag besökande medlemmar själva stå för efter egna önskemål och behov.

Erfarenheten hittills ger vid handen att lokalutrymmet normalt inte ska vara något hinder eller problem. Om en mindre lokal ska användas kan alternativt intresserade medlemmar uppmanas att anmäla sitt intresse.

Samtidigt måste Hörselskadades Riksförbund fortsätta att ta till vara och utveckla digitaliseringens möjligheter. En given väg är då att sända kongressen digitalt så att den medlem som så önskar kan logga in för att se och lyssna. Om kongressen genomförs digitalt bör medlemmar likaså kunna följa förhandlingarna den vägen.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. ge förbundsstyrelsen i uppdrag att inför nästa kongress utarbeta en ordning där alla medlemmar har möjlighet att utan kostnad och anmälningsförfarande närvara vid förhandlingarna.
2. ge förbundsstyrelsen i uppdrag att inför nästa kongress nogsamt undersöka och förbereda en ordning där HRF:s medlemmar kan följa kongressen digitalt, vare sig förhandlingarna äger rum rent fysiskt eller digitalt.

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning om att Hörselskadades Riksförbunds kongress är en viktig arena för att öka medlemmarnas engagemang, intresse och delaktighet. Vi är också överens med motionären om att det finns ett stort värde i att medlemmar får möjlighet att följa kongressen. Idag är det möjligt för föreningar, att i mån av plats, skicka observatörer.

Motionären föreslår att förbundsstyrelsen får i uppdrag att arbeta för att alla medlemmar ska ha möjlighet att närvara vid kongressen utan kostnad och utan anmälningsförfarande. Förbundsstyrelsen tolkar detta som att motionären menar fysisk närvaro. Vi ser stora utmaningar med att genomföra det rent praktiskt. Frågan är också om det är ekonomiskt försvarbart. Alla kongresser kräver långsiktig och noggrann planering utifrån fastställda ekonomiska ramar. Offerter behöver inhämtas minst ett år i förväg för kongresslokal, hotell, måltider med mera. För att kunna göra detta på ett ansvarsfullt sätt krävs en uppskattning av hur många som tänker delta. Att öppna för fysisk närvaro utan att kunna förutse deltagarantalet skulle leda till betydande praktiska och ekonomiska konsekvenser.

Förbundsstyrelsen anser däremot precis som motionären att det vore positivt, om det är praktiskt genomförbart, att medlemmar får möjlighet att ta del av kongressdagarna genom att kongressen tillgängliggörs digitalt. Vi tillstyrker därmed motionärens förslag om att det ska tas med i planeringen inför kommande kongress.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå första att-satsen i motion 101

att bifalla andra att-satsen i motion 101

Yrkande under kongressen

Agneta Österman Lindquist, Distriktsrepresentant Stockholms län yrkar bifall till motionens första attsats med tillägget ”i mån av plats”.

Kongressen beslutade

att avslå första att-satsen i motion 101

att bifalla andra att-satsen i motion 101

Motion 102 (motionerna 102-105 behandlas tillsammans)

Hörselskadades distrikt i Stockholms län

Unga hörselskadades roll i HRF

Unga Hörselskadade har en viktig roll i HRF på många olika sätt. Förbundsstyrelsens förslag till stadgar tar fasta på det och ger ett par förslag till stadgeändringar som lyfter dom. Vi tycker det är väldigt bra att man till exempel föreslår att Unga Hörselskadades riksstyrelse ska få möjlighet att lämna in motioner till kongressen. Vi tycker även att det är bra att UH:s medlemmar blir medlemmar i HRF, och då stadgeförslaget säger medlemskap och inte stödmedlemskap antar vi att UH medlemmar även blir medlemmar i sin lokala HRF-förening. Men trots alla positiva saker med förbundsstyrelsens förslag anser vi att det är rimligt att gå längre. Här är tre förslag som tillsammans både synliggör och ger plats till Unga Hörselskadade i vår organisation

- Lyft fram att Unga Hörselskadade är vår självständiga ungdomsorganisation
- Öka antalet deltagare från Unga Hörselskadade från föreslagna två till fem och ge dem även möjlighet att rösta för t.ex. de motioner som skickats in från Unga Hörselskadade

Vi tycker att det är viktigt att HRF stadgar lyfter fram både att UH är vår ungdomsorganisation men även att de är en självständig organisation med eget ansvar gentemot sina medlemmar.

Vidare vill vi få möjligheter till en större geografiska spridningen hos representanterna genom att öka antalet ombud. På det sättet så ökar vi antalet unga människor med hörselnedsättning som med sina perspektiv och erfarenheter kan bidra till att kongressens diskussioner får en ökad mångfald av perspektiv vilket vi bedömer i förlängningen kan leda till bättre beslut. Vi tror även att det finns ett egenvärde i att en större grupp unga hörselskadade får erfarenheter av HRF och kongressförhandlingar. Kanske kan det bidra till att nån av Unga hörselskadades ombud om några år representerar sin lokala HRF-förening.

Vi tror även på att ge Unga Hörselskadades representanter rösträtt på kongressen. De är en del av oss och det är rimligt att de får möjlighet att ta ansvar för vår framtid med en rösträtt.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. följande formuleringar i stadgarna ändras:
3.4 ändras till: ”HRF självständiga ungdomsförbund, Unga Hörselskadade (UH), är vår samarbetspartner på alla nivåer, och får ett aktivt stöd.”

2. följande formuleringar i stadgarna ändras:

5.2 Deltagare

"Unga Hörselskadade har rätt att utse fem ombud som har yttrande, förslagsrätt och rösträtt på kongressen."

Motion 103

Hörselskadades distrikt i Stockholms län

Antal ombud till kongressen

Förbundsstyrelsen föreslår att man ska sänka gränsen för extra ombud från 300 till 200 medlemmar för att få fler ombud på kongressen. Det är en ambition som vi tycker är väldigt bra. Men vi föreslår här att man löser problemet på ett annat sätt. FS förslag innebär ett något större inflytande för stora föreningar, medan det stora flertalet föreningar får ett oförändrat antal ombud. Men vi bedömer att en ökning av antalet ombud i mellanstora föreningar kan göra skillnad när det gäller att stimulera lokalt engagemang.

Vi föreslår därför att man ändrar reglerna för fastställande av antal ombud så att en förening får ett extra ombud vid 100 medlemmar och därefter enligt följande:

400-699 medlemmar 3 ombud

700-999 medlemmar 4 ombud

1000-1299 medlemmar 5 ombud

1300-1599 medlemmar 6 ombud

Vi har tittat på hur det skulle påverka föreningarna i Stockholmsdistriktet och där blir effekten av FS förslag att Stockholm får två nya ombud och ingen annan påverkas. Om man använder vårt alternativ så hade Nacka -Värmdö, Tyresö Haninge Nynäshamn, Järfälla Upplands Bro, Täby med omnejd och Södertälje alla får ytterligare ett ombud.

Vi förstår att FS förslag kan ge andra effekter i andra delar av landet men vill ändå lägga ett motförslag som vi tror skulle vitalisera kongressen mer än att ge den största föreningen ytterligare två platser.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. ersätta FS förslag till ändring

5.2 Deltagare

"Föreningarna utser ett ombud för varje påbörjat tvåhundratal betalande medlemmar per den 30 september året innan kongressen äger rum och för vilka avgift betalats. Utsett ombud ska vara medlem i aktuell förening"

Med följande text

5.2 Deltagare

Föreningarna utser ombud enligt följande. Alla föreningar kan utse ett ombud.

Föreningar med fler än 100 medlemmar den 30 september året innan kongress kan utse ytterligare ett ombud. Därutöver kan föreningar utse ytterligare ett ombud per påbörjat trehundratal betalande medlemmar, med start från 400 medlemmar. Utsett ombud ska vara medlem i aktuell förening.

Motion 104

Hörselskadades förening i Skövde-Tibro

Att fullmakt till ombud kan ges till kongressen

Många föreningar inom HRF har svårighet att rekrytera personer till styrelsen.

Genomsnittsålder för våra medlemmar hög.

Att resa bort och delta i en kongress i tre dagar, med två övernattningar, är för många ombud en stor utmaning.

Det kan vara ålders, medicinska eller ekonomiska skäl som hindrar deltagande.

Om förslaget till kongressen om att man väljer antalet ombud ett ombud per påbörjad tvåhundratal går igenom,

så innebär det för vissa föreningar att 4-5 ombud ska delta på kongressen.

Vi anser det inte demokratiskt att vissa föreningar inte kan utöva sin rösträtt på kongressen av ovannämnda skäl.

Vi föreslår därför att öppna upp för möjligheten att ge fullmakt till ombud inom föreningen.

Vi föreslår också att ombud i föreningen kan ge fullmakt till ombud i annan förening inom det egna distriktet.

I stadgarna finns inte frågan om fullmakt över huvud taget.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. i stadgarna 5.2 "Deltagare" förs in att föreningars ombud har rätt att till kongressen lämna fullmakt till annat ombud inom föreningen och till ombud i annan förening inom distriktet.

Motion 105

Hörselskadades förening i Stockholm

Förtydligande kring val av kongressombud

Bakgrund: information gällande val av kongressombud finns i stadgar för förbund, distrikt och förening. Men informationen är ofullständig och kräver att man tar del av både förbunds- och föreningsstadgar för att det ska bli rätt.

I föreningsstadgarna står följande:

F7.2 Nominering samt val av ombud

Varje medlem har rätt att nominera ombud. Val av ombud ska ske på årsmöte eller på extra årsmöte. Valet ska ske genom sluten omröstning om någon medlem så begär.

Godkänd valsedel ska uppta det antal ombud som ska väljas. Valsedel som upptar fler eller färre namn är ogiltig.

I förbundsstadgarna står följande:

5.2 Deltagare

Kongressen består av ombud från föreningarna. Varje ombud har en röst. Rösträtten får överlåtas till ersättare som väljs av föreningen. Föreningarna utser ett ombud för varje påbörjat trehundratal registrerade medlemmar per den 30 september året innan kongressen äger rum och för vilka avgift betalats. Utsett ombud ska vara medlem i aktuell förening. Förbundsstyrelsens ledamöter, revisorer, valberedningen samt generalsekreteraren ska närvara vid kongressen och har där yttrande- och förslagsrätt.

Distriktsstyrelsen har rätt att utse en representant till kongressen. Representanten har yttrande- och förslagsrätt.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. F7.2 kompletteras så att det tydligt framgår att förening kan välja ombud och ersättare till kongressen. Förslagsvis:

Val av ombud och ersättare för ombud ska ske på årsmöte eller på extra årsmöte.

Förbundsstyrelsens yttrande

Motion 102, 103, 104, och 105 behandlas tillsammans

I motion 102 föreslår motionären i den första att-satsen att formuleringen om Unga Hörselskadade, UH i 3.4 ska ändras. Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning om att UH är viktiga och att de är en självständig organisation. UH är en juridiskt fristående organisation helt skild från HRF som fattar egna beslut. Vi har och ska däremot ha en nära samverkan vilket vi på många sätt markerar genom andra förslag till ändringar i stadgarna.

Förbundsstyrelsen anser inte att det är lämpligt att HRF reglerar UHs status i våra stadgar. Det bör vara helt upp till UH att avgöra hur de vill beskriva sig i relation till HRF. Rubriken i 3.4 handlar i första hand om samverkan med andra organisationer där UH, särskilt lyfts fram. Vi anser därmed att vårt förslag till skrivning ska behållas.

Förbundsstyrelsen yttrar sig om motion 103, 104, 105 samt andra att-satsen i motion 102 gemensamt då alla berör 5.2 Deltagare.

I motion 103 föreslås en annan beräkningsmodell för antal ombud på kongressen som skulle leda till en ökning på ca 50 – 60 ombud på kongressen och en ökad kostnad på mellan 500 000 – 800 000 kronor. Förbundsstyrelsen delar uppfattningen om att en ökning av antalet ombud för mellanstora föreningar kan ha en positiv effekt på det lokala engagemanget och därmed bidra till att vitalisera kongressen. Samtidigt måste detta ställas mot de kostnader detta skulle medföra. En kostnadsökning måste kompenseras genom högre kongressavgift för ombud och därmed ökade utgifter för föreningarna. Förbundsstyrelsens står fast vid sitt förslag, som innebär ett ombud per påbörjat 200-tal medlemmar, vilket skulle ge en ökning med ca 20 ombud på kongressen, och en ökad kostnad på 200 000 – 300 000 kr. Detta kan ses som en rimlig kostnadsökning sett till både förbundets och föreningarnas ekonomi.

I motion 104 förslås att öppna upp för möjligheten att ge fullmakt till ombud inom föreningen samt att ge fullmakt till ombud i annan förening inom det egna distriktet. Sedan kongressen 2021 finns möjlighet att välja ersättare till ombud, enligt 5.2 Deltagare: "Kongressen består av ombud från föreningarna. Varje ombud har en röst. Rösträtten får överlåtas till ersättare som väljs av föreningen." Vid samma kongress beslutades också ett tillägg i 5.2 Deltagare, som lyder: "Utsett ombud ska vara medlem i aktuell förening." Detta tillägg beslutades om för att stärka den demokratiska processen och förhindra att fullmakter överlåts till ombud utanför föreningen. Förbundsstyrelsen anser att det även fortsättningsvis är viktigt att både ombud och ersättare är medlemmar i den aktuella föreningen för att säkerställa en rättvis och demokratisk representation.

I andra att-satsen i motion 102 förslår motionären att antalet deltagare från UH på HRFs kongress ska öka från föreslagna två till fem deltagare samt att UH ska få rösträtt på HRFs kongress. Förbundsstyrelsen stödjer förslaget att utöka antalet deltagare men

föreslår istället en ökning från föreslagna två till tre representanter. Detta förslag ligger i linje med vad föreningar, med ungefär lika många registrerade medlemmar som UH har, kan skicka som ombud. Enligt HRFs stadgar tillkommer rösträtt endast ombud från föreningar. Varken förbundsstyrelsens ledamöter, revisorer, valberedning, generalsekreterare eller distriktsstyrelsernas representanter har rösträtt. Förbundsstyrelsen står därför fast vid sitt förslag att UH representanter ska ha yttrande- och förslagsrätt, men inte rösträtt.

I motion 105 föreslås att F7.2 kompletteras så att det tydligt framgår att föreningen kan välja ombud och ersättare till kongressen. Förbundsstyrelsen stödjer motionärens förslag gällande tillägg i F7.2 samt föreslår ett ytterligare förtydligande i 5.2 Deltagare.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå första att-satsen i motion 102

att avslå motion 103

att avslå motion 104

att avslå andra att-satsen i motion 102

att bifalla motion 105

att bifalla förbundsstyrelsens förslag till ny skrivning i 5.2

Kongressen består av ombud från föreningarna. Varje ombud har en röst. Rösträtten får överlåtas till ersättare som väljs av föreningen.

*Föreningarna utser ett ombud för varje påbörjat tvåhundratal betalande medlemmar per den 30 september året innan kongressen äger rum och för vilka avgift betalats. Utsett ombud **och ersättare** ska vara medlem i aktuell förening.*

Förbundsstyrelsens ledamöter, revisorer, valberedningen samt generalsekreteraren ska närvara vid kongressen och har där yttrande- och förslagsrätt. Distriktsstyrelsen har rätt att utse en representant till kongressen. Representanten har yttrande- och förslagsrätt.

*Unga Hörselskadades riksorganisation har rätt att utse **tre** representanter.*

Representanterna har yttrande- och förslagsrätt.

Yrkanden under debatten

Agneta Österman Lindquist, Distriktsrepresentant Stockholms län:

Yrkar bifall till vår motion 103.

Om kongressen beslutar att bifalla förbundsstyrelsens avslagsförslag vill vi lägga följande tilläggsyrkande:

Stockholmsdistrikt yrkar att vi behåller nuvarande beräkningsmodell med ett ombud per påbörjat 300-tal medlemmar

Janne Åberg, Ombud Skövde-Tibro

Yrkar bifall till motion 104.

Susanne Nyberg, Ombud Örebro

Yrkar bifall till motion 103 med följande tillägg:

400-699 medlemmar 3 ombud

700-999 medlemmar 4 ombud

1000-1299 medlemmar 5 ombud

1300-1599 medlemmar 6 ombud

Janne Åberg, Ombud Skövde-Tibro

Yrkar att kongressen beslutar beräkna antalet ombud till kongressen baserat på antalet betalande huvudmedlemmar.

Deltog i debatten

Sune Wadenheim, förbundsstyrelsen

Agneta Österman-Lindqvist, Distriktsrepresentant Stockholms län

Janne Åberg, ombud Skövde-Tibro

Alexander Carlström, Distriktsrepresentant Östergötland

Susanne Nyberg, Ombud Örebro

Christer Arnrup, Ombud Flen

Kongressen beslutade

att avslå motion 102

att efter votering bifalla motion 103 med tilläggsyrkande

400-699 medlemmar 3 ombud

700- 999 medlemmar 4 ombud

1000 - 1299 medlemmar 5 ombud

1300 - 1599 medlemmar 6 ombud

Voteringar: FS förslag till avslag på motion 103 mot bifall, röstsiffror 35-46, 3 avstår. Då motionen inte fick nödvändiga två tredjedelars majoritet ställdes motionen mot de gällande stadgarna, röstsiffror 76-6, 2 avstår. Konstaterades att motion 103 med tilläggsyrkande fått två tredjedelars majoritet

att avslå motion 104

att bifalla motion 105

att bifalla förbundsstyrelsens förslag till ny skrivning i 5.2

Kongressen består av ombud från föreningarna. Varje ombud har en röst. Rösträtten får överlåtas till ersättare som väljs av föreningen.

*Föreningarna utser ett ombud för varje påbörjat tvåhundratal betalande medlemmar per den 30 september året innan kongressen äger rum och för vilka avgift betalats. Utsett ombud **och ersättare** ska vara medlem i aktuell förening.*

Förbundsstyrelsens ledamöter, revisorer, valberedningen samt generalsekreteraren ska närvara vid kongressen och har där yttrande- och förslagsrätt. Distriktsstyrelsen har rätt att utse en representant till kongressen. Representanten har yttrande- och förslagsrätt.

*Unga Hörselskadades riksorganisation har rätt att utse **tre** representanter. Representanterna har yttrande- och förslagsrätt.*

Motion 106

Hörselskadades förening i Skövde-Tibro

Antalet förbundsmöten

I nuvarande stadgar §6 6.1 "Uppgift" står det att "Förbundsmötet sammanträder, med undantag av kongressår, två gånger per år."

Vår uppfattning, efter att ha deltagit i två förbundsmöten, är att innehållet till allra största delen är information från förbundet.

Vi föreslår därför att förbundsmötet sammanträder en gång per år och vid behov av ytterligare sammanträde, detta genomförs digitalt.

Förbundsmöten innebär en mycket stor kostnad för förbundet och vi anser att dessa medel kan användas på ett sätt som bättre gagnar HRF:s verksamhet..

Vi föreslår kongressen besluta att

1. i stadgarna § 6 6.1 "Uppgift" fjärde stycket ändra från "Förbundsmötet sammanträder, med undantag av kongressår, två gånger per år."

Till: "Förbundsmötet sammanträder, en gång per år, samt i övrigt på extra kallelse av förbundsstyrelsen, eller när fler än hälften av distrikten så begär. Detta eventuella extra möte genomförs digitalt.

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen anser att våra förbundsmöten har en mycket viktig roll i vår organisations demokrati mellan kongresserna. Enligt stadgarna ska förbundsmötet årligen på våren få en återrapportering av årsredovisningen och på hösten möte ska förbundsstyrelsen samråda kring sitt förslag till verksamhetsplan och budget för kommande år. Det är också ett viktigt forum där förbundsstyrelsen och distriktets representanter får möjlighet att diskutera aktuella frågor och lyfta vad som händer lokalt och regionalt. Betydelsen av att delge varandra kunskap, utbyta erfarenheter och att stötta varandra kan aldrig underskattas. Förbundsstyrelsen tar med sig synpunkten att se över både innehåll och formerna för förbundsmöten så att det inte enbart upplevs som ensidig information från förbundet. Självklart är det fullt möjligt att det framöver kan komma att bli vissa möten som hålls digitalt, om det bedöms lämpligt.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 106

Yrkande under debatten

Janne Åberg, Ombud Skövde-Tibro

Yrkar bifall på motion 106

Ove Löfgren, Ombud Västerås

Att förbundsstyrelsen får uppdraget att utveckla förbundsmötena.

Kongressen beslutade

att avslå motion 106

Motion 107

Hörselskadades förening i Göteborg

Säkerställ kommunikationen mellan förbundsstyrelsen och lokalföreningarna

Föreningarna kan påverka förbundet på nationell nivå vart fjärde år, det är då som vi har formell makt att utöva inflytande. Däremellan träffar förbundet på nationell nivå, distriktsnivån genom förbundsmöten årligen. För att en förening således ska få information om vad som händer på nationell nivå krävs att distriktsnivån kommunicerar vidare. På flera håll i landet är detta nog en självklarhet, men på andra håll kan vi se att så inte är fallet. Vid en närmare titt i stadgarna kan man notera att det absolut mellan raderna kan tolkas som att distriktsnivån borde förstå att denne är ansvarig för att kommunicera vidare, men uttryckligen står det inte. Vi tror förvisso på att förbundet som helhet behöver fundera över hur kommunikationen ska se ut, både formellt och informellt (se annan motion). I väntan på en tydlig översyn vill vi ändå föreslå ett tillägg till §D1. Uppdrag om distriktsstyrelsens ansvar för att kommunicera vidare till föreningarna om vad som händer på förbunds nivå mellan kongresserna.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. i §D1. Uppdrag lägga till en punkt med lydelsen: att vara länken i kommunikationen mellan förbund och föreningsnivå mellan kongresserna

Förbundsstyrelsen yttrande

Förbundsstyrelsen förstår att det kan finnas utmaningar i att information om vad som händer på nationell nivå inte kommuniceras vidare från distriktsnivå till föreningsnivå. Att vara länken i kommunikationen mellan förbund och föreningsnivå mellan kongresserna ingår redan i distriktets uppdrag och ska tolkas in i "att samordna, stödja och upprätthålla god kontakt med distriktets föreningar".

Förbundsstyrelsen tror att distriktets uppdrag kan förtydligas på annat sätt än att lägga till ännu en "att"-sats i stadgar. Förbundsstyrelsen tar också med sig att se över hur kommunikationen i organisationen kan förbättras.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 107

Deltog i debatten

Erika Darljung, ombud Göteborg

Kongressen beslutade

att avslå motion 107

Motion 108

Hörselskadades förening i Göteborg

Föreningsdemokrati kan se olika ut – ta bort krav på föreningsmöte i stadgarna

Inom HRF är våra föreningar väldigt olika stora, allt från föreningar med ett fåtal medlemmar till, föreningar med flera hundra medlemmar. Men oavsett om en förening

är liten eller stor så har vi samma krav i våra stadgar. Det krävs lika mycket engagemang kring föreningsadministration för att en förening ska kunna leva.

På många håll ser vi att föreningar ibland har svårt att hitta engagemang för att fortsätta finnas. Vi tror att ett sätt att underlätta för en förening att fortleva är att göra föreningsbyråkratin enklare, ett sätt skulle vara att ta bort kravet på att genomföra ett Föreningsmöte. Vi tror att detta skapar onödig stress och merarbete för våra förenings styrelser.

I dagsläget ser föreningarna årshjul ut enligt följande. Från årsskiftet planerar vi och genomför ett årsmöte, efter årsmötet formeras vår nya styrelse och planerar för verksamhetens genomförande, direkt efter sommaren påbörjas skrivandet av en ny verksamhetsplan och budget för kommande år, sedan planerar vi för föreningsmötets samråd av budget och verksamhetsplan, ett stort medlemsmöte som i ärlighetens namn sällan ger oss särskilt mycket input på just texterna. Innan årsskiftet skall styrelsen besluta om verksamhetsplan och budget och sedan är det årsskifte och årsmötet ska planeras igen.

Vi tror att det engagemanget som läggs på "stadgad formaliaadministration" istället kan användas till att genomföra bra verksamhet. Kan vi få input från våra medlemmar på andra sätt? Exempelvis direkt feedback från deltagarna i våra arrangemang/aktiviteter, genom enkäter eller genom samtal utan formalia.

Vi tror att det hade varit mer värdefullt för våra föreningar och dess engagerade om de får lägga sin tid och engagemang på att göra bra verksamhet istället för att tröska oss igenom ett årshjul som inte ger energi. Vi tror fortfarande på att det ska finnas möjlighet att genomföra medlemsmöten för de föreningar som vill det, och dessa får gärna kallas föreningsmöten. Men vi vill att det inte ska vara tvingande.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. Stryka:

§ F5. Föreningsmöte

F5.1 Uppgift

Föreningsmötet ska vara föreningsstyrelsens samrådsorgan.

Samråd ska årligen ske kring styrelsens förslag till verksamhetsplan och budget för kommande år.

Föreningsmötet sammanträder en gång per år samt i övrigt när föreningsstyrelsen så beslutar eller fler än hälften av föreningens medlemmar så begär.

F5.2 Kallelse

Kallelse till föreningsmöte ska sändas ut av styrelsen senast två veckor före mötet.

Till förmån för:

§ F5. Föreningsmöte

F5.1 Uppgift

Föreningsmötet kan vara föreningsstyrelsens samrådsorgan.

Samråd kan ske kring frågor som styrelsen vill lyfta med föreningens medlemmar eller som föreningens medlemmar vill lyfta med styrelsen.

Föreningsmötet sammanträder när föreningsstyrelsen så beslutar eller när fler än hälften av föreningens medlemmar så begär.

F5.2 Kallelse

Kallelse till föreningsmöte ska sändas ut av styrelsen senast två veckor före mötet.

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen anser att föreningsmötet spelar en central roll för HRFs demokrati och fungerar som ett viktigt forum för samråd med medlemmarna. Föreningsmötet ger föreningsstyrelsen möjlighet till samråd kring styrelsens förslag till verksamhetsplan och budget för kommande år. Om föreningsmötet utgår försvinner medlemmarnas möjlighet till påverkan av kommande verksamhetsplan och budget. Föreningsmötet kan ju, förutom att man samlas kring formalia, vara ett utmärkt tillfälle att erbjuda gemenskap och erfarenhetsutbyte till medlemmar.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 108

Deltog i debatten

Christer Valderås, ombud Göteborg

Yrkande under kongressen

Erika Darljung, ombud Göteborg

Yrkar bifall till motion 108

Kongressen beslutade

att avslå motion 108

Motion 109

Hörselskadades distrikt i Stockholms län

Skicka ut anvisningar till stadgar på remiss

Förbundsstyrelsen beslutar varje kongressperiod om anvisningar till stadgar som är vägledande för föreningar och distrikt. Det är bra, då det kan skapa en enhetlighet i tolkningen av stadgarna. Men vi tror att resultatet skulle bli bättre om dokumentet först skickades ut på remiss till föreningar och distrikt och sen beslutades om.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. Förbundsstyrelsen, innan beslut om anvisningar tas, skickar ut förslag på remiss till föreningar och distrikt på ett sätt förbundsstyrelsen finner lämpligt.

Förbundsstyrelsens yttrande

Motionären föreslår att anvisningar till stadgar ska skickas ut på remiss till föreningar och distrikt innan beslut om dessa om för att skapa en enhetlighet i tolkningen av stadgarna. Anvisningar till stadgar är förbundsstyrelsens förtydligande av stadgarna. Tanken är att förbundsstyrelsen ska löpande kunna göra förtydligande i anvisningar till stadgar under pågående kongressperiod. Det skulle krävas betydande administrativa resurser att skicka ut anvisningarna på remiss, ta hand om och bearbeta svaren från alla föreningar och distrikt. Det står däremot alltid fritt för medlemmar och förtroendevalda

i föreningar och distrikt att ta kontakt med någon i förbundsstyrelsen om man vill lyfta något relaterat till anvisningarna.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 109

Kongressen beslutade

att avslå motion 109

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anta förbundsstyrelsens förslag till reviderade stadgar med av kongressen beslutade ändringar

Kongressen beslutade

att anta förbundsstyrelsens förslag till reviderade stadgar med av kongressen beslutade ändringar.

Konstaterades att beslutet antogs med två tredjedelars majoritet.

Bilaga

Förbundsstyrelsens förslag till revidering av stadgar

11. Förslag till Värdegrund

HRFs värdegrund beskriver de värderingar som vi vill ska forma vår organisation och vårt förhållningssätt till både omvärlden och varandra.

Värdegrunden antogs av kongressen 2016. Förbundsstyrelsen föreslår en uppdatering, som framför allt innebär kortare, mer koncentrerade texter, men med samma budskap. Bland annat föreslås att sex kärnvärden blir fem och att vikten av kunskap och respekt för fakta betonas ytterligare.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anta förbundsstyrelsens förslag till Värdegrund

Deltog i debatten

Eivor Johansson, förbundsstyrelsen

Kongressen beslutade

att anta förbundsstyrelsens förslag till Värdegrund

Bilaga

Förbundsstyrelsens förslag till Värdegrund

12. Förslag till Organisationsprogram jämte motioner 201-212

HRFs organisationsprogram beskriver organisationens utvecklingsmål inom fyra områden. Det syftar till att inspirera, ge stöd till förändringsarbete och samla föreningar, distrikt och förbund kring en gemensam inriktning.

Organisationsprogrammet antogs av kongressen 2021 och är fortfarande relevant. Förbundsstyrelsen föreslår därför bara några mindre ändringar. Förslaget föredrogs av Susanna Ahlström, förbundsstyrelsen

Deltog i debatten

Susanna Ahlström, Förbundsstyrelsen,

Erika Darljung, Ombud, Göteborg

Marianne Cronberg Willman, Ombud Borlänge

Agneta Österman Lindquist, Distriktsrepresentant Stockholms län

Björn Sonesson, Distriktsrepresentant Dalarna

Susanne Nyberg, Ombud, Örebro

Jonas Sahlberg, Förbundsstyrelsen

Alexander Carlström, Distriktsrepresentant, Östergötland

Motion 201

Per-Martin Edström

Stärk föreningsdemokratin genom att stimulera utvecklingen av medlemskap och styrelsearbete

Jag har nyligen blivit medlem i en förening som saknar styrelse. Jag fick medlemskap i en förening som inte existerar. Det finns medlemmar men ingen som vill sitta i styrelsen. Det är inte unikt i svenskt föreningsliv. Samhället blöder f.n. p.g.a. att vi medborgare saknar intresse för det mycket viktiga ideella arbetet i föreningslivet. Jag tror att det brister i föreningarnas arbete med att tydliggöra föreningens syfte och demokratiska betydelse för den enskilde medlemmen.

Jag föreslår kongressen besluta att

1. förbundet uppdras att tydliggöra föreningarnas syfte och betydelse för medlemmarna genom tydliga utvecklingsanvisningar. Förbundet behöver stödja föreningarna med anvisningar för rekrytering av funktionärer till sitt styrelsearbete.

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen instämmer i motionärens förslag att tydliggöra föreningarnas syfte och demokratiska betydelse samt att stödja föreningar med anvisningar för rekrytering av funktionärer.

För att öka engagemanget hos medlemmarna har förbundsstyrelsen under kongressperioden 2022-2025 genomfört en rad initiativ, bland annat:

- Inbjudningar till nya medlemmar att delta i webinarier som ger information om HRF som organisation, HRFs påverkansarbete och möjliga sätt att engagera sig i verksamheten.

- Organisering av utbildningar och förbundskurser
- Utveckling och förtydligande av olika former av medlemsengagemang
- Utveckling av digitala nätverk för att erbjuda en plattform för erfarenhetsutbyte och gemenskap för HRFs medlemmar oberoende av bostadsort och för att uppmuntra till ett ökat engagemang

Vidare har förbundsstyrelsen prioriterat att stödja föreningar och distrikt genom digitala träffar och webinarier för kunskaps-, informations- och erfarenhetsspridning. Förbundsstyrelsen har även gett stöd till föreningar som riskerar att bli vilande eller upplösta.

Förbundsstyrelsen anser att motionens förslag ligger i linje med det kontinuerliga arbetet för att stärka och stödja föreningar och distrikt, samt för att väcka, tillvarata och utveckla medlemsengagemang på lång sikt.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse motion 201 besvarad

Kongressen beslutade

att anse motion 201 besvarad

Motion 202

Hörselskadades förening i Göteborg

Kommunikationen inom förbundet bör ses över

Föreningarna kan påverka förbundet på nationell nivå vart fjärde år. Däremellan träffar förbundet på nationell nivå, distriktsnivå genom förbundsmöten årligen. För att en förening således ska få information om vad som händer på nationell nivå krävs att distriktsnivå kommunicerar vidare. På flera håll i landet är detta nog en självklarhet, men på andra håll kan vi se att så inte är fallet. Det krävs att föreningsnivån antingen är otroligt engagerad och söker information från riksnivå exempelvis genom att läsa nyhetsbrev och försöka förstå mellan raderna vad som sker på förbundet, eller genom att ha en tydlig kontakt med någon i förbundsstyrelsen. Eller att rätt person finns på distriktsnivå som är transparent kring informationen som denne har möjlighet att få vid förbundsmötena. Vi som finns nere på föreningsnivå kan absolut förstå att det är dyrt att arrangera fysiska möten varje år med samtliga föreningar, men idag finns det andra sätt att mötas. Förbundet bör därför se över sina organisationsformer och verktyg för kommunikation internt. För det som vi på föreningsnivå ser är att engagemanget på lokal nivå antingen dör ut för att stöttning och förståelse för helheten inte finns, eller att föreningen blir så självständig att den inte ser ett syfte med den nationella nivån. Om HRF ska fortsätta vara en stark röst behövs legitimitet, och vi behöver få en stark känsla av samhörighet och prata om frågorna på samma sätt. För det krävs en god kommunikation mellan förbund och lokal nivå, inte bara genom utbildningar av tjänstemän, utan arenor där förtroendevalda träffar varandra, och leds i vårt gemensamma uppdrag av en förbundsstyrelse med vilja att hålla ihop oss.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. förbundsstyrelsen under den kommande fyraårsperioden utvärderar och kommer med förslag på hur vi framförallt formellt, men även informellt kommunicerar mellan våra olika nivåer inom förbundet.

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning om att för att HRF ska kunna vara en stark röst i samhället, måste vi säkerställa att HRF förblir en stark och sammanhållen röst på nationell, regional och lokal nivå.

Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning att det är viktigt med möten och dialog. Såväl formellt som informellt. Det är också viktigt att stärka känslan av samhörighet genom att skapa arenor där förtroendevalda på alla nivåer kan mötas. Förbundsstyrelsen anser att det är ett klokt förslag att se över hur vi kan förstärka detta den kommande kongressperioden.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att bifalla motion 202

Kongressen beslutade

att bifalla motion 202

Motion 203

Hörselskadades distrikt i Östergötland

Förenkling av stadgar

Fler och föreningar har problem att få ihop styrelser då få vill ta ordförande ansvaret eller kassör vilket medför att föreningen läggs ner.

Med bakgrund av detta så behöver möjligheterna ses över om man kan hitta en annan typ av föreningen där tex styrelsen sitter på distriktet men distriktet har så kallade intressegrupp eller klubbar som driver verksamheten lokalt med aktiviteter, kommunpolitik osv.

På det här sättet kan HRF få aktivitet på fler orter och samtidigt fler medlemmar som stannar kvar. Det är också viktigt att ha i åtanke att HRF medlemmar ofta lever i utanförskap, då är mer viktigt med lokal aktivitet men än att det ska finnas komplett styrelse. Viktigt att ta vara på all form av engagemang.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. undersöka möjligheten om det går att bilda lokala klubbar eller intressegrupper med.
2. se om möjligheten finns att olika föreningar ska kunna bilda en styrelse som kan driva tex två föreningar på olika orter.
3. ifall det går se över stadgar och uppdatera med relevant information om det är nödvändigt.

Förbundsstyrelsen yttrande

Motionären önskar att det undersöks möjligheten att bilda lokala klubbar eller intressegrupper. Redan idag finns möjligheten att bilda intressegrupper enligt

anvisningarna för stadgarna: "Ett alternativ till att bilda en formell intresseförening är att bilda en intressegrupp inom distriktet eller föreningen. En intressegrupp består av medlemmar som vill organisera verksamhet för sin egen grupp, till exempel medlemmar som har cochleaimplantat eller föräldrar till hörselskadade barn. Arbetsformer för gruppen beslutas gemensamt inom intressegruppen." Motionären påpekar vikten av lokal aktivitet och att ta vara på alla former av engagemang, vilket Förbundsstyrelsen självklart instämmer i. Vi vill därför understryka att det är fullt möjligt att bilda lokala arbetsgrupper eller intressegrupper kopplade till en närliggande förening eller distrikt.

Motionären föreslår också att möjligheten bör ses över för att olika föreningar ska kunna bilda en gemensam styrelse för att driva, till exempel, två föreningar på olika orter. Även detta är redan möjligt. För att detta ska fungera är det avgörande att styrelseledamöterna är medlemmar i de föreningar som de leder, vilket kan uppnås genom dubbelmedlemskap. Förbundsstyrelsens rekommendation är därför att föreningen, i överenskommelse med den förtroendevalda medlemmen, bjuder på medlemsavgiften för den medlem som ställer upp för att hjälpa föreningen med styrelsearbetet.

Förbundsstyrelsen anser inte att det behöver förtydligas i stadgarna men ska se över om behov finns att förtydliga detta i anvisningarna till stadgarna eller på annat sätt.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen

att anse motionen besvarad

Kongressen beslutade

att anse motionen besvarad

Motion 204 (behandlas tillsammans med 205 och 206)

Hörselskadades distrikt i Västra Götaland

HRF:s framtida inriktning

HRF tappar medlemmar, trots att många föreningar jobbar aktivt med medlemsrekrytering, och medlemsrekrytering var ett av de viktigaste målen på förra kongressen. Det behövs en djupare analys om varför, och vad som borde göras.

Utredningen bör innefatta:

- Omvärldsbevakning, hur gör de förbund som lyckats bäst i Sverige eller utomlands
- Skall HRF jobba brett eller specialisera sig?
- Är HRF:s organisation rätt utifrån behov och mål?
- Samarbeten med andra?
- HRF:s nuvarande namn – en tillgång eller ett hinder?

Min bedömning är att vår organisation är mogen för förändring idag. Gör vi inga förändringar kommer medlemsantalet fortsätta minska och framtiden osäker.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. kongressen beslutar att utreda "det framtida HRF" utifrån tankarna ovan och lägga förslag till beslut på nästkommande kongress.
2. utredningen ges en bred representation från distrikt och föreningar.

3. utredningen skickas på remiss till distrikt och föreningar i god tid inför nästkommande kongress.

Motion 205

Organisationsprogram

Hörselskadades förening i Göteborg

HRF:s framtida inriktning

Vi stöttar motion från Hörselskadades förening i Vänersborg/Trollhättan.

HRF tappar medlemmar, trots att många föreningar jobbar aktivt med medlemsrekrytering, och medlemsrekrytering var ett av de viktigaste målen på förra kongressen. Det behövs en djupare analys om varför, och vad som borde göras.

Utredningen bör innefatta:

- Omvärldsbevakning, hur gör de förbund som lyckats bäst i Sverige eller utomlands
- Skall HRF jobba brett eller specialisera sig?
- Är HRF:s organisation rätt utifrån behov och mål?
- Samarbeten med andra?
- HRF:s nuvarande namn – en tillgång eller ett hinder?

Bedömningen är att vår organisation är mogen för förändring idag. Gör vi inga förändringar kommer medlemsantalet fortsätta minska och framtiden osäker.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. utreda "det framtida HRF" utifrån tankarna ovan och lägga förslag till beslut på nästkommande kongress.
2. utredningen ges en bred representation från distrikt och föreningar.
3. utredningen skickas på remiss till distrikt och föreningar i god tid inför nästkommande kongress.

Motion 206

Hörselskadades förening i Borlänge

Ny platt organisation

Vi anser att HRFs organisation är föråldrad på grund av att HRF har en hierarkisk organisationsordning med Förbund, Distrikt och Föreningar. I den här typen av organisation finns det alltid en risk för att kommunikationen har svårt att nå ut till och mellan de olika delarna. Den fastnar på vägen.

Många frågor måste enligt stadgarna gå via distrikten. Enligt de stadgeförändringar som föreslås vad gäller distrikt framkommer att de görs för att underlätta val av distriktsstyrelse. Vad gäller studieorganisatör vill man tona ned kravet på en sådan funktion. Detta tolkar vi som att det finns svårigheter att tillsätta distriktsstyrelser.

Dessutom fråntar den hierarkiska organisationen föreningarnas egen rörelsefrihet. Ett exempel på detta är föreningarnas möjlighet att kommunicera med regionerna i frågor som rör vårt område. Som vi ser det är det föreningarna och dess medlemmar som är HRFs stomme. Det är föreningarnas ombud som har rösträtt på kongressen, inte distrikts- eller förbundsstyrelse. Medlemmarna finns i föreningarna. Det är föreningarna

som värvar medlemmar. Därför bör fokus ligga på föreningarna och därför bör HRFs organisation gå ifrån den nuvarande hierarkiska ordningen.

Många föreningar har lagts ner under de senaste åren. År 2014 fanns 199 föreningar som år 2023 hade reducerats till 157 stycken, enligt HRFs statistik. I kongressens rullist för motionsskrivande finns 130 föreningar registrerade, kanske finns det bland dem, en del som inte har någon verksamhet. Vilka slutsatser kan man dra av detta faktum?

I dagsläget talas det mer och mer om att lägga ner regionerna och i stället förstatliga hälso- och sjukvårdssystemet. Om det blir så bör HRF vara förberedd genom att i tanken ligga före, för att kunna möta en sådan förändring.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. undersöka alternativa organisationsformer
2. verka för en platt organisation med enkla och raka beslutsvägar
3. verka för att föreningarna får ett större självbestämmande

Förbundsstyrelsens yttrande

Motion 204, 205, 206 behandlas tillsammans

Förbundsstyrelsen instämmer i att HRF ständigt behöver utvecklas för att vara en organisation som är angelägen och engagerande för hörselskadade också i framtiden. Vi är helt överens om att fler medlemmar och fler aktiva medlemmar runt om i landet är nyckeln till framgång för vår organisation och för hörselskadade som grupp i samhället. I förbundsstyrelsens förslag till fokus och strategi lyfter vi särskilt fram att medlemsutveckling är en ständigt prioriterad fråga för HRF.

Mycket av den omvärldsbevakning och jämförande analys som motionerna 204 och 205 efterfrågar görs i det löpande arbetet. Den visar att de problem HRF brottas med är inte unika för oss. Vikande intresse för traditionellt medlemskap och svårigheter att få medlemmar att ställa upp i styrelser är en allmän trend. I stället för traditionellt, långsiktigt engagemang väljer fler kortsiktiga, självorienterade engagemangsformer, utan åtaganden och möten.

Motion 206 föreslår att kongressen ska besluta om att undersöka alternativa organisationsformer. Det offentliga stödsystemet styr ideella organisationer mot en traditionell folkrörelsemodell, till exempel genom att medlemskap ställs som villkor för organisationsbidrag, samt krav på en traditionell, demokratisk struktur, med årsmöten, stadgar och val av styrelser. Detta är ett tungt vägande skäl till att organisationsutredningar från andra organisationer som liknar HRF – med föreningar, distrikt och förbund – inte har föreslagit någon genomgripande förändring av den traditionella folkrörelsemodellen. Uppdelningen i förening, distrikt och förbund är också lämpad när vi ska driva våra intressepolitiska frågor.

HRFs organisationsprogram anger fyra mål, som är i högsta grad relevanta även i en ny tid: En växande kraft, Hörselsmart i hela landet, Synlig och aktuell samt Engagemang i rörelse. Många satsningar som ligger i linje med dessa mål pågår för fullt. Till exempel kan nämnas särskilda satsningar på webinarier om engagemang, utbildningar i att vara samtalsledare samt utbildningar om hörselskadekunskap och våra sakfrågor. Vi vill också undersöka nya engagemangsformer i syfte att sänka trösklarna för engagemang, bland annat genom att stärka möjligheten till att samlas i nätverk. Ambitionen är att fortsätta med att utveckla detta under kommande kongressperiod. Genom att inspirera, förmedla

erfarenheter och idéer mellan olika delar av HRF, samt att ta fram koncept för olika engagemangsformer kan vår organisation utvecklas medan vi lär oss.

I motionerna 204 och 205 föreslås kongressen besluta om en utredning om "det framtida HRF", och att utredningens förslag ska läggas fram på nästa kongress. Vi anser att frågor som rör medlemsutveckling är alltför viktiga för att hänskjuta till en längre utredning. Det skulle kräva betydande resurser och riskera att dra uppmärksamheten från redan påbörjade initiativ. Risker är att viktiga åtgärder skjuts på framtiden.

Vad vi behöver är snarare en levande och konstruktiv dialog inom hela organisationen i syfte att inspirera, tillvarata och utveckla nya arbetssätt. På detta sätt stärker vi engagemanget på alla nivåer inom HRF. Att detta förverkligas blir ett viktigt uppdrag under kommande kongressperiod för den blivande förbundsstyrelsen och en viktig fråga på framtida förbundsmöten.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 204

att avslå motion 205

att avslå motion 206

Yrkanden under kongressen

Erika Darljung, Ombud, Göteborg

Yrkar bifall på attsats 1 i motion 206

Björn Sonesson, Distriktsrepresentant Dalarna

Yrkar bifall till Förbundsstyrelsens avslag på motion 206.

Marianne Cronberg Willman, Ombud, Borlänge

Yrkar bifall till att-sats 1 i motion 206

Kongressen beslutade

att avslå motion 204

att avslå motion 205

att avslå motion 206

Motion 207

Hörselskadades distrikt i Örebro län

Mall för krisplan

Idag saknas en krisplan på många nivåer i HRF:s organisation. En olycka eller ett dödsfall kan bli en väldigt traumatisk upplevelse för ledare och deltagare. Att ringa 112 och kanske utföra HLR känns naturligt. Vad händer sen? Vad ska man göra? Vem ska man ringa? Anhöriga? Någon styrelsemedlem i HRF? Hur ska man hantera krisen?

Med en väl inarbetad krisplan, skapar vi ett lugn och en trygghet hos våra ledare och därmed också för våra deltagare. Om våra ledare har en krisplan att följa, kommer upplevelsen av det traumatiska att lindras, vilket vi som organisation borde eftersträva.

Hörselskadades förening i Örebro antog motionen på årsmötet 16 mars 2024

Hörselskadades distrikt i Örebro län antog motionen på årsmötet 13 april 2024

Vi föreslår kongressen besluta att

1. förbundsstyrelsen ska ta fram en mall för krisplan vid olycka/dödsfall, som föreningar och distrikt kan använda sig av.

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen anser att det är en god idé att genom en krisplan skapa förutsättningar för god kommunikation och bättre beslutsfattande under ett olycksfall och andra incidenter i föreningssammanhang. Det finns redan idag mallar att tillgå på webben, exempelvis via Prevent och andra webbplatser, men dessa behöver anpassas för föreningsverksamhet. Att stödja och utveckla studieorganisatörer samt aktivitetsledare är en prioriterad satsning för förbundet under både innevarande och kommande år. Förslaget att ta fram en mall för krisplaner, som föreningar och distrikt kan utgå ifrån och anpassa efter sina specifika behov och verksamheter, ligger därför i linje med de planerade insatserna.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att bifalla motion 207

Yrkanden under kongressen

Björn Sonesson, Distriktsrepresentant Dalarna yrkar följande tillägg:

att verka för att en beredskap finns inom organisationen för att kunna orientera sig vid kris, krig eller andra orostider.

att verka för att HRF som organisation på riks-, distrikts- och föreningsnivå får bästa möjliga stöd av samhället.

Kongressen beslutade

att bifalla motion 207

att bifalla följande tilläggsatsatser

att verka för att en beredskap finns inom organisationen för att kunna orientera sig vid kris, krig eller andra orostider.

att verka för att HRF som organisation på riks-, distrikts- och föreningsnivå får bästa möjliga stöd av samhället.

Motion 208

Hörselskadades distrikt i Örebro län

Digitalt register för anhöriguppgifter

Om det inträffar en olycka eller dödsfall i samband med våra aktiviteter idag, så larmar vi 112. Därefter förlitar vi oss på att myndigheterna letar fram uppgifter och kontaktar anhöriga. Detta kan vara ett tidsödande arbete och det kan dröja flera timmar, innan de anhöriga kontaktas.

Ett digitalt register med anhöriguppgifter inom HRF som ledare har tillgång till, kan göra att vi minimerar tiden för anhörigas oro och väntan på information. Vi skulle även spara

på samhällets resurser, som slipper leta efter dessa uppgifter. Varje förening bör kunna ge ledare tillgång till detta register, trots att ledare saknar styrelseuppdrag.

Hörselskadades förening i Örebro antog motionen på årsmötet 16 mars 2024

Hörselskadades distrikt i Örebro län antog motionen på årsmötet 13 april 2024

Vi föreslår kongressen besluta att

1. förbundsstyrelsen ska utreda om man bör skapa digitalt register med uppgifter till anhöriga och utforma denna.
2. föreningar får befogenhet att också ge de ledare som saknar styrelseuppdrag, behörighet till register med uppgifter till anhöriga, för snabbare kontakt med dessa.

Förbundsstyrelsens yttrande

För att samla in och behandla personuppgifter om anhöriga krävs en rättslig grund enligt Dataskyddsförordningen (GDPR). Enligt Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) kan sådan behandling baseras på en intresseavvägning, där den personuppgiftsansvariges behov av att ha tillgång till kontaktuppgifter för att kunna nå en anhörig vid en olyckshändelse vägs mot den registrerades rätt till integritetsskydd.

Samtycke är en annan möjlig rättslig grund för behandling av personuppgifter. Om samtycke används som grund måste det vara frivilligt, specifikt, informerat och otvetydigt. Det innebär att den registrerade måste ge sitt uttryckliga samtycke till behandlingen av sina personuppgifter. Det är också viktigt att informera den registrerade om att samtycket kan återkallas när som helst utan negativa konsekvenser.

Förbundsstyrelsen anser att det skulle innebära en alltför stor administrativ och ekonomisk insats att samla in anhörigeinformation centralt i HRFs medlemssystem, särskilt om det krävs samtycke från den anhörige. Det är upp till den enskilde föreningen, om den gör en annan bedömning, samla in anhörigeuppgifter i enlighet med GDPR:s krav.

Redan idag kan ansvaret och tillgången till HRFs medlemssystem delegeras till en medlem utanför styrelsen, t.ex. en medlemsansvarig, om så önskas. I sådana fall kan ordförande i styrelsen kontakta HRFs medlemsservice och intyga att aktuell medlem ska ha behörighet till medlemssystemet.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå första att-satsen i motion 208

att anse andra att-satsen i motion 208 besvarad

Kongressen beslutade

att avslå första att-satsen i motion 208

att anse andra att-satsen i motion 208 besvarad

Motion 209

Susanne Nyberg, ombud Örebro

Swish är ett enkelt sätt att betala. Nästan alla människor har Swish oavsett ålder. Tyvärr är Swish förenat med höga avgifter, förhållandevis till inkomsten. Kan HRF som stor organisation förhandla detta på något sätt?

Idag kan du betala medlemskapet vid inskrivning med Swish. (Jättebra). Vi har många aktiviteter i landet där man betalar små summor, för att få delta i aktiviteten. Här skulle det underlätta, om man kunde swisha direkt till föreningen/distriktet.

Jag föreslår kongressen besluta att

1. förbundet utreder om man kan öka möjligheterna att använda Swish i organisationen i samband med aktiviteter.

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen delar uppfattningen att Swish i regel är en mycket smidig lösning för betalningar, men att det är beklagligt att avgifterna är så höga i relation till intäkterna för föreningen. Det finns tyvärr ingen möjlighet för förbundet att förhandla egna villkor. Det skulle endast vara möjligt om vi hade en betydligt högre ekonomisk omsättning än vad vi har i dagsläget. Vi haft dialog med en större bank som vi har ett etablerat samarbete med och de meddelar att de endast har möjligheten att erbjuda ett fast pris om 1,50 kronor per överföring, vilket motsvarar en rabatt om 25 procent gentemot ordinarie pris, vilket gäller för samtliga föreningar som de samverkar med.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse motion 209 besvarad

Kongressen beslutade

att anse motion 209 besvarad

Motion 210

Hörselskadades distrikt i Norrbotten

Möjlighet att skicka årsredovisning från distrikt och lokalföreningar med epost med digital underskrift

Det blir många moment med att först skriva ut årsredovisningsformuläret fylla i alla uppgifter underteckna dokumentet skanna in det för att sedan skicka det med epost. Möjligheten att skicka per post med Postnord bör finnas kvar.

Kommentar: Motionen är har behandlats och beslutats i följande distriktsstyrelse på följande datum: HRF Västernorrland - 2024-12-07, HRF Västerbotten - 2025-01-15, HRF Jämtland-Härjedalen - 2025-01-14 och HRF Norrbotten - 2025-01-12.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. uppdra till förbundsstyrelsen att utarbeta och införa rutiner för digital signering för smidigare hantering med årsredovisning.

Förbundsstyrelsens yttrande

HRF förbundskansli skickar årligen ut blanketter för insamling av föreningsuppgifter via post. Utskicket innehåller blanketter för ekonomisk redovisning, förtroendevalda, intressegrupper och kontakt- och kontouppgifter. Dessa blanketter måste fyllas i för hand och antingen scannas och skickas via e-post eller postas tillbaka. Det är dock endast blanketten för kontakt- och kontouppgifter som behöver underskrivas av samtliga firmatecknare vid ändring av kontouppgifter.

Redan idag är det möjligt att lämna uppgifterna för ekonomiska redovisning och verksamhetsberättelse digitalt, nämligen genom HRFs medlemssystem, inte heller där krävs signering. Endast vid ändring av kontouppgifter eller i förändringar i styrelsens sammansättning krävs inlämning av fysiska blanketter.

Förbundskansliet arbetar kontinuerligt med att förenkla och förbättra inrapporteringen av föreningsuppgifter. Vi är fullt medvetna om att det finns olika trösklar och digitala utmaningar men självklart vill vi underlätta för föreningar och distrikt genom att minska administrativa hinder. Vi kommer fortsätta att arbeta för att förenkla och förbättra inrapporteringsprocessen.

Förbundsstyrelsen tar med sig frågan till det fortsatta arbetet då det ligger i linje med det kontinuerliga utvecklingsarbetet.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse motion 210 besvarad

Kongressen beslutade

att anse motion 210 besvarad

Motion 211

Bo-Göran Ahl, HRFs Tinnitusgrupp Jö-Ka-Ög

Rubricerad intressegrupp, arbetar som en projektgrupp och har ett gemensamt verksamhetsområde inom Jönköpings län, Kalmar län och Östergötlands län, vilket är samma län som Regionernas verksamhetsområde "Syd Östra Sjukvårdsområdet".

I regionernas huvudsakliga anledning till samarbetet, är att bland annat, Regionernas Hörselvård, bland annat inom hörselområdet, till exempel forskning, utveckling och upphandling inom hörselområdet.

Anhöriga till hörselskadade är en mycket stor resurs i samhället och i många fall även en förutsättning för att den hörselskadade ska kunna ha en meningsfull levnadsstandard.

2014 presenterade Riksrevisionen rapporten "Stöd till anhöriga omsorgsgivare" (RiR 2014:9), där man granskat samhällets stöd till anhöriga omsorgsgivare. I rapporten lyfter man fram en lång rad brister och förbättringsområden.

Anhörigas Riksförbund uppskattar att det finns drygt 1,3 miljoner anhöriga i Sverige som hjälper eller vårdar en närstående.

Tinnitusgruppen Jö-Ka-Ög:s uppfattning, är att anhöriga till tinnitusskadade personer, ska kunna träffas, andra anhöriga som är i samma situation.

Idag vet vi att 20 % av Sveriges befolkning, har någon form av tinnitus samt att 3 % av dessa har "svår" tinnitus. Detta betyder att det finns ca 70 000 personer i Östergötland, som behöver någon typ av stöd till anhöriga.

Anledningen till att tinnitusgruppen, har tagit fram detta förslag, är att denna fråga, har även diskuterats på tinnitusgruppens informationsträffar inom Regionernas Sydöstra Sjukvårdsområde.

En stor effekt av ovanstående förslag, bör vara att anhöriga till tinnitusskadade blir familjemedlemmar i distriktens föreningar och som kommer med stor sannolikhet, att vara i olika åldersgrupper, vilket bör betyda att medlemsantalet ökar i distriktets föreningar.

Kommentar: Motionen har behandlats och beslutats om på ett projektgruppsmöte för Tinnitusgrupp Jö-Ka-Ög 2025-01-16.

Jag föreslår kongressen besluta att

1. nuvarande tinnitusgrupper, utökas "formellt" med att vara intressegrupp även för "Anhöriga till tinnitusskadade inom Jönköpings län, Kalmar län och Östergötlands län
2. nuvarande tinnitusgruppens namn, ändras till "Tinnitusgruppen Jö-Ka-Ög inklusive anhöriga till tinnitusskadade inom Jönköpings län, Kalmar län och Östergötlands län

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen ser intressegruppen HRF:s Tinnitusgrupp Jö-Ka-Ög som ett inspirerande exempel på hur samverkan kan ske mellan olika distrikt i frågor som rör regionernas hörselvård. Förbundsstyrelsen ser det som mycket positivt att inkludera anhöriga till tinnitusskadade som en viktig målgrupp för intressegruppen HRF:s Tinnitusgrupp Jö-Ka-Ög. Som motionären påpekar kan detta leda till att fler anhöriga väljer att bli familjemedlemmar i HRF, vilket i sin tur kan bidra till en ökning av medlemsantalet.

Förbundsstyrelsen uppmanar alla HRF-distrikt att inspireras av HRF Tinnitus Jö-Ka-Ög:s arbete. Då det handlar om en regional intressegrupp bör beslutet om att vara en intressegrupp även för anhöriga samt namnbytet ligga på distriktsnivå snarare än kongressnivå. Vi föreslår därför att motionären lämnar in motionen till sitt distrikt.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 211

Kongressen beslutade

att avslå motion 211

Motion 212

Hörselskadades distrikt i Örebro län

Träff med hörselskadade i yrkesverksam ålder i landet

Idag har många föreningar/distrikt svårt att locka medlemmar i yrkesverksam ålder. Dock kvarstår behovet hos dessa medlemmar att träffa andra i deras ålder.

Hörselskadade i yrkesverksam ålder är utspridda i landet och har ofta inte vetskap om varandra. Att anordna en sammankomst för landets medlemmar i yrkesverksam ålder,

skulle skapa kontakter mellan dessa medlemmar och kanske se att det finns andra i deras hemkommun. På så vis kan vi skapa ett engagemang att ordna träffar på hemmaplan.

Sverige är ett avlångt land med stort avstånd. Rimligt vore att då anordna norr, mellan, söder. För att vi ska öka möjligheten till föreningar och distrikts fortlevnad, behövs den yngre generationen.

Många lever idag med normalhörande på arbetet, hemmet och umgänget. Och saknar en viktig pusselbit. Jämnåriga som är i samma nivå i livet.

Förbundet borde tillsammans med distrikten kunna anordna sådana här träffar. Rimligt är en sammankomst var 4:e år i norra delen. En sammankomst i mittersta delen, vart 4:e år och en i södra delen, vart 4:e år (Inte samma år, utan man börjar till exempel i norr och året efter mellersta och därefter södra delen).

Vi föreslår kongressen besluta att

1. kongressen ger förbundsstyrelsen i uppdrag att anordna arbetsgrupper, som samarbetar med distrikten i respektive område.
2. kongressen ger förbundsstyrelsen i uppdrag att hjälpa distrikten att hitta ekonomiska lösningar, för att kunna genomföra sammankomster för medlemmar i yrkesverksam ålder.

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen instämmer att det är en god idé att anordna sammankomster för HRFs medlemmar i yrkesverksam ålder. Denna grupp är viktig för organisationens utveckling, och vi ser gärna att den växer och engagerar sig ännu mer i HRFs gemenskap och aktiviteter.

Redan idag stödjer förbundskansliet föreningar och distrikt genom att anordna digitala träffar och webinarier, där vi delar information om olika verksamhetskoncept, sprider goda initiativ och tips, samt informerar om olika bidrag som finns att söka. Vi stödjer även föreningar och distrikt som direkt hör av sig till kansliet för att diskutera idéer, få input eller behöver stöd i olika frågor. Två gånger om året finns även HRFs engagemangsbidrag att söka som skulle kunna användas för att utveckla verksamhet för yrkesverksamma.

Att samordna regionala arbetsgrupper och hjälpa distrikten att hitta ekonomiska lösningar skulle dock innebära ett betydande resursbehov på förbundskansliet. Detta gör det till en operativ fråga som förbundskansliet ansvarar för, utifrån de prioriteringar och budgetramar som förbundsstyrelsen fastställer i de årliga verksamhetsplanerna.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå första att-satsen i motion 212

att anse andra att-satsen i motion 212 besvarad

Yrkanden under kongressen

Susanne Nyberg, ombud, Örebro, yrkar bifall på attsats 2

Agneta Österman Lindquist, Distriktsrepresentant, Stockholms län yrkar bifall till motionärens förslag med ändringen att förbundsstyrelsen ska "stimulera och stötta" i stället för att "anordna" arbetsgrupper.

Alexander Carlström, Distriktsrepresentant, Östergötland yrkar Bifall till att-satser 1 och 2

Susanna Ahlström, förbundsstyrelsen

Förbundsstyrelsen stödjer Stockholms förslag på ny skrivning i första att-satsen i motion 212 och yrkar bifall på deras förslag

Kongressen beslutade

att bifalla att-sats 1 i motion 212 med följande ändringstext

"stimulera och stötta" i stället för att "anordna" arbetsgrupper.

att anse andra att-satsen i motion 212 besvarad

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anta förbundsstyrelsens förslag till Organisationsprogram med av kongressen beslutade ändringar

Kongressen beslutade

att anta förbundsstyrelsens förslag till Organisationsprogram med av kongressen beslutade ändringar

13. Förslag till Intressepolitiskt program jämte motioner 301-314

HRFs intressepolitiska program utgör en gemensam utgångspunkt för det påverkansarbete som bedrivs av förbund, distrikt och föreningar. Programmet består av sex områden med tillhörande mål, och är långsiktigt; några mål kan uppnås inom några år, andra kan ta årtionden att uppnå.

Förbundsstyrelsen föreslår uppdateringar och redaktionella justeringar av det program som antogs av kongressen 2021. Ärendet föredrogs av Marie-Louise Andersson, förbundsstyrelsen.

Deltog i debatten

Marie-Louise Andersson, förbundsstyrelsen

Agneta Österman Lindquist, Distriktsrepresentant Stockholms län

Stefan Holmberg, Ombud Västra Östergötland

Björn Sonesson, Distriktsrepresentant Dalarna

Anna-Maj Ivarsson, Ombud Oskarshamn

Susanna Ahlström, Förbundsstyrelsen

David Grahm, Ombud Robertsfors

Britt Edoff, Ombud CI-föreningen i Stockholms län

Motion 301

Intressepolitiskt program, Hörselvård

Hörselskadades distrikt i Stockholms Län

Hörselvård förskrivs av leg audionomer

FS föreslår följande

”att det regleras att hörapparater ska förskrivas av legitimerade audionomer, som en del av allsidig habilitering och rehabilitering. ”.

Vi har ingen annan uppfattning i sakfrågan, men vi undrar vad det är för reglering som efterfrågas? Idag så ses hörselvård, inklusive utprovning av hörapparater (i meningen de medicinsktekniska produkter med den CE-märkningen) som hälso- och sjukvårdstjänster, som är under tillsyn av IVO oavsett om den är offentligt finansierad eller inte.

Den enda legitimerade yrkesgruppen som har hörselvård inom ramen för legitimationen i Socialstyrelsens riktlinjer för legitimerade yrken är audionomer. Andra kan utföra moment i hörselrehabiliteringen men en audionom ska ändå ha ansvaret för att det går rätt till. Vi ser inte var dagens regelverk behöver förändras. Om det är så att regioner eller enskilda aktörer inte följer regelverket så innebär det snarare att tillsynen bör utvecklas än att regelverket behöver förändras.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. kongressen stryker att-satsen i det intressepolitiska programmet, avsnitt

Hörselvård som i förslaget lyder:

”att det regleras att hörapparater ska förskrivas av legitimerade audionomer, som en del av allsidig habilitering och rehabilitering. ”.

Förbundsstyrelsens yttrande:

Audionom är en skyddad yrkestitel och ett legitimationsyrke. Det innebär att bara den som är legitimerad audionom får kalla sig audionom. Legitimationen är en personlig behörighet som innebär att audionomen uppfyller de fastlagda kraven på utbildning.

Legitimerade audionomer har emellertid inte ensamrätt att utöva yrket – i motsats till apotekare, barnmorska, läkare, receptarie och tandläkare, som endast får utövas av utbildade, legitimerade personer. I övrigt detaljstyr inte lagstiftningen vem som får göra vad inom hälso- och sjukvården. Det ställs främst krav på hur arbetsuppgifter ska utföras, inte på vem som utför dem.

Det är vårdgivaren som har ansvar för att den personal som ska förskriva ett hjälpmedel ”har kompetens för detta och ges förutsättningar för att följa förskrivningsprocessen och de lokala rutinerna för förskrivning”, enligt Socialstyrelsens föreskrifter om användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården.

Vilken kompetens krävs då för att få prova ut hörapparater? Ja, landets regioner utgår från den internationella standarden för hörapparatutprovningar (Akustik – Process för utprovning av hörapparater, ISO 21388:2020), vars lista med utbildningskriterier stämmer in på audionomer. Men denna standard är inte tvingande.

Precis som motionären skriver räknas hörapparatutprovning som hälso- och sjukvård, oavsett om utprovningen sker inom hälso- och sjukvården eller helt privat, som ett konsumentköp, till exempel i en butik. Därmed har IVO alltid tillsynsansvar och kan utreda och agera, till exempel om någon skulle ta skada.

Allt detta innebär att en person som inte är audionom skulle kunna prova ut hörapparater, utan att bryta mot några regler, så länge utprovningen inte vållar skada eller på annat sätt väcker frågor om otillräcklig kompetens. Det är också tillåtet att överlåta de flesta moment i en utprovning på annan personal, medan en audionom bara gör vissa moment eller har en kontrollfunktion. Det finns till exempel inget tydligt krav på att patienten ska få träffa en audionom.

På senare år har hörselvården blivit alltmer splittrad, och är ofta uppdelad på flera olika aktörer. Allt fler hörapparatutprovningar utförs av aktörer utanför regiondriven hörselvård. Det handlar om privata mottagningar, men också optikerkedjor, apotek och varuhus. Det har bidragit till att hörselvården har fått en svagare ställning inom hälso- och sjukvården, med bristande samordning, men också mer fokus på kostnader än på kvalitet.

Det råder även stor brist på både nyexaminerade och erfarna audionomer. Regioner långt från utbildningsorterna har svårt att rekrytera personal till befintliga tjänster, vilket får långtgående konsekvenser för hörselvården med långa köer och brister i hela rehabiliteringskedjan.

Det finns en uppenbar risk att regionernas ansträngda ekonomi och den rådande audionombristen bidrar till att patientens tid med en utbildad audionom minskar. Detta kan i sin tur leda till ökade brister i diagnostik och behovsbedömning, med risk för att något missas.

Mindre audionomtid försämrar också förutsättningarna för att få hörselskadekunskap, inklusive samtal om hörselstrategier, hörhjälpmedel, andra möjligheter – och en större förståelse för sin egen situation.

Risken för mindre audionomtid är sannolikt minst lika stor hos aktörer som har vinstdrivande syfte. Redan idag förekommer det att butiksanställda i optikerkedja sköter utprovningen på plats, medan audionom endast medverkar på distans, för att bedöma tonaudiogram med mera.

Vi i HRF vill att hörselskadade ska kunna känna odelat förtroende för att den hörselvård som erbjuds håller god kvalitet, har tillgång till profession med hög kompetens och utförs på ett seriöst och etiskt sätt, utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet. Vi framhåller också vikten av allsidig habilitering och rehabilitering, som utgår från en helhetssyn på individens behov. Vi betonar att hörselrehabilitering är mycket mer än bara hörapparater.

Detta är särskilt viktigt att framhålla i en tid då vi ser att det växer fram en marknad av konsumentprodukter som befinner sig i en gråzon mellan hörapparater och samtalsförstärkare. I princip vad som helst kan kallas hörapparater, och vi ser att sådana produkter ibland säljs med argumentet att man "slipper köerna i hörselvården".

Att HRF anser att audionomer ska ha en aktiv och närvarande roll i hela utprovningsprocessen handlar därför inte bara om att patienten ska skyddas från skada. Det handlar om att få delta i en habiliterings- och rehabiliteringsprocess av god kvalitet, tillsammans med en utbildad yrkesperson som ser hela människan.

Vi konstaterar att nuvarande regelverk inte räcker till för att säkerställa detta. Exakt hur vi kommer till rätta med denna brist är något som behöver utvecklas i dialog med bland annat audionomkåren, därför förordar vi det breda begreppet "regleras".

Motionen har emellertid satt ljuset på att nuvarande förslag till målformulering inte i tillräcklig grad fångar audionomernas audiologiskt viktiga roll i utprovningsprocessen.

Förbundsstyrelsen föreslår därför att det aktuella målet i det intressepolitiska programmet ändras till: *"att det regleras att anpassning och förskrivning av hörapparater ska utföras av legitimerade audionomer, utifrån audiologisk behovsbedömning och som en del av allsidig habilitering och rehabilitering"*.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 301

att bifalla förbundsstyrelsens förslag till ny formulering i mål under "Hörselvård" i det intressepolitiska programmet: *"att det regleras att anpassning och förskrivning av hörapparater ska utföras av legitimerade audionomer, utifrån audiologisk behovsbedömning och som en del av allsidig habilitering och rehabilitering"*.

Kongressen beslutade

att avslå motion 301

att bifalla förbundsstyrelsens förslag till ny formulering i mål under "Hörselvård" i det intressepolitiska programmet: *"att det regleras att anpassning och förskrivning av hörapparater ska utföras av legitimerade audionomer, utifrån audiologisk behovsbedömning och som en del av allsidig habilitering och rehabilitering"*.

Motion 302

Intressepolitiskt program, Hörselvård

Hörselskadades distrikt i Stockholms län

Audionom i patientnära arbete

Gäller tillägg till FS förslag Intressepolitiska programmet, att-sats om kompetensförsörjningen

Förbundsstyrelsens förslag

att regioner, lärosäten och andra berörda myndigheter tar ansvar för att det utbildas tillräckligt många audionomer, audiologer och andra hörselvårdsspecialister samt säkerställer att hörselvårdens professioner har hög kompetensnivå och fortlöpande utvecklas.

Förslaget är bra på den här punkten men det bör utvecklas Vi anser att det även bör nämnas att regioner och andra arbetsgivare inom hörselvård har ett ansvar för att audionomer vill jobba patientnära. Tittar man på Socialstyrelsens statistik kring vilka arbetsgivare audionomer har så ser vi att väldigt många valt bort arbetsgivare inom hälso- och sjukvården, många fler än som examineras varje år. Statistiken ska tolkas med viss försiktighet, den inkluderar t.ex. inte audionomer examinerade före 2007, men väcker ändå en oro hos oss.

I Stockholms län har vi i dialog med olika hörselvårdschefer förstått att det finns ett söktryck för tjänster som inte är patientnära, både inom offentlig hälso- och sjukvård som privat. Det vanligaste argumentet verkar vara att förutsättningarna inom de mer patientnära uppdragen inte ses som tillräckligt attraktiva, när det gäller arbetsvillkor och utvecklingsmöjligheter.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. ändra till följande formulering i stället för den ovan citerade:
att regioner, lärosäten och andra berörda myndigheter tar ansvar för att det utbildas tillräckligt många audionomer, audiologer och andra hörselvårdsspecialister samt säkerställer att hörselvårdens professioner har hög kompetensnivå och fortlöpande utvecklas och att det är attraktivt för utbildade inom området att jobba patientnära med hörselvård.

Förbundsstyrelsens yttrande

Landets regioner har en skyldighet att tillhandahålla hörselvård. En förutsättning för det är tillgång till audionomer.

Förbundsstyrelsen anser inte att våra intressepolitiska mål ska omfatta beskrivningar av vilken typ av arbetsområden som audionomer och andra professioner inom hörselvården ska uppleva som attraktiva.

HRF ställer krav på att hörselskadade får tillgång till god hörselvård, med den personal som krävs. Men på vilket sätt regionerna ska lyckas med rekryteringen och personalförsörjningen, det ser vi inte som ett intressepolitiskt mål för HRF.

Yrkanden under kongressen

Agneta Österman Lindquist, Distriktsrepresentant Stockholms län, yrkar bifall till motionen med följande tilläggsformulering till förbundsstyrelsens förslag:

...att det är attraktivt för audionomer inom området att jobba patientnära med hörselvård

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 302

Kongressen beslutade

att avslå motion 302

Motion 303

Intressepolitiskt program, Hörselvård

Per Göran Jönsson

Utnyttja specialkompetens i hörselvården

Tekniken i hjälpmedel för hörselskadade blir allt mer komplex. Och i t.ex. hörapparater, ser den tekniska lösningen, samt möjlighet till inställningar och val av program, olika ut hos var och en av de olika Leverantörerna. Då en audionom som ska prova ut en hörapparat åt en brukare, kan detta bli ett problem.

Med en brukare med speciella behov av inställningar eller förstärkning som bara vissa av leverantörerna kan erbjuda, kan audionomen hamna i ett läge där man inte har samma kompetens och vana som från den leverantörs hörapparater man är van att jobba med. Samtidigt kan den kompetensen finnas på en annan audionommottagning. För brukaren gäller då, enligt reglerna, att man måste vänta ett år innan man kontaktar annan audionommottagning än den man började utprovningen på. Exempel kan vara

injustering av hörapparat av märke som audionom inte är van att arbeta med. Inställning av specifikt program i hörapparat där audionom inte har full kompetens.

Risken finns att den hörselskadade inte får den, för sitt behov, bästa lösningen av hörselhjälpmedel.

Jag föreslår kongressen besluta att

1. Hörselskadade Riksförbund verkar för att öppna upp för att hörselskadad, under utprovningstid, fritt får röra sig mellan audionommottagningar för att nå kompetens som bäst löser specifikt behov av hörselhjälpmedel.

Förbundsstyrelsens yttrande

Hörselvården är organiserad på olika sätt i olika regioner. Motionens utgångspunkt är en hörselvård där det finns flera olika mottagningar att välja mellan, vilket framför allt är fallet i regioner med vårdval.

Att kunna byta audionom ska alltid vara möjligt. Det är oerhört viktigt att patient och audionom har en bra dialog under utprovningsprocessen samt att patienten känner förtroende för sin audionom.

Att påverka regelverket i en specifik region, det är framför allt distriktets uppdrag. Denna fråga kan därför med fördel tas upp med det egna distriktet.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse motion 303 besvarad

Kongressen beslutade

att anse motion 303 besvarad

Motion 304

Intressepolitiskt program, Hörselvård

Per Göran Jönsson

Hörselhjälpmedel för de med grav hörselskada, samt de med ensidigt hörande

Tekniken inom hörselhjälpmedel går framåt. Ny teknik implementeras ständigt i bl.a. hörapparater vilket hjälper och förenklar vardagen för hörselskadade. Samtidigt smalnar utbudet av hörapparater för de med grav hörselskada, samt för de ensidigt hörande med behov av en av s.k. CROS-apparat. Det presenteras helt enkelt färre CROS-apparater, samt hörapparater med kraftig förstärkning. Det faktum att många nya apparater levereras med laddningsbara batteri, påverkar även utbudet. En kraftigt förstärkt hörapparat kräver mycket kraft från batteriet, liksom en CROS-apparat. Detta gör att batteritiden, i vissa fall, minskar till under hälften av den leverantören uppger.

Att prova ut en hörapparat är en högst personlig process. En hörapparat som passar en person, upplevs helt annorlunda av en annan. Trots att man har samma grad av hörselnedsättning. Därtill kommer personliga behov och önskemål av funktioner och program. Vid ett begränsat utbud blir möjligheten att välja utifrån ett personligt behov också begränsat.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. Hörselskadades riksförbund verkar för att påverka utbudet av hörapparater för de med grav hörselskada, samt de med ensidigt hörande.

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen instämmer i att alla som har en hörselskada måste få tillgång till de hörapparater de behöver utifrån sina individuella behov, inom ramen för allsidig hörselrehabilitering.

I vårt förslag till reviderat intressepolitiskt program finns därför följande mål: *att regionernas upphandlade hörapparatsortiment håller hög kvalitet samt är breda, uppdaterade och flexibla.* Detta mål omfattar alla som har behov av hörapparater, oavsett typ och grad av hörselskada, även personer med grav hörselskada och ensidigt hörande.

HRFs distrikt kan med fördel ta upp dessa frågor i sin dialog med respektive region, till exempel i brukarråd och andra forum, för att på så sätt påverka upphandlingar och hörapparatsortiment.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse motion 304 besvarad

Kongressen beslutade

att anse motion 304 besvarad

Motion 305 (behandlas tillsammans med 306)

Intressepolitiskt program, Hörselvård

Hörselskadades distrikt i Östergötland

Införandet av personcentrerad och sammanhållet vårdförlopp (PSVF) för personer som lider av tinnitus

Ett personcentrerat sammanhållet vårdförlopp (PSVF) är en beskrivning av vilka åtgärder som ska utföras och flödet i en vårdkedja för en specifik diagnos eller grupp av patienter. Vårdförloppen är framtagna inom ramen för Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård 1) och ska införas i alla regioner i Sverige. Syftet med införande av vårdförloppen är att öka jämlikheten, effektiviteten och kvaliteten i vården. Patienter ska uppleva en mer välorganiserad, sammanhållen och helhetsorienterad process.

Status vad gäller PSVF i Östergötland, se

<https://vardgivare.regionostergotland.se/vgw/utveckling-och-kompetens/utveckling-och-forbattring/personcentrerade-och-sammanhallna-vardeforlopp>

Det finns idag inget dokumenterat vårdförlopp för hur personer med Tinnitus ska hanteras. Tinnitus utreds idag av antingen audionomer, hörselpedagoger och audiologer i samband med hörselproblem. Specialistvården är inriktad på psykologi (via psykologer, terapeuter). Behandlingen blir således därefter. Den vård för personer som lider av Tinnitus får exemplifieras med hur det ser ut i Region Östergötland, se <https://vardpersonal.1177.se/Ostergotland/kunskapsstod/kliniska-kunskapsstod/tinnitus> :

- Hörapparat – vid samtidig hörselnedsättning
- Hörselrehabilitering i team – med audionom, kurator, psykolog

- Tinnitus Retraining Therapy (TRT) – örat stimuleras med ett lågt vitt brus
- Bettskena – vid käkleds- eller tuggmuskelproblematik
- Den läkemedelsbehandling som erbjuds är SSRI (läkemedel vid behandling av depression) och Sömnmedel.

Kunskapen speciellt inom primärvården om vilka alternativa vägar till vård det finns varierar också mycket. I flera regioner erbjuds inte ens KBT.

Ett vårdförlopp gällande Tinnitus måste också innehålla fler aspekter av orsakerna till att personen lider av Tinnitus. Främst gäller det avsaknad av neurofysiologiska och medicinska aspekter, som mycket sällan undersöks/utvärderas.

Personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp ska omfatta en större del av vårdkedjan, inklusive tidig upptäckt, uppföljning och rehabilitering.

Vårdförloppen, beskrivna i Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård som tas fram ska kunna:

1. Inbegripa flera specialiteter
2. Starta i primärvården och vid behov innefatta socialtjänstinsatser
3. Innefatta patienter med komplexa och långvariga sjukdomar
4. Främja hälsa i hela förloppet
5. Utgå från tillförlitliga och aktuella kunskapsstöd
6. De bör utformas på ett sådant sätt att de kan följas i de informationssystem som används i regionerna.

Önskvärt vore också om att inkludera ett samarbete mellan specialistvård och den forskning som sker gällande Tinnitus orsaker och behandling.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. HRF kräver av sjukvården att det ska finnas ett dokumenterat vårdförlopp framtaget för personer som lider av Tinnitus
2. HRF kräver att person med permanent tinnitus deltar i framtagandet av ett vårdförlopp för personer som lider av Tinnitus

Motion 306

Intressepolitiskt program, Hörselvård

Hörselskadades CI-förening i Stockholms län

Jämlik CI-vård

CI-föreningen i Stockholm vill lyfta det vi ser som orosmoln kring den svenska CI-vården för vuxna. Det gäller framförallt bristen på jämlikhet mellan olika delar av landet men även att omfattning av operationer inte stiger i den utsträckning som man kunde förväntat sig. Statistiken när det gäller antalet operationer för vuxna ökar inte i den takt man kunnat förvänta sig och det finns stora skillnader mellan regionerna i antalet patienter som får implantat varje år, skillnader som idag inte har fått någon tillfredsställande förklaring.

Från vårt perspektiv har vi i HRF ett regionalt ansvar att lyfta att det är skillnader med våra respektive regioner och att förbundet har en viktig roll att spela när det gäller att sammanställa information om de här frågorna så att den lokala argumentationen kan bygga på fakta.

Inte minst är det viktigt att HRF fortsätter arbetet med att det tas fram nationella standarder, som man gjort tidigare med införandet av vårdförlopp och personcentrerad vård grav hörselnedsättning. Den framgången ger mersmak och nu får arbetet inte stanna av. Inte minst är det dags att vi i HRF tar fram nya tydliga långsiktiga mål på området. Ett sånt är inrättande av ett nationellt kunskapscenter för frågor om grav hörselnedsättning, som kan fungera både som en kunskapsbank för vårderna och en drivbänk för forskning kring olika vård och rehabiliteringsinsatser. Idag finns det ett nationellt kunskapscenter för dövblindfrågor <https://nkcdb.se/> som gjort stor nytta för den målgruppen och som vi tror kan vara en bra utgångspunkt för hur ett nationellt center för frågor kring grav hörselnedsättning kan fungera.

Vi tycker även att det finns behov av nationella riktlinjer för hörselimplantat för vuxna på samma sätt som det finns för barn. Det skulle stärka den nationella jämlikheten och ge distrikt och förbund värdefulla verktyg i påverkansarbete. Det pågår redan ett sånt arbete med att ta fram medicinskt baserade riktlinjer och HRF har redan idag tagit plats i den processen. Vårt förslag är alltså på den här punkten bara att det här ska återspeglas i det intressepolitiska programmet som en del i vår vision.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. det ska finnas ett nationellt kunskapscenter för grav hörselnedsättning som samlar och sprider kunskap kring vård och insatser för patienter med grav hörselnedsättning, inklusive implantatvård.
2. det ska finnas nationella riktlinjer för operationer av CI även för vuxna, både för första och andra örat.

Förbundsstyrelsens yttrande

Motion 306 och 305 behandlas tillsammans

Förbundsstyrelsen delar motionärens oro över den ojämlika CI-vården i landet. Vi håller också med om att antalet CI-operationer borde ha ökat mer under de senaste åren.

Alla som har medicinska förutsättningar för cochleaimplantat ska få möjlighet att ta ställning till om de vill ha implantat eller inte. Möjligheten att genomgå en CI-utredning får aldrig begränsas av individens kunskaper och förmåga att ställa krav eller styras av vårdgivares ekonomiska intressen. Det är därför viktigt att hörselvården tar ansvar för att gravt hörselskadade och döva personer får relevant och lätt åtkomlig information om möjligheter när det gäller hörselimplantat samt erbjuder CI-operation om utredningen visar att personen uppfyller kriterierna.

Sveriges regioner har sedan 2018 ett gemensamt system för kunskapsstyrning, med målet att alltid använda bästa tillgängliga kunskap. Syftet är att åstadkomma god och jämlik hälsa och vård.

Vårdförlopp grav hörselnedsättning, som beslutades 2022, implementeras nu inom hörselvården i landets regioner, vilket bedöms kunna bidra till att fler erbjuds CI-utredning. Implementeringen följer HRF upp inom ramen för våra årliga hörselvårdsenkäter, men det är viktigt att både förbund och distrikt bedriver ett aktivt påverkansarbete för att se till att samtliga regioner lever upp till alla delar i vårdförloppet och erbjuder CI-utredningar till alla som uppfyller de medicinska kraven.

Den nationella arbetsgruppen NAG hörselnedsättning audiologi har i uppdrag att ta fram kunskapsstöd för hörselvården. I arbetsgruppen ingår audiologer, audionomer och

ingenjörer utsedda av regionerna, tillsammans med forskare och patientföreträdare från HRF.

En grupp inom NAG hörselnedsättning audiologi har fokuserat på att kartlägga eventuella ojämlikheter avseende bilaterala cochleaimplantat (CI) hos vuxna. Ett långsiktigt mål med denna kartläggning är att formulera nationella kriterier för när bilaterala CI hos vuxna är motiverat.

I arbetet inom NAG hörselnedsättning audiologi har HRF varit pådrivande i arbetet med att ta fram ett nytt kunskapsstöd om tinnitus, vilket kommer att godkännas och publiceras inom kort. Sådana kunskapsstöd används av vårdpersonal i det kliniska, patientnära arbetet inom hälso- och sjukvården. Att det finns ett tillförlitligt och aktuellt kunskapsstöd är ett av kriterierna för att kunna påbörja utveckling av vårdförlopp.

Förbundsstyrelsen instämmer i att nationella riktlinjer och kunskapsstyrning med vårdförlopp är mycket viktiga verktyg i utvecklingen av en trygg, jämlik och kunskapsbaserad hörselvård i hela landet. Vi ser behov av att alla hörselskadade – alla de grupper som finns inom HRF och behöver hörselvård – omfattas av ett eller flera sådana nationella riktlinjer och/eller vårdförlopp.

Förbundsstyrelsen föreslår därför att det läggs till ett nytt mål i det intressepolitiska programmet, sist i avsnittet "Hörselvård", med följande lydelse:
att det tas fram nationella riktlinjer och kunskapsstyrning för olika patientgrupper inom hörselområdet, med sikte på att det ska finnas vårdförlopp eller motsvarande för alla som behöver hörselvårdande behandling.

Vem eller vilka patientföreträdare som eventuellt kan ingå i en arbetsgrupp för att ta fram ett möjligt framtida vårdförlopp för tinnitus är en för tidigt väckt fråga, som HRF inte kan besluta om. Förbundsstyrelsen förutsätter emellertid att en patientföreträdare i en sådan arbetsgrupp har mycket goda kunskaper om tinnitus.

Förbundsstyrelsen förstår och sympatiserar med idén om att inrätta ett nationellt kunskapscenter för grav hörselnedsättning, men bedömer att det är ett alltför stort åtagande för HRF för närvarande. Vi ser att det finns andra och mindre resurskrävande sätt att samla in, ta vara på och sprida viktig kunskap om dessa frågor.

Yrkanden under kongressen

David Grahn, Ombud Robertsfors, yrkar att kongressen tillstyrker motion 306 i sin helhet.

Stefan Holmberg, Ombud Västra Östergötland, yrkar att punkt 2 i motion 305 strykes.

Britt Edoff, Ombud CI-föreningen i Stockholms län, yrkar att motion 306 bifalles i sin helhet.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att bifalla första att-satsen i motion 305

att avslå andra att-satsen i motion 305

att avslå första att-satsen i motion 306

att bifalla andra att-satsen i motion 306

att bifalla förbundsstyrelsens förslag om ett nytt mål i det intressepolitiska programmet, i avsnittet "Hörselvård": *att det tas fram nationella riktlinjer och kunskapsstyrning för*

olika patientgrupper inom hörselområdet, med sikte på att det ska finnas vårdförlopp eller motsvarande för alla som behöver hörselvårdande behandling.

Kongressen beslutade

att bifalla första att-satsen i motion 305

att avslå andra att-satsen i motion 305

att avslå första att-satsen i motion 306

att bifalla andra att-satsen i motion 306

att bifalla förbundsstyrelsens förslag om ett nytt mål i det intressepolitiska programmet, i avsnittet "Hörselvård": *att det tas fram nationella riktlinjer och kunskapsstyrning för olika patientgrupper inom hörselområdet, med sikte på att det ska finnas vårdförlopp eller motsvarande för alla som behöver hörselvårdande behandling.*

Motion 307

Intressepolitiskt program, Hörselvård

Hörselskadades distrikt i Stockholms län

Hantera målkonflikt i avsnittet Hörselvård/Kunskap, forskning och utveckling

I avsnittet Hörselvård under våra mål samt i avsnittet Kunskap, forskning och utveckling under våra mål står det att hörselvård ska baseras på vetenskap och beprövad erfarenhet samt utgå från hörselskadades verklighet och i nära dialog mellan forskare/utvecklare och hörselskadade.

Det bör tydliggöras hur HRF ser på balansen mellan att all hörselvård ska ske utifrån evidens och att vi behöver testa nya metoder, även om det innebär att man just då behöver göra ett avsteg från vad evidens säger. Vi ser att det i dagens skrivning uppstår en målkonflikt i att HRF önskar utveckling inom hörselvården och å andra sidan menar att all hörselvård ska ske utifrån evidens.

Detta kan lösas genom att kongressen lägger till en sats i avsnittet Hörselvård, punkt 3. "…eller för att testa nya behandlingsmetoder och produkter under kontrollerade former för att utveckla hörselvården".

Vi föreslår kongressen besluta att

1. följande tillägg görs i avsnittet Hörselvård, punkt 3.

"…eller för att testa nya behandlingsmetoder och produkter under kontrollerade former för att utveckla hörselvården".

Förbundsstyrelsens yttrande

Det finns i dag en mängd produkter och behandlingar som erbjuds i hörselvårdande syfte, men som saknar vetenskapligt stöd. Långa köer till hörselvården i kombination med en växande, lättillgänglig e-handel innebär risk för att fler vänder sig till oseriösa aktörer och råkar illa ut.

Mot bakgrund av detta anser förbundsstyrelsen att det är viktigt att HRF understryker betydelsen av vetenskap och beprövad erfarenhet.

Förbundsstyrelsen delar inte uppfattningen att det föreligger en målkonflikt mellan behov av utveckling och målet "att alla behandlingar och produkter som används eller

erbjuds i hörselvårdande syfte baseras på vetenskap och beprövad erfarenhet.” Vi tror inte att detta kan tolkas som att HRF inte vill tillåta klinisk forskning och utveckling.

Syftet med målen i HRFs intressepolitiska program är att peka ut färdriktningen för vårt påverkansarbete, så att vi som är engagerade i HRF drar åt samma håll. Det handlar om viljeyttringar, inte tvingande regler.

Förbundsstyrelsen ser därför ingen risk med att inte ta upp olika eventualiteter i detta eller andra mål. Vi ser snarare en risk med att utöka målen så som föreslås, eftersom det kan göra målen och budskapen krångligare och svårare att ta till sig.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 307

Kongressen beslutade

att avslå motion 307

Motion 308 (behandlas med motion 309)

Intressepolitiskt program, Hörselsmart utformning

Hörselskadades förening i Solna-Sundbyberg-Ekerö

Larm ifrån VMA, Hesa Fredrik, Radio, Brand, mm

Det är många personer med hörselnedsättningar och Hörselimplantat som lever ensamma eller är tillfälligt ensamma som inte alltid hör dessa meddelanden som kommer. Vi tycker det är viktigt att alla ska kunna få ta del viktiga meddelanden på det sätt som passar en bäst. Man ska inte behöva vara beroende av andra medmänniskor. Det finns Väckarklockan Bellman som ska larma vi olika tillbud, liksom reseväckarklockan Vibio. Många använder kanske också mobilen, klockor. Inget av dessa är säkert i tiderna vi lever i. Man kan inte vara säker på att tekniken fungerar i samhället fullt ut, vid osäkra tider.

Vi måste se till att viktiga meddelande når ut till alla på det sätt som passar bäst för var och en.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. HRF riksförbundet prioritera i sitt intressepolitiska program varselfrågor gällande VMA, Hesa Fredrik, Radio, Brand, mm

Motion 309

Intressepolitiskt program, Hörselsmart utformning

Hörselskadades distrikt i Stockholms län

Intressepolitiska programmet saknar text om krisberedskap

Under de senaste fem åren har det blivit tydligt att krisberedskap är en grundläggande fråga i samhällsbygget. Trots det saknas det en vision i det intressepolitiska programmet om hur samhället ska agera i krissituationer och inkludera människor som är hörselskadade.

En kris är tyvärr många gånger omöjlig att förbereda sig för, det ligger i krisens natur. Det går därför inte att säga att vi genom ett hörselsmart samhälle är tillräckligt rustade

för att hantera kriser. Det gör att det kan upplevas som lite konstigt att få in krisberedskapsfrågorna i avsnittet om hörselsmart utformning. Men utifrån dagens struktur på det intressepolitiska programmet så är förslaget att lägga till ett stycke i brödtexten med följande formulering:

”Kriser är i sin natur omöjliga att helt förbereda sig inför. Därför är det viktigt att samhället i sin planering för krisberedskap tar med erfarenheter från hörselskadade så att ansvariga på förhand känner till de svårigheter och utmaningar som finns när det gäller att t.ex. nå ut med bra information. ”

Samt som en punkt i intressepolitiska programmet:

”Samhällets krisberedskap ska vara god, även för hörselskadade ”

Samt under hörselvård i intressepolitiska programmet:

”Hörselvården ska fungera även i en krissituation”

Frågor om krisberedskap är inte bara en nationell fråga. Tvärtom behöver alla som påverkas av en kris bidra utifrån sitt ansvarsområde, oavsett om det är en myndighet, kommun, organisation, företag eller privatperson. Mot den bakgrunden är det rimligt att lyfta frågan hur HRF ser på den utifrån våra medlemmars perspektiv. Här behöver vi även lyfta hörselvårdens betydelse för att vi ska kunna kommunicera, en ofta avgörande faktor för att vi ska kunna ta vårt ansvar att kommunicera.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. kongressen beslutar om ett tillägg till det intressepolitiska programmet under avsnittet Hörselsmart utformning

”Kriser är i sin natur omöjliga att helt förbereda sig inför. Därför är det viktigt att samhället i sin planering för krisberedskap tar med erfarenheter från hörselskadade så att ansvariga på förhand känner till de svårigheter och utmaningar som finns när det gäller att t.ex. nå ut med bra information. ”

2. samt ett nytt mål under avsnittet hörselsmart utformning

”Samhällets förmåga att möta kriser ska vara god, även för hörselskadade ”

3. samt ett nytt mål i kapitlet Hörselvård

”Hörselvården ska fungera även i en krissituation”

Förbundsstyrelsens yttrande

Motion 308 och 413 var ursprungligen samma motion. Att-satserna har delats upp på två områden.

Motion 308 behandlas tillsammans med motion 309 under Intressepolitiskt program.

Motion 413 behandlas tillsammans med motion 414 under Fokus och strategi 2026–2029.

Vi befinner oss i en omvälvande tid, med krig och internationella konflikter i vårt närområde samt fler våldsbrott i vårt samhälle. Vi ser också hur klimatförändringar och extremväder orsakar svåra miljöproblem och naturkatastrofer.

Fungerande kommunikation är alltid viktigt för oss hörselskadade, men i samband med krig, kris, nödsituationer och andra allvarliga händelser kan det till och med handla om liv och död. Vi kan missa livsviktig information, om det saknas text. Vi kan ha svårt att uppfatta ljudlarm och andra varningssignaler. Vi kan ha problem med att ladda hjälpmedel och få tag i batterier. Listan kan göras lång.

HRF har gjort Sverige tryggare. Under de senaste 15 åren har vi gjort stor skillnad när det gäller tillgänglighet i kristider, och det ska vi vara stolta över.

- Nu skickas viktig information, t.ex VMA-larm, via appar och/eller sms inom det berörda krisområdet, tack vare HRF.
- Nu kan hörselskadade sms:a till SOS Alarm 112, tack vare HRF.
- Nu textar Sveriges Television det mesta, tack vare HRF.
- Nu textar beredskapsmyndigheter sina webbsändningar, tack vare HRF.

Många av de tillgänglighetsåtgärder som efterfrågas finns alltså på plats. Men det behövs mer. Förbundsstyrelsen delar därför motionärernas uppfattning, att hörselsmart krisberedskap måste lyftas fram som ett nytt mål i HRFs intressepolitiska program.

I början på året gav regeringen 53 beredskapsmyndigheter i uppdrag att stärka sin beredskap och "säkerställa en kultur av handlingskraft och proaktivitet". Detta är en process som HRF behöver vara aktiv i. Syftet med svensk krisberedskap uppges vara "att värna befolkningens liv och hälsa, samhällets funktionalitet och förmågan att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter." Detta kan bara uppnås om hörselskadades behov vägs in i alla delar.

Förbundsstyrelsen anser emellertid inte att frågan ska fogas in på flera olika ställen i det intressepolitiska programmet, utan föreslår att det läggs in ett nytt mål sist i avsnittet "Hörselsmart utformning", med följande lydelse:

"att planer för och genomförande av krisberedskap, kriskommunikation, försvar och civilförsvar ska väga in hörselskadades behov, vara fullt tillgängliga för hörselskadade samt trygga alla hörselskadades delaktighet och säkerhet i händelse av krig, kris och andra allvarliga händelser."

Förbundsstyrelsen föreslår också två tillägg i de två sista styckena i brödtexten under rubriken "Hörselsmart utformning" (se fetmarkerad text):

Hörselsmart utformning är därmed en förutsättning för full delaktighet. Och delaktighet är i sin tur en förutsättning för ett öppet, demokratiskt och jämlikt samhälle, där hörselskadade är fria att utöva sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter, samt kan känna sig lika trygga, inkluderade och informerade som alla andra, i händelse av kris eller krig.

Hur hörselsmart utformning kan åstadkommas i praktiken förändras över tid, i takt med digitalisering, annan teknisk utveckling och nya rön. Men målet med hörselsmart utformning är alltid detsamma: att ge hörselskadade goda möjligheter att vara fullt delaktiga i utbildning, arbetsliv, samhällsdebatt, politik, kultur, fritid, kris- och säkerhetsåtgärder samt alla andra delar av samhället och livet."

Förbundsstyrelsen instämmer i att hörselvård är viktigt även i händelse av kris, men vi anser att behovet av beredskap kring hörapparater, strömförsörjning med mera omfattas dels av de skrivningar som redan finns under Hörselvård, dels av det nya mål som vi föreslår under Hörselsmart utformning.

Det saknas fortfarande krav på visuella/tillgängliga brand- och utrymningslarm i offentliga byggnader och lokaler. HRF försökte få med det i Boverkets nya byggregler, men fick då inte gehör. Otillgängliga larm är en allvarlig brist, som HRF behöver jobba vidare med.

Powerbanks har visat sig fungera dåligt vid laddning av laddningsbara hörapparater, men förbundsstyrelsen anser det viktigt att HRF undersöker och påverkar för bra, praktiska lösningar för att säkerställa att hörselskadade kan använda sina hörapparater i händelse av strömavbrott och elbrist.

En rapport om hörselskadades tillgänglighet och säkerhet i krissituationer kan absolut ha ett värde, men om det är den bästa och mest effektiva metoden för att nå resultat i frågan är en praktisk och operativ fråga som det är bättre att ta ställning till i ett kortare perspektiv, i samband med förbundets årliga verksamhetsplanering samt i det fortlöpande påverkansarbetet.

Yrkanden under kongressen

Björn Sonesson, Distriktsrepresentant Dalarna, yrkar bifall till Förbundsstyrelsens förslag.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse första att-satsen i motion 308 (413) besvarad

att anse motion 309 besvarad

att bifalla förbundsstyrelsens förslag om ett nytt mål i Interessepolitiska programmet, sist i avsnittet "Hörselsmart utformning":

"att planer för och genomförande av krisberedskap, kriskommunikation, försvar och civilförsvar ska väga in hörselskadades behov, vara fullt tillgängliga för hörselskadade samt trygga alla hörselskadades delaktighet och säkerhet i händelse av krig, kris och andra allvarliga händelser."

att bifalla förbundsstyrelsens förslag om tillägg i brödtexten i avsnittet "Hörselsmart utformning" i Interessepolitiska programmet:

"Hörselsmart utformning är därmed en förutsättning för full delaktighet. Och delaktighet är i sin tur en förutsättning för ett öppet, demokratiskt och jämlikt samhälle, där hörselskadade är fria att utöva sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter, samt kan känna sig lika trygga, inkluderade och informerade som alla andra, i händelse av kris eller krig."

att bifalla förbundsstyrelsens förslag om tillägg i brödtexten i avsnittet "Hörselsmart utformning" i Interessepolitiska programmet:

"Hur hörselsmart utformning kan åstadkommas i praktiken förändras över tid, i takt med digitalisering, annan teknisk utveckling och nya rön. Men målet med hörselsmart utformning är alltid detsamma: att ge hörselskadade goda möjligheter att vara fullt delaktiga i utbildning, arbetsliv, samhällsdebatt, politik, kultur, fritid, kris- och säkerhetsåtgärder samt alla andra delar av samhället och livet."

Kongressen beslutade

att anse första att-satsen i motion 308 (413) besvarad

att anse motion 309 besvarad

att bifalla förbundsstyrelsens förslag om ett nytt mål i Interessepolitiska programmet, sist i avsnittet "Hörselsmart utformning":

"att planer för och genomförande av krisberedskap, kriskommunikation, försvar och civilförsvar ska väga in hörselskadades behov, vara fullt tillgängliga för hörselskadade samt trygga alla hörselskadades delaktighet och säkerhet i händelse av krig, kris och andra allvarliga händelser."

att bifalla förbundsstyrelsens förslag om tillägg i brödtexten i avsnittet "Hörselsmart utformning" i Intressepolitiska programmet:

"Hörselsmart utformning är därmed en förutsättning för full delaktighet. Och delaktighet är i sin tur en förutsättning för ett öppet, demokratiskt och jämlikt samhälle, där hörselskadade är fria att utöva sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter, samt kan känna sig lika trygga, inkluderade och informerade som alla andra, i händelse av kris eller krig."

att bifalla förbundsstyrelsens förslag om tillägg i brödtexten i avsnittet "Hörselsmart utformning" i Intressepolitiska programmet:

"Hur hörselsmart utformning kan åstadkommas i praktiken förändras över tid, i takt med digitalisering, annan teknisk utveckling och nya rön. Men målet med hörselsmart utformning är alltid detsamma: att ge hörselskadade goda möjligheter att vara fullt delaktiga i utbildning, arbetsliv, samhällsdebatt, politik, kultur, fritid, kris- och säkerhetsåtgärder samt alla andra delar av samhället och livet."

Motion 310

Intressepolitiskt program, Hörselsmart utformning

Hörselskadades förening i Umeå

Tankar om den telefonservice som finns på vissa myndigheter och större företag

Det första man hör i telefonen är en röst som talar om "du har nu fyra val". Denna röst är av olika hörbar kvalitet.

1. Skapa en Kurs för personer som har informationsansvar för att tala med allmänheten. För en hörselskadad är det ofta katastrof och man får inget sammanhang i samtalet. Kursen skall betona hur viktigt det är att rösten skall tala tydligt, långsamt och fråga om innehållet gick fram.

2. Denna kurs kan erbjudas alla med kösystem i kontakten med allmänheten.

3. Unga människor har alldeles för snabbt tal och informationen blir obegriplig i ett skadat öra. Rösten bör vara "skolad" för uppgiften och samarbetspartner till denna samhällsservice måste bli HRF centralt och omgående.

4. Vi vill att denna nya tjänst administreras av HRF centralt och att det tillsätts en grupp med uppdrag att formulera vad denna tjänst skall erbjuda samt att medel av sätts till gruppens arbete. Målet är att vi som har skadad hörsel på ett tryggt och bra sätt får tillgång till den samhällsservice som skall kunna ge viktig information till alla!

Vi föreslår kongressen besluta att

1. målet är att vi som har skadad hörsel på ett tryggt och bra sätt får tillgång till den samhällsservice som skall kunna ge viktig information till alla!

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning om att det fortfarande finns för många automatiska talsvarssystem som håller dålig kvalitet. Det handlar oftast om dålig hörbarhet, att det går för fort och att det är för många valalternativ vilket skapar stor osäkerhet, särskilt bland hörselskadade. Vi delar också motionärens uppfattning att det är viktigt med god hörbarhet när man pratar med kundtjänstpersonal eller motsvarande.

HRF har tillsammans med ett flertal andra organisationer inom funktionshinderrörelsen lyft frågan i olika samråd och i kontakt med myndigheter samt företag. Vi har vid dessa tillfällen framförallt lyft vikten av att talsvarssystem har en god hörbarhet och är enkla att navigera i. Det ska också vara möjligt att ta del av informationen i text. Vidare ska det alltid finnas ett alternativ där man kan kontakta kundtjänst direkt för dem som föredrar det. Vi ser en utveckling där fler erbjuder möjligheten att kommunicera med text, till exempelvis genom chattar eller motsvarande, vilket är ett positivt alternativ för många hörselskadade.

Vi arbetar löpande med att upplysa och påverka kring detta när tillfälle erbjuds, men det är en utmaning att följa med i utvecklingen när nya företag och aktörer ständigt tar fram nya tjänster. Här är arbetet med relevanta standarder och andra övergripande riktlinjer viktiga. Myndigheten för Delaktighet (MFD) har också tagit fram mycket bra information på detta område.

Vi noterar att motionären i sin motivering föreslår att HRF ska ta fram och ansvara för en kurs i syfte att upplysa ansvariga personer med informationsansvar hur de ska tala med allmänheten. Förbundsstyrelsen ser inte riktigt att detta tillvägagångssätt är praktiskt genomförbart sett till de resurser detta skulle kräva. Däremot delar vi den målsättning som anges i att-satsen. I vårt förslag till intressepolitiskt program finns det ett flertal punkter som har bäring på det motionären anför.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse motion 310 besvarad

Kongressen beslutade

att anse motion 310 besvarad

Motion 311

Intressepolitiskt program, Hörselsmart utformning

Hörselskadades distrikt i Uppsala län

Bättre tillgänglighet på flyg, tåg och buss

Oavsett om man väntar eller befinner sig på flyg, tåg eller buss är utrop som informerar om förseningar, spårändringar eller annan viktig information, så otydligt att t o m normalhörande har svårt att uppfatta informationen. För den som har en hörselnedsättning är det ofta omöjligt.

Vi vet att HRF har arbetat med frågan gentemot SJ och att man där kommer att införa den här typen av information på displayer när nya tågmodeller tas i bruk.

Motsvarande lösning behöver införas även hos andra tågbolag och på flygplatser. Den talade informationen måste också bli mycket tydligare så att den kan uppfattas för de som har svårt att läsa på displayer.

I det Intressepolitiska programmet, under Hörselsmart utformning, är ett av målen just att högtalarmeddelande m m ska förmedlas via text. Vi kan också se att området ryms inom Fokus och Strategi, under Uppmärksamma/Samhälle, där det står att vi ska ”uppmärksamma beslutfattare och andra nyckelgrupper i samhället på behov, brister och lösningar.” Därför behövs inga förändringar i dessa texter. Men det är viktigt att arbetet med att förbättra tillgängligheten för resenärer fortsätter.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. HRF fortsätter att driva frågan om tillgänglighet i form av information på displayer och tydligare tal gentemot alla buss, tåg och flygbolag.

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen delar uppfattningen att det är mycket viktigt att kunna ta del av den information som ges i samband med att vi är ute och reser. Det innebär att det är viktigt med god hörbarhet och att det alltid finns motsvarande information i textform, till exempel på displayer. Teknikutvecklingen har lett till att det finns gott om möjligheter på detta område, bland annat är det flera aktörer som arbetar aktivt med att dela informationen i appar eller via direktmeddelanden till mobiltelefonen. HRF varit ofta delaktiga till att detta är möjligt, bland annat genom att lyfta behovet men också genom att bidra med konstruktiva lösningar.

Förbundsstyrelsen anser att detta arbete måste fortgå och som motionären är inne på så är detta en del av inriktningen i Fokus och strategi, där hörselsmart utformning lyfts fram som ett ständigt prioriterat område. Men med bakgrund av att det är väldigt många aktörer, såsom företag, regioner och nationella myndigheter som har ansvar för att detta ska fungera i praktiken, är det viktigt att vi alla hjälps åt med att driva denna fråga.

Yrkanden under kongressen

Ann-Kristine Bergström, ombud Enköping-Håbo yrkar bifall till förbundsstyrelsens förslag.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att bifalla motion 311

Kongressen beslutade

att bifalla motion 311

Motion 312

Intressepolitiskt program, Hörselsmart utformning

Fredrik Forsberg och Gunilla Karlsson

Text först, därefter tal

Vi håller med om syftet med målen under Hörselsmart utformning i det intressepolitiska programmet gällande användning av text i samband med högtalarmeddelanden och annan ljudbaserad information (punkt 6) samt talsvarstjänster, röststyrningsfunktioner och liknande (punkt 7). Det är viktigt för personer med hörselnedsättning och andra att kunna även kunna få det talade ljudet i text.

Vi föreslår dock några förändringar i formuleringen som ökar möjligheten för HRF att uppnå målen: Genom att utgå från text istället för tal, blir det lättare för dem vi vill påverka, att införa textbaserade alternativ. Implementationer förenklas. Hur då? Jo, genom en perspektivförflyttning från Talbaserat, med eventuell pålagd textning/autotextning (tal-till-text) - till Textbaserat, med pålagd talsyntes (text-till-tal).

Nackdelar med Talbaserat - Röst först, därefter text

- Att börja med röst och komplettera med text är inte utan problem. Omvandling av röstbaserad information till manuellt till text är både tidskrävande och kostsamt. Vid autotextning kan det också bli problem att med enstaka ord kan bli fel. Till skillnad från vanliga samtal är det i dessa sammanhang viktigt att alla ord blir rätt.
- Ett annat problem kan uppstå i system som bygger tal genom att sätta samman förinspelade ord: Ljudbilden kan variera mellan orden, och ibland blandas olika röster, vilket försämrar taluppfattningen ytterligare. Även här får autotextning problem.
- Oavsett metod riskerar textning att utebli eller bli felaktig.

Fördelar med Textbaserat - Text först, därefter tal

- När man utgår från text redan från början blir informationen mer tillgänglig för alla, oavsett hörsel förmåga.
- Istället för att använda i förväg inspelade röstmeddelanden och direkt tal i mikrofoner bör färdiga texter och direkt skriven text användas.
- När tal behövs kan talsyntes användas för att omvandla text till ljud. En sådan omvänd prioritering – text först, därefter tal – ökar möjligheten för hörselskadade att ta del av innehållet utan att gå miste om något väsentligt. Hur texten presenteras beror på sammanhang, exempelvis i form av informationsskyltar eller som realtidstext i telefonsamtal (motsvarande texttelefoni).
- Talsyntes är en etablerad teknik sedan många tiotals år. På senare år har det finns det på marknaden naturliga "röster" i talsyntesen, som är extra anpassade till personer med hörselnedsättning. Text kan enkelt göras lättläst och kan dessutom visas under längre tid än själva rösten hörs. Text kan dessutom lättare översättas till olika språk än talad information
- Att utgå från text underlättar dessutom för chatbaserad kommunikation. Chatterfunktioner gör det enkelt för personer med hörselnedsättning att ställa frågor och få svar i realtid, och öppnar för tvåvägskommunikation som är både smidig och kostnadseffektiv.

Genom att alltid sätta texten i första rummet och därefter generera tal med anpassad talsyntes stärker vi rätten till information och kommunikation för alla – oavsett hörsel förmåga. Detta är inte bara en fråga om tillgänglighet, utan också om demokrati och jämlikhet. När grundinformationen är textbaserad kan den snabbt och flexibelt anpassas till olika behov, vilket i längden gynnar alla medborgare.

Därför föreslår vi en förändring i det intressepolitiska programmet, avsnittet "Hörselsmart utformning".

Nuvarande lydelse

- att alla högtalarmeddelanden och annan ljudbaserad information, till exempel trafik-, rese- och säkerhetsinformation, förmedlas även som text inom kommersiella och offentliga verksamheter.

- att det alltid finns textbaserade alternativ till talsvar, röststyrning och liknande, så att alla offentliga och kommersiella verksamheter kan kontaktas genom textkommunikation.

Vårt förslag till ändring

- **Att alla högtalarmeddelanden och annan ljudbaserad information** – till exempel trafik-, rese- och säkerhetsinformation – **alltid finns i textform som grund**. Eventuell talad version kan genereras med talsyntes från denna text. I de undantag där man inte kan utgå från text ska text ändå förmedlas, baserat på den talade informationen.
- **Att alla talsvarstjänster, röststyrningsfunktioner och liknande alltid utgår från text**, så att alla offentliga och kommersiella verksamheter kan kontaktas genom textkommunikation. Talad version kan genereras med talsyntes från denna text.

Att en ny punkt införs i det intressepolitiska programmet, avsnittet "Hörselsmart utformning":

- **"Att när talsyntes används ska den vara utformad så att den ger god taluppfattning för personer med hörselnedsättning."**

Vi föreslår kongressen besluta att

1. nuvarande text i det intressepolitiska programmet, avsnittet "Hörselsmart utformning" (Hörselsmart utformning, punkt 6):
"att alla högtalarmeddelanden och annan ljudbaserad information, till exempel trafik-, rese- och säkerhetsinformation, förmedlas även som text inom kommersiella och offentliga verksamheter."

ersätts med följande text:

"Att alla högtalarmeddelanden och annan ljudbaserad information – till exempel trafik-, rese- och säkerhetsinformation – alltid finns i textform som grund. Eventuell talad version kan genereras med talsyntes från denna text. I de undantag där man inte kan utgå från text skall text ändå förmedlas baserat på den talade informationen."

2. nuvarande text i det intressepolitiska programmet, avsnittet "Hörselsmart utformning" (Hörselsmart utformning, punkt 7):
"att det alltid finns textbaserade alternativ till talsvar, röststyrning och liknande, så att alla offentliga och kommersiella verksamheter kan kontaktas genom textkommunikation."

ersätts med följande text:

"Att alla talsvarstjänster, röststyrningsfunktioner och liknande alltid utgår från text, så att alla offentliga och kommersiella verksamheter kan kontaktas genom textkommunikation. Talad version kan genereras med talsyntes från denna text."

3. en ny punkt införs i det intressepolitiska programmet, avsnittet "Hörselsmart utformning":
"Att när talsyntes används ska den vara utformad så att den ger god taluppfattning för personer med hörselnedsättning."

Förbundsstyrelsens yttrande

Motionären vill ändra i två målformuleringar i med argumentet att allt tal ska ha sin utgångspunkt i text för att därefter översättas till tal med talsyntes. Förbundsstyrelsen anser att det vore en olycklig väg att gå. Nuvarande skrivning "*att alla*

högtalarmeddelanden och ljudbaserad information ... förmedlas även som text..." lägger sin tyngdpunkt på vad som ska uppnås och inte den bakomliggande tekniken för detta. Vi kan konstatera att utvecklingen går ständigt framåt och ny teknik prövas hela tiden, vilket också gäller talsynteser, men det går inte att säga att de alltid har god hörbarhet och passar alla målgrupper. Vi anser därför att nuvarande förslag till skrivning ska behållas.

Motionären föreslår också att en ny målformulering läggs till om att talsynteser ska vara utformade så att den ger god taluppfattning för personer med funktionsnedsättning. Förbundsstyrelsen menar att det täcks in av de skrivningar som nu finns i avsnittet Hörselsmart utformning, även om talsynteser inte nämns specifikt. Det står bland annat:

Hörselsmart utformning är ett begrepp som innebär att lokaler, miljöer, produkter och tjänster i samhället utformas på ett sätt som är tillgängligt och användbart för hörselskadade. Det handlar till exempel om god ljudmiljö, god visuell miljö, optimal hörbarhet, teleslingor och annan hörteknik, textning, visuell information, varseblivning och tolkservice. I den tredje att-satsen står det: att hörselsmart utformning är en självklarhet vid utveckling av produkter och tjänster av alla slag.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå första att-satsen i motion 312

att avslå andra att-satsen i motion 312

att anse tredje att-satsen i motion 312 besvarad

Kongressen beslutade

att avslå första att-satsen i motion 312

att avslå andra att-satsen i motion 312

att anse tredje att-satsen i motion 312 besvarad

Motion 313 (behandlas med motion 314)

Intressepolitiskt program, Vård, omsorg och trygghet

Hörselskadades förening i Oskarshamn

Hörselinstruktörer i kommunerna

Vår erfarenhet är att kommunerna i en tid av besparingar inte ger utrymme för Hörselinstruktörer. Kommunens argument är ofta att de enbart har resurser för det som är lagstadgad verksamhet. Vi vet att de flesta kommuner i landet har liknande problem. Kommunikation är viktig för alla människor och särskilt för personer med nedsatt hörsel. Det minskar risken för allvarliga missförstånd. Det skapar också delaktighet och patientinflytande, som är lagstadgad rättighet. Det är viktigt för äldre hörselskadade att kunna få stöd och hjälp med olika hörselhjälpmedel i hemmet eller annat boende.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. Hörselskadades Riksförbund verkar för att få till en lagstiftning som ger kommunerna skyldighet att ha tillgång till utbildade Hörselinstruktörer

Motion 314

Intressepolitiskt program, Vård, omsorg och trygghet

Hörselskadades distrikt i Skaraborg

Lag om synhörselinstruktör i kommuner

Många kommuner saknar hörselinstruktörer, som kan hjälpa personer med hörselnedsättning, när problem uppstår med hjälpmedel.

Orsak till brister på hörselinstruktörer är att det inte finns lag idag att kommuner är skyldiga anställa följande tjänst.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. HRF påverka regeringen införa en lag om hörselinstruktörer

Förbundsstyrelsens yttrande

Motion 313 och 314 behandlas tillsammans

Förbundsstyrelsen instämmer i att det finns ett stort värde med hörselkompetens på kommunal nivå, i form av hörselinstruktör eller motsvarande. Det är angeläget att underlätta hörselskadades tillgång till rådgivning och praktiskt stöd med hörapparater, hörselimplantat, personliga hörhjälpmedel och andra anpassningar.

En ny socialtjänstlagstiftning träder i kraft i juli 2025. I HRFs remissvar på den utredning som föregick lagförslaget lyfte vi fram behovet och värdet med stöd av hörselinstruktörer eller motsvarande samt vikten av att en ny lagstiftning säkerställer sådant stöd. Dessvärre fick vi inte gehör för detta.

Förbundsstyrelsens bedömning är att det inte är en framkomlig väg att verka för ett lagstadgat krav på hörselinstruktör eller motsvarande i landets kommuner.

Vi vet att det har gjorts stora insatser i många föreningar runt om i landet för att påverka i denna fråga och att det trots detta varit svårt att nå framgång. Samtidigt vill vi framhålla att det även finns exempel på kommuner som har tillfört sådana resurser, efter långvarigt påverkansarbete av bland annat HRF-föreningar.

Yrkanden under kongressen

Ulla Nyberg, Ombud Avesta yrkar bifall till motion 314

Björn Sonesson, Ombud Dalarna yrkar bifall till motionerna 313-314 med följande tillägg:

Att HRF ska verka för och påverka Riksdag och regering så att det blir en ny lag på att Sveriges kommuner inrättar hörselinstruktörer.

Christina Karlsson, Ombud Distriktsrepresentant Södermanland, yrkar bifall motion 313-314

Maj-Britt Karlsson, distriktsrepresentant Kalmar, yrkar bifall motion 313-314

Marlene Nordlund Idenäs, Ombud Skellefteå, yrkar bifall till motion 313 och 314

Janne Åberg, Ombud Skövde-Tibro, yrkar bifall motion 313-314

Förbundsstyrelsen yrkade bifall till kompromissförslag

”Att det finns nationella riktlinjer som rekommenderar kommuner att ha tillgång till utbildade hörselinstruktörer eller motsvarande som kan ge stöd till äldre hörselskadade och andra som behöver stöd i hemmet eller i annat boende.”

Agneta Lindquist-Österman, distriktsrepresentant Stockholms län, yrkade bifall till förbundsstyrelsens kompromissförslag om nationella riktlinjer

Irene Larsson, Ombud Kristinehamn, yrkade bifall till nationella riktlinjer

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 313

att avslå motion 314

Kongressen beslutade

att avslå motion 313

att avslå motion 314

Deltog i debatten

Björn Sonesson, Distriktsrepresentant Dalarna

Ulla Nyberg, ombud Avesta

Agneta Lindquist-Österman, Distriktsrepresentant Stockholms län

Eivor Johansson, Förbundsstyrelsen

David Grahm, Ombud Robertsfors

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anta förbundsstyrelsens förslag till Intressepolitiskt program med av kongressen beslutade ändringar

inklusive förslag till textändring: ”Att det finns nationella riktlinjer som rekommenderar kommuner att ha tillgång till utbildade hörselinstruktörer eller motsvarande som kan ge stöd till äldre hörselskadade och andra som behöver stöd i hemmet eller i annat boende.”

Kongressen beslutade

att anta förbundsstyrelsens förslag till Intressepolitiskt program med av kongressen beslutade ändringar,

och förslag till textändring: ”Att det finns nationella riktlinjer som rekommenderar kommuner att ha tillgång till utbildade hörselinstruktörer eller motsvarande som kan ge stöd till äldre hörselskadade och andra som behöver stöd i hemmet eller i annat boende.”

14. Förslag till Fokus & strategi 2026–2029 jämte motioner 401-424

Tidigare HRF-kongresser har fattat beslut om mål och prioriteringar för den kommande kongressperioden. Till kongressen 2025 föreslår förbundsstyrelsen en ny, övergripande modell, med Fokus & strategi för åren 2026–2029.

Fokus är att sätta ljus på hörselskadade och strategin handlar om att upplysa, uppmärksamma och upplyfta. Förbundsstyrelsen identifierar också tre områden som är ständigt prioriterade för HRF: hörselvård, hörselsmart utformning och medlemsutveckling. Förslaget presenterades av Susanna Ahlström, förbundsstyrelsen.

Motion 401

Hörselskadades förening i Göteborg

Fokus och strategi ska ge riktning och styra – förtydligande av innehållet

Förbundsstyrelsen har valt att ersätta dokumentet Prioriterade områden med dokumentet Fokus och strategi. Vi anser att innehållet i det nya dokumentet är olyckligt på flera olika sätt.

För det första är vår uppfattning att det dokument vi ska försöka fastställa är ett dokument som ska ge kommande fyraårsperspektiv en riktning för verksamheten, ett underlag att skapa årliga verksamhetsplaner på. Det kommer säkert vara möjligt att göra, men det kommer vara spretigt och på lokal nivå möjligen svårt att konkretisera.

Dokumentet har också i syfte att styra, alltså att det är kongressens dokument för att styra förbundsstyrelse och förbund i den riktning vi tror att organisationen behöver gå. För att kunna kontrollera att förbundet sedan gjort det vi kommit överens om krävs att innehållet går att följa upp, att det är mätbart. Och vi är osäkra på om skrivningarna i dokumentet kommer kunna gå att mäta och följa upp. Detta är olyckligt, vi anser att Fokus och strategidokumentet har samma dignitet som dokumenten Värdegrund, Intressepolitiskt program och Organisationsprogrammet, alltså ett övergripande visionsdokument. På detta sätt innebär det att möjligheten för oss föreningar/ombud att påverka faktisk verksamhet för de kommande fyra åren drastiskt har minskat.

Det är inte läge att skriva om dokumentet men vi vill ge input på skrivningarna i dokumentet. Om dokumentet ska kunna stötta förbundsstyrelse, distrikt och föreningar i planering av sin verksamhet de kommande fyra åren behöver dokumentet vara lätt att förstå och tilltala de som ska använda det. Där tror vi inte på förslaget att använda tre ord på u, om man inte kan relatera och begripa vad de innebär. Ord kan vara magiskt bra för att skapa en inramning och känna tillhörighet till. Men det känner inte vi att vi gör med orden upplysa, uppmärksamma och upplyfta. Främst är det ordet upplyfta som bara känns krystat och inte naturligt. Detta verkar också dokumentskrivarna känna eftersom det under varje rubrik finns en mening som förklarar vad som menas med orden. Vi tror snarare att dessa skrivningar är bättre rubriker, med undantag för begreppet Hörselskadekunskap som också känns bakåtsträvande och inte är ett ord som representerar det vi vill göra.

Därför vill vi snarare att begreppen ska vara de som skrivs i sista stycket under rubriken Fokus 2026-2029: Att sätta ljus på hörselskadade som lyder "sprida kunskap", "skapa synlighet" och "ändra attityder".

Vi föreslår kongressen besluta att

1. stryka rubriken Strategi 2026–2029: Upplysa, uppmärksamma och upplyfta, till förmån för Strategi 2026-2029: Sprida kunskap, skapa synlighet och ändra attityder
2. stryka första stycket HRFs strategi för att lyckas sätta ljus på hörselskadade är att...
 - upplysa • uppmärksamma • upplyfta, till förmån för HRFs strategi för att lyckas sätta ljus på hörselskadade är att... • sprida kunskap • skapa synlighet • ändra attityder

3. stryka rubriken Upplysa och meningen under "Att öka hörselskadekunskapen.", till förmån för rubriken Sprida kunskap.
4. stryka meningen "Vi ska sprida hörselskadekunskap samt bidra till att fler utvecklar hörselsmart kompetens och kan ta del av de lösningar och resurser som finns." , till förmån för " Vi ska sprida kunskap om hörsel samt bidra till att fler utvecklar hörselsmart kompetens och kan ta del av de lösningar och resurser som finns.
5. stryka meningen "Förtroendevalda och andra HRF-aktiva ska få möjlighet att utveckla sin hörselskadekunskap, för att kunna stödja, inspirera och vägleda och påverka, samt "hörselsmart samhällskunskap", med praktiska verktyg för opinionsbildning och intressepolitiskt påverkansarbete.", till förmån för "Förtroendevalda och andra HRF-aktiva ska få möjlighet att utveckla sin kunskap om hörselskadades situation i samhället, för att kunna stödja, inspirera och vägleda och påverka, samt "hörselsmart samhällskunskap", med praktiska verktyg för opinionsbildning och intressepolitiskt påverkansarbete."
6. stryka rubriken Uppmärksamma och meningen under "Att synliggöra hörselskadade.", till förmån för rubriken Skapa synlighet.
7. stryka rubriken Upplyfta och meningen under "Att ändra attityder.", till förmån för rubriken Ändra attityder.

Förbundsstyrelsens yttrande

Motionären vill ändra rubrikerna i syfte att öka tydligheten. Förbundsstyrelsen ställer sig bakom motionärens förslag.

Förbundsstyrelsen delar däremot inte motionärens förslag om att ersätta hörselskadekunskap med "kunskap", "kunskap om hörsel" och "hörselskadades situation i samhället". Dels för att det inte blir tydligare, dels för de förslag som lagts fram inte täcker in vad HRF menat med begreppet. Hörselskadekunskap är ett brett begrepp som täcker in kunskap om hörselskadades villkor, behov och förutsättningar men också kunskap om hjälpmedel, kommunikation och psykosocial påverkan. Alla dessa aspekter är viktiga att öka kunskapen om oavsett om det är hörselskadade, anhöriga eller allmänhet som är målgrupp.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att bifalla första att-satsen i motion 401

att bifalla andra att-satsen i motion 401

att avslå tredje att-satsen i motion 401

att avslå fjärde att-satsen i motion 401

att avslå femte att-satsen i motion 401

att bifalla sjätte att-satsen i motion 401

att bifalla sjunde att-satsen i motion 401

Yrkande under kongressen

Erika Darljung, Ombud Göteborg yrkade bifall till

att-satserna 3, 4 och 5

Deltog i debatten

Susanna Ahlström, förbundsstyrelsen

Erika Darljung, Ombud Göteborg

Kongressen beslutade

att bifalla första att-satsen i motion 401

att bifalla andra att-satsen i motion 401

att avslå tredje att-satsen i motion 401

att avslå fjärde att-satsen i motion 401

att avslå femte att-satsen i motion 401

att bifalla sjätte att-satsen i motion 401

att bifalla sjunde att-satsen i motion 401

Motion 402

Hörselskadades distrikt i Stockholms Län

HRF och hörselvård utanför den offentliga hälso- och sjukvården

IP-programmet är ett visionsdokument som handlar om hur samhället borde vara. Det är utmärkt att HRF har ett sådant dokument. Samtidigt så finns det anledning till att HRF tar ställning i frågor som handlar om problem vi har i samhället idag.

Ett sådant problem är att vi upplever att HRF är frånvarande i frågor som rör köp av utprovning av hörapparater inklusive köp av hörapparaterna, utanför den offentligt finansierade hörselvården. Vi ser, både i Stockholm och runtom i landet, allt fler som väljer bort den offentligt finansierade hörselvården. Inte minst när det öppnar fler och fler helt privat finansierade mottagningar. Patienterna här betalar mycket mer än vad man gör som patient i hörselvården. Oftast med övertygelsen om att de får en bättre tjänst och inte minst bättre hörapparater.

Vi är övertygade om att en stark offentligt finansierad hörselvård är det bästa. Men vi behöver ändå vara medvetna om och hantera att människor ibland väljer bort den offentligt finansierade hörselvården. Finns det en efterfrågan så är det bra att den kan mötas, även de som väljer att köpa sina hörapparater är självklart välkomna i HRF.

HRF ska inte verka för att skapa hinder för den privata hörselvården. Den privata hörselvården möter redan utmaningar i form av tillsyn från IVO och lagstiftning kring marknadsföring.

Däremot tycker vi att det är viktigt att det framgår för köparen att man inte har det konsumentskyddet som man är van vid i andra liknande situationer. Man kan bland annat inte vända sig till ARN och konsumenttjänstskyddslagen har ett undantag för just hälso- och sjukvårdstjänster. Det finns säkert goda skäl till den ordningen, t.ex. behovet att kunna skydda patientuppgifter. Vi ser inte att HRF ska verka för att förändra lagstiftningen.

Då återstår det att verka för att de som väljer att köpa sina hörapparater får en bra hörselrehabilitering och inte minst att de får information som är ett stöd för dem i den process de valt.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. kongressen tar ställning för att HRF vid lämpliga situationer ska synliggöra patienter som väljer att vara konsumenter av hörselvårdstjänster utanför den offentligt finansierade vården.
2. kongressen tar ställning för att HRF medverkar till att det tas fram en standardiserad information från vårdgivarna till patienten om rehabiliteringsinsatsen, kostnader, garantier och service samt vad man ska förvänta sig av hörselvården.

Förbundsstyrelsens yttrande

Vår organisation har ända sedan starten för över 104 år sedan haft ett enda fokus: hörselskadades bästa. Vi gör därför inte skillnad på olika hörselskadade personer, oavsett vilken vårdgivare de vänder sig till. HRF är en organisation för alla hörselskadade.

HRF kan inte styra vilken information de privata vårdgivarna använder, inte heller ett standardiserat material av det slag som efterfrågas av motionärerna. Men på vår kunskapswebb "Allt om hörsel" finns grundläggande information om olika typer av hörselvård, inklusive privat hörselvård. På vissa regionsidor på "Allt om hörsel" finns också information om dessa alternativ och vad man bör tänka på.

Den som är patient vid en privat mottagning kan få personlig rådgivning hos HRFs Hörsellinjen, utifrån sin situation och sina behov, precis som den som är patient hos en regiondriven mottagning.

Vid sådana kontakter säkerställer Hörsellinjen att den enskilde känner till sina rättigheter och möjligheter. I vissa delar av landet är det tyvärr ganska många som har valt ett privat alternativ utan att vara medvetna om att det finns en offentlig hörselvård – och ibland utan att ens ha valt att vara privat kund. I det senare fallet är det ofta priset på hörapparaterna som gör att de vänder sig till Hörsellinjen och frågar: "Är det så här dyrt att skaffa hörapparater nu? Tidigare fick jag hörapparater från regionen – är det slut med det nu?".

Motionärerna uttrycker oro för att den privata hörselvården "möter utmaningar i form av tillsyn från IVO och lagstiftning kring marknadsföring". Men myndighetstillsyn av vårdgivare samt lagar som reglerar marknadsföring är oerhört viktiga instrument för att skydda enskilda hörselskadade från oseriösa aktörer, bristfällig vård, vilseledande reklam och andra överträdelser. För seriösa vårdgivare utgör tillsyn och regleringar inget problem. Bristande tillsyn och vilseledande marknadsföring kan emellertid få stora och ibland allvarliga konsekvenser för individen.

Hörselvård är livsviktigt för hörselskadade. Alla hörselskadade ska känna sig trygga med att kunna få den hörselvård de behöver inom den allmänna hälso- och sjukvården. Vi i HRF vill att hörselskadade ska ha tillgång till allsidig hörselvård av hög kvalitet i hela landet inom rimlig tid. Ingen ska vara tvungen att köpa hörapparater privat, mot sin vilja, bara för att väntetiderna till den offentliga hörselvården är över ett år långa.

HRF vill att alla som har en hörselskada ska kunna känna odelat förtroende för sin vårdgivare. När vi söker hörselvård ska vi kunna lita på att vården alltid utförs på ett seriöst och etiskt sätt, utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet. De vårdgivare vi möter ska alltid sätta den hörselskadade patientens bästa främst – oavsett om verksamheten bedrivs i privat eller offentlig regi.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 402

Yrkande under kongressen

Agneta Österman Lindquist, Distriktsrepresentant Stockholms län yrkar bifall till motionen.

Deltog i debatten

Agneta Österman Lindquist, Distriktsrepresentant Stockholms län

Kongressen beslutade

att avslå motion 402

Motion 403

Hörselskadades distrikt i Stockholms län

Fler verktyg för att få bort köer

IP-programmet är ett visionsdokument som handlar om hur samhället borde vara. Det är utmärkt att HRF har ett sådant dokument. Samtidigt så finns det anledning för HRF att ta ställning i frågor som handlar om problem vi har i samhället idag.

Ett sådant problem är köer till hörselvården. Här ser vi ett bekymmer med att regioner inte agerar tillräckligt kraftfullt för att lösa sina problem med långa köer. De väljer hellre insatser som att köpa vård billigt för att tillfälligt korta kön än att bygga upp en hållbart fungerande hörselvård genom att vara en attraktiv arbetsgivare.

Det här är ett problem, de flesta undersökningar visar på en ökande andel hörselskadade i befolkningen i takt med att befolkningen blir äldre. Vi ser även att det poppar upp mottagningar för helt privat vård för de som inte vill stå i kö utan istället vill betala själva.

I Sveriges Radio hade man i december 2024 i ett reportage om en nyöppnad privat mottagning på Gotland som presenterades som lösningen på kösituationen och där det framgick att kostnaden för patienten låg mellan 17 000 kr och 35 000 kronor vilket är mycket pengar för den enskilde. Vi tycker att läget i hörselvården i Sverige idag är ohållbar och att det behövs nya verktyg för att komma åt problemet.

Ett alternativ till verktyg vi vill att HRF tittar på är att regioner som inte tar sitt ansvar för kösituationen får betala viten, och i slutändan ersätter patienter som fått vänta för länge på sin vård. Den exakta mekanismen behöver självklart utredas, och det är inte självklart att ersättningen till patienten ska vara lika stor som kostnaden för patienten att få en hörselrehabilitering utanför den offentligt finansierade hörselvården. Men om regioner år efter år kommer till korta med att lösa situationen så behöver både HRF och den enskilda patienten nya verktyg för att hörselvården ska fungera i hela landet.

Samtidigt är det viktigt att lämna en brasklapp. Det kan visa sig att lösningar med viten och ersättningar till patienten för med sig nackdelar för patienterna, som vi idag inte kan förutse. Det kan även vara så att det under resans gång framgår att de positiva effekterna av att införa viten och ersättningar inte är så stora som man kunde hoppats. Då ska inte det här kongressbeslutet vara ett hinder för att HRF lyfter brister man ser med konkreta förslag som inte gynnar patienterna.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. kongressen uttalar att regioner som under lång tid har köer utan att lösa problemet bör betala för det, i första hand genom viten och om det inte hjälper, genom en ersättning till patienten för utebliven vård.

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen delar motionärens frustration över de långa köerna inom hörselvården. De flesta regioner klarar inte vårdgarantin på 90 dagar – i stora delar av landet är väntetiderna över ett år.

Det här beror bland annat på ett ökat patienttryck. Fler söker hörselvård, vilket är glädjande. Det handlar också om att vi blir äldre, och allt fler får en åldersrelaterad hörselnedsättning. Även införandet av Vårdförlopp grav hörselnedsättning leder till att fler patienter ska kallas till hörselvården.

Samtidigt råder audionombrist i Sverige. De nyutexaminerade audionomerna räcker inte till för att fylla de vakanser som uppstår på grund av pensionsavgångar och karriärbyten. Söktrycket till audionomutbildningarna och genomströmningen av studenter är för låg. Regionerna har svårt att rekrytera till hörselvården, utom på utbildningsorterna.

Sammantaget innebär detta att hörselvårdens kapacitet är otillräcklig i förhållande till behovet.

De långa köerna inom hörselvården är en av de viktigaste frågorna HRF har att arbeta med under de kommande åren. Förbundsstyrelsen ser emellertid inga möjligheter att kunna driva igenom krav på viten och ekonomisk ersättning vid långa köer. Något liknande finns inte inom andra vårdområden.

Förbundsstyrelsen bedömer att påverkansarbete, opinionsbildning och dialog med profession, politiker och utbildningsanordnare är det som kan ge resultat. Vi har bland annat lyckats få regionerna att engagera sig i att få fler att välja audionomyrket. Region Skåne lyckades locka fler till utbildningen i Lund, som universitetet var nära att pausa på grund av få sökande. I Örebro fyrdubblades antalet sökande, när universitetet startade audionomutbildning på distans.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 403

Kongressen beslutade

att avslå motion 403

Motion 404 (beslutas med 405)

Hörselskadades distrikt i Västra Götaland

Nya riktlinjer för Grav hörselskada

SKR har beslutat om nya riktlinjer för Grav hörselskada 2023 och nu ska riktlinjerna implementeras i våra regioner.

Efter kongressens beslut 2016 gjordes ett större arbete på att kartlägga CI-verksamheten i Sverige. Bra, men med de nya riktlinjerna krävs nya tag.

Utredningen bör innefatta:

- Ojämligheten i våra regioner, hur löser man detta?
(Socialstyrelsens statistik för 2023, 7 nov 2024)
Bästa region: 6,6 operation per 100 000 invånare
Sämsta region: 1,4 operation per 100 000 invånare
 - CI-operationer har minskat i riket över tid, hur kommer det sig?
(Socialstyrelsens statistik för 2023, 7 nov 2024)
2014 gjordes 345 CI-operationer
2023 gjordes 282 CI-operationer
 - Vuxna ska liksom barn ha rätt till dubbla CI (på samma sätt som det är för hörapparater idag)
 - Hur kommer de nya riktlinjerna påverka antalet CI-opererade, ca 40% fler kommer kategoriseras "gravt hörselskadad"
- Länk till statistiken: https://sdb.socialstyrelsen.se/if_ope/val.aspx

Vi föreslår kongressen besluta att

1. kongressen beslutar att tillsätta en utredning/arbetsgrupp med deltagare från våra 7 CI-områden samt förbundsstyrelsen. Detta för att ge vägledning till distriktens påverkansarbete för en jämlik CI-vård i riker.
2. utredningen följer upp arbetet med implementeringen av de nya riktlinjerna

Motion 405

Hörselskadades förening i Göteborg

Nya riktlinjer för Grav hörselskada

Vi stöttar motion från Hörselskadades förening i Vänersborg/Trollhättan.

SKR har beslutat om nya riktlinjer för Grav hörselskada 2023 och nu ska riktlinjerna implementeras i våra regioner.

Efter kongressens beslut 2016 gjordes ett större arbete på att kartlägga CI-verksamheten i Sverige. Bra, men med de nya riktlinjerna krävs nya tag.

Utredningen bör innefatta:

- Ojämligheten i våra regioner, hur löser man detta?
(Socialstyrelsens statistik för 2023, 7 nov 2024)
Bästa region: 6,6 operation per 100 000 invånare
Sämsta region: 1,4 operation per 100 000 invånare
 - CI-operationer har minskat i riket över tid, hur kommer det sig?
(Socialstyrelsens statistik för 2023, 7 nov 2024)
2014 gjordes 345 CI-operationer
2023 gjordes 282 CI-operationer
 - Vuxna ska liksom barn ha rätt till dubbla CI (på samma sätt som det är för hörapparater idag)
 - Hur kommer de nya riktlinjerna påverka antalet CI-opererade, ca 40% fler kommer kategoriseras "gravt hörselskadad"
- Länk till statistiken: https://sdb.socialstyrelsen.se/if_ope/val.aspx

Förbundsstyrelsens yttrande

Motion 404 och 405 är likalydande och behandlas tillsammans

Förbundsstyrelsen delar motionärens missnöje med den ojämlika CI-vården i landet.

Alla som har medicinska förutsättningar för cochleaimplantat ska få möjlighet att ta ställning till om de vill ha implantat eller inte. Möjligheten att genomgå en CI-utredning får aldrig begränsas av individens kunskaper och förmåga att ställa krav eller styras av vårdgivares ekonomiska intressen. Det är därför viktigt att hörselvården tar ansvar för att gravt hörselskadade och döva personer får relevant och lätt åtkomlig information om möjligheter när det gäller hörselimplantat samt erbjuder CI-operation om utredningen visar att personen uppfyller kriterierna.

Vårdförlopp grav hörselnedsättning, som beslutades 2022, implementeras nu inom hörselvården i landets regioner. Vårdförloppet innebär bland annat att definitionen "grav hörselnedsättning" omfattar fler, gränsen sänks från 70 dB till 65 dB, samt att de som tillhör denna grupp ska kallas till hörselvården regelbundet för uppföljning.

Vuxna ska kallas minst vartannat år, för en genomgång av vilka insatser som kan ge "optimala förutsättningar till kommunikation, interaktion och delaktighet". Detta gör att fler kan erbjudas CI-utredning samt annan hörteknik, psykosocialt stöd med mera betydligt tidigare.

Förbundsstyrelsen instämmer i att det är viktigt att HRF följer upp regionernas arbete med implementeringen av de nya riktlinjerna. Flera distrikt har kontakter med sin region kring detta, inom ramen för arbetsgrupper och brukarråd. Förbundet ställer också frågor om implementeringen i HRFs årliga enkäter till hörselvården i regionerna. Förbundet räknar med att under våren få en tydlig bild av hur många regioner som har påbörjat eller genomfört implementeringen av Vårdförlopp grav hörselnedsättning.

HRF kommer även fortsättningsvis bedriva ett aktivt påverkansarbete för att se till att regionerna lever upp till alla delar i vårdförloppet och erbjuder CI-utredningar till alla som uppfyller de medicinska kraven.

Förbundsstyrelsen är mån om att ha en aktiv dialog kring dessa frågor med HRFs distrikt. Under 2025 planeras därför flera hörselvårdsseminarier med distriktsrepresentanter, varav ett ägnas särskilt åt påverkansarbete kring Vårdförlopp grav hörselnedsättning.

Formerna för förbundets utrednings- och påverkansarbete kring dessa frågor avgörs bäst inom ramen för den årliga verksamhetsplaneringen samt förbundets löpande prioriteringar och omvärldsanalys.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå första att-satsen i motion 404 och 405

att anse andra att-satsen i motion 404 och 405 besvarad

Kongressen beslutade

att avslå första att-satsen i motion 404 och 405

att anse andra att-satsen i motion 404 och 405 besvarad

Motion 406

Hörselskadades distrikt i Östergötland

Utredning om hörselrehabilitering och stödet för anhöriga

När man får en hörselskada eller redan har en är det viktigt stöd efter man har fått diagnos och hjälpmedel men även för de anhöriga som oftast glöms bort.

Anhöriga, som vi ser det, glöms bort i sammanhanget där relationer påverkas. Det beror på att hörselproblem påverkar kommunikationen – och därmed också vårt beteende och vårt samspel med omgivningen. Den som har problem med att höra, mår inte heller så bra, vilket också kan få konsekvenser för familjen som då behöver veta hur man ska hantera det.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. HRF ska genomföra en utredning av stödet till patienter efter diagnos förslagsvis genom en undersökning bland våra medlemmar där även anhöriga finns att tillgå.
2. upplysa regioner om stöd till patienter efter diagnos finns med stödgruppen "Att bli vän med din hörapparat" via webinarium eller lokala samtalsgrupper.

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen håller med om att det är viktigt att närstående till hörselskadade involveras i rehabiliteringsprocessen. Det är beklagligt att hörselvårdsinsatser idag ofta begränsas till bara hörapparatutprovning. Alltför få hörselskadade får tillgång till hörselkunskap och hörselstrategier, än mindre närstående.

Under 2025 kommer förbundet än en gång genomföra hörselvårdsenkäter, med insamling av uppgifter om bland annat hörapparatutprovningar, regler och villkor. I samband med det ställs även fråga om information till närstående och förbundsstyrelsen ser inte behov av att ytterligare utreda frågan.

HRFs samtalsträffar på temat "Bli vän med dina hörapparater" finns inte i alla delar av landet, därför är det upp till respektive distrikt och förening att informera hörselvården. När förbundet anordnar webinariet "Bli vän med din hörapparat" får även hörselvården nyhetsbrev med information.

Det enklaste sättet att påverka hörselvårdens stöd till närstående är att ta upp ämnet på brukarråd och i andra möten mellan HRF-distriktet och hörselvården.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse motion 406 besvarad

Yrkande i debatten

Alexander Carlström, Distriktsrepresentant Östergötland

yrkar att första att satsen i motionen ska bifallas

Deltog i debatten

Alexander Carlström, Distriktsrepresentant Östergötland

Kongressen beslutade

att anse motion 406 besvarad

Motion 407

Hörselskadades förening i Umeå

Hörcentralen i Umeå saknar digital skärm där tex HRF kan visa information och hörselskadade kan lära känna oss

Hörcentralen är ingången för hörselskadade till hörapparater i samma väntrum finns även drop in för de som skall besöka teknisk service för hörapparater.

Hörcentralen är ofta fullsatt, kötid i Umeå är 14,5 månader. En digital skärm är synlig för alla där HRF kan visa information.

Många patienter känner viss oro vad gäller det nya att hantera allt runt utrustning och övrig information.

HRF som förening Umeå och distriktet vill gärna visa att vi finns och vad vi gör och nå dessa Hörselskadade så de kan ta kontakt. Vi vill att de hörselskadade skall se glädjen och tryggheten med att komma i kontakt med HRF i Sverige.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. vi får bidrag till digital skärm där HRF-information kan visas och alla i väntrummet kan ta del av informationen. Samt utbildning/information om hur man publicerar information på skärmen.

Förbundsstyrelsens yttrande

Det har blivit vanligt med bildskärmar i väntrum. En del har tillkommit på vårdgivarens initiativ, men ofta ingår sådana i ett samarbete med ett företag för "väntrums-tv", "infoskärmar", "digital skyltning" och liknande.

Vad som visas på väntrumsskärmar varierar, men ibland förekommer det information från patientorganisationer. Flera av HRFs distrikt och föreningar har fått möjlighet att visa HRF-information på skärmar i väntrum hos hörselmottagningar, utan kostnad. De har då visat till exempel en animerad film om HRF eller stillbilder med fakta om föreningen. Förbundet har i vissa fall hjälpt till med sådant material.

Förbundsstyrelsen håller med om att det är mycket värdefullt för HRF att synas i väntrum runt om i landet, men det finns många hundra väntrum bara inom hörselvården och det är inte möjligt för HRF att förse alla dessa med bildskärmar.

Vi rekommenderar istället att distriktet/föreningen tar upp denna fråga med hörselvården, och för dialog om hur HRF kan få möjlighet att synas och dela med oss av hörselsmart information i deras väntrum.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 407

Kongressen beslutade

att avslå motion 407

Motion 408

Gunilla Karlsson och Fredrik Forsberg

Levandegör problemen så fler förstår – med hjälp av Storytelling i broschyr

Idag saknas det i allmänhet tillräcklig förståelse för de kostnader som obehandlad hörselnedsättning har för individen, omgivningen och samhället i stort. Fler behöver exempelvis hörsel- och kommunikationshjälpmedel. Det behövs också mer innovativa lösningar. Men det går trögt idag. Exempelvis pekar Myndigheten för delaktighet, MFD, pekar i rapporten *“Att få det stöd man behöver – samlad information om stöd”* på att personer med hörselnedsättning inte i tillräcklig omfattning får kompletterande hörseltekniska hjälpmedel som mikrofoner. Dessa får också generellt enklare varianter av hörhjälpmedel för vardagslivet än för arbetslivet, även om behoven kan vara lika. MFD skriver vidare i rapporten att det blivit svårare för små aktörer inom kompensande teknik och att Sverige förlorat sin ledande ställning inom hjälpmedelsområdet som byggde på ett nära samarbete mellan privata innovatörer, den offentliga sektorn och funktionshinderorganisationerna.

Genom att dela berättelser från verkliga livet som beskriver problemställningar och livsöden (storytelling), kan fler beröras och förstå varför det är viktigt att satsa på hörselområdet. Här gäller det att inte vara rädd för att lyfta problem - inte lösningar. På så vis får läsaren bättre förståelse för att det saknas något. När beslutsfattare och andra får en djupare förståelse för problemställningar, är det lättare att få till goda möten och bra samtal. Möten där vi tillsammans kan hitta hörselsmarta lösningar som prioriteras. När vi har en broschyr som samlar dessa berättelser, blir det:

- Lättare för medlemsaktiva att driva våra frågor, exempelvis när dessa träffar allmänhet, politiker och andra beslutsfattare. Broschyren skulle även kunna vara en del i intern utbildning för aktiva.
- Lättare för företag och andra att förstå problematik som behöver lösas. Det uppmuntrar till skapandet av innovativa lösningar som gynnar våra medlemmar. Broschyren kan användas både av företag direkt eller som input till andra organisationer som ordnar exempelvis innovationstävlingar eller workshops.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. HRF tar fram en broschyr innehållande problembeskrivningar med användarberättelser och att detta arbete sker tillsammans med personer som har erfarenheterna.

Förbundsstyrelsens yttrande

Att beskriva hörselskadades vardag genom våra egna erfarenheter är ett effektivt sätt att synliggöra hörselskadade och ge mottagaren förståelse för hur det kan vara att leva som hörselskadad i Sverige idag. HRF arbetar redan i dag kontinuerligt med att synliggöra hörselskadade på detta sätt. Exempelvis i tidningen Auris, broschyrserien "Att leva med...", annonser, press, videos och sociala medier. Hörhjälpmedel och andra tillgänglighetsfrågor är en del av detta.

Det är viktigt att hörselskadade får information om olika hjälpmedelslösningar. Därför för vi dialog med hörselvården om detta. Vi erbjuder också information om sådant på vår kunskapswebb Allt om hörsel samt personlig rådgivning via vår rådgivningstjänst Hörsellinjen.

Förbundsstyrelsen ser behov av att utveckla och stärka vårt arbete med kunskaps-spridning, varför upplysning är en röd tråd i förbundsstyrelsens förslag till Fokus & strategi 2026-2029. Vi konstaterar att "HRFs fokus under kongressperioden 2026–2029 är [...] att sätta ljus på hörselskadade, genom att sprida kunskap, skapa synlighet och ändra attityder." Exakt hur detta kan och bör genomföras beslutas bäst i samband med den årliga verksamhetsplaneringen.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse motion 408 besvarad

Kongressen beslutade

att anse motion 408 besvarad

Motion 409

Hörselskadades distrikt i Östergötland

Information om att leva med hörselimplantat

HRF har många bra informationsbroschyrer om olika typer av hörselnedsättningar. I olika evenemang där vi möter allmänheten, är broschyrerna ett bra verktyg för att sprida information och kunskap.

Det finns i dagsläget ingen informationsbroschyr om hörsel implantaten CI och EAS.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. HRF tar fram en informationsbroschyr om att leva med CI och EAS.

Förbundsstyrelsens yttrande

Det är viktigt att HRF kan erbjuda information för olika hörselskadegrupper. I dag samlar förbundet i första hand sådan information på webben, på sidorna Allt om hörsel. Där finns även information om CI, EAS och andra hörselimplantat. Fördelen med en sådan digital kunskapsbank är att informationen är lättillgänglig och kan enkelt uppdateras och hållas aktuell.

HRFs broschyrserie "Leva med...", omfattar olika hörselskadegrupper. CI har inte haft en egen broschyr i denna serie, men det har inte heller hörapparater. Utgångspunkten har varit diagnoserna, inte hjälpmedlen.

Vilka broschyrer som tas fram och när är i hög grad en fråga om tid, resurser och andra praktiska hänsyn. Sådana beslut tas därför med fördel i anslutning till förbundets årliga verksamhetsplanering.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse motion 409 besvarad

Yrkande under kongressen

Erika Darljung, Ombud Göteborg

yrkade bifall till motionen

Deltog i debatten

Erika Darljung, Ombud Göteborg

Susanna Ahlström, Förbundsstyrelsen

Kongressen beslutade

att anse motion 409 besvarad

Motion 410 (beslutas med 411)

Hörselskadades förening i Lund

Att främja en smidig teknikövergång mellan hörslinga och andra tekniklösningar i offentliga lokaler.

Hörapparaters telespole, fasta hörslingor och halsslingor med mottagare för FM och IR har sedan många år tillbaka varit en gyllene standard för hörselstöd i offentliga lokaler. Hörslingan utmanas nu emellertid av ny teknik. Det är därför viktigt att Hörselskadades riksförbund följer utvecklingen på detta område noga och bevakar att hörselskadade inte kommer att sakna tillgång till hörselstöd på grund av bristande kompatibilitet mellan olika system.

Kommunikationsstandarden Blåtand har nyligen definierat en ny understandard med affärsmamnet Auracast, som likt en hörslinga erbjuder kommunikation från en källa till många mottagare samtidigt. För att en hörapparat skall kunna ta emot signalen från en auracastsändare, måste den vara utrustad med en mottagare för Auracast. Ännu finns det dock endast få hörapparater som har denna funktionalitet, liksom att det ännu finns få offentliga lokaler som är utrustade med sändare för Auracast. Att utrusta en lokal med Auracast är emellertid billigare och har mindre fysisk inverkan på lokalen än motsvarande installation av hörslinga. Auracast är intressant också för normalhörande eller personer med lätt hörselnedsättning men som inte har hörapparat, genom att det finns olika typer av hörlurar/earpods som kan ta emot signalen från Auracast och TV-apparater och andra ljudkällor som är försedda med sändare för Auracast. Det finns därför goda chanser för att tekniken kommer att få stor spridning och att det kommer att finnas många offentliga lokaler, stationer/flygplatser och arenor etc som är utrustade med Auracast.

Även om flera hörapparatföretag inte erbjuder Auracast idag, så är de ofta förberedda för detta och kan snabbt införa tekniken när de finner det kommersiellt lämpligt. Vi räknar dock med att det kommer att ta tid för standarden att etablera sig fullt ut. Många räknar med en tioårsperiod tills dess att Auracast finns implementerad i alla hörapparater och är upphandlade av regionerna så att de kan ordinerats till alla hörselskadade.

Det går just nu inte att säga precis hur Auracast och eventuellt andra tekniker kommer att etablera sig på marknaden och hur hörslingan kommer att utmanas. Det finns emellertid all anledning att anta att hörslingan inom en period framöver kommer att existera samtidigt med andra tekniklösningar. Därför kommer det att behövas utrustning som överbryggar mellan olika tekniker.

Hörselskadades förening i Lund yrkar därför att kongressen beslutar att Hörselskadades riksförbund bevakar en smidig teknikövergång mellan hörslinga och andra tekniklösningar i offentliga lokaler.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. ta fram information till medlemmar om olika tillgängliga system och vilken teknik som behövs för att överbrygga mellan de olika systemen, så att ett teknikskifte kan ske så sömlöst som möjligt.
2. verka för att regioner som beställare och audionommottagningar som utförare, får den kunskap om de olika överbryggande tekniker som krävs, för att hörselskadade ska kunna tillgodogöra sig hörselstöd vare sig en lokal är utrustad med Auracast, hörslina eller annan teknik, med de hörapparater som ordinerats.
3. etablera kontakt med industrin för att kunna ge feedback och påtala våra medlemmars behov i samband med teknikskiftet.

Motion 411

Hörselskadades distrikt i Östergötland

Öka kunskap om hörteknik i HRF

När man har en hörselskada så är det viktigt att ha bra hörhjälpmedel för att kunna klara av vardagen både på jobbet och privat. Utan hjälpmedel så kan en hörselskada få problem med hälsan dels fysiskt i form av att man spänner sig i onödan för att höra vilket kan orsaka nacksmärtor och huvudvärk. Men också psykiskt då bristfälliga hörselhjälpmedel kan orsaka trötthet, utbrändhet, depression pga utanförskap mm.

Medlemmar inom HRF har inte i tillräckligt stor utsträckning kunskap om hör teknik och vilken hjälp man har rätt att få med hjälp av hörteknik. HRF som förbund bör kunna göra några enklare satsningar för att upplysa om hörteknik

Vi föreslår kongressen besluta att

1. med hjälp av relevant hörteknikbolag skapa olika webinarium om olika typer hörteknik som kan spelas in och samlas i ett slags bibliotek
2. samla föreningars webinarium om hörteknik under ett bibliotek
3. ha en workshop med inriktning hörteknik med inbjudna bolag som tex Bo Edins mm på plats i Stockholm
4. förbundet ska om möjligt övervaka hörteknikutvecklingen med hjälp av andra länders förbund som jobbar med hörselfrågor
5. möjligen driva ett arvsfrondsprojekt om hörteknik som man nu gör med projektet Alla kan texta

Förbundsstyrelsens yttrande

Motion 410 och 411 behandlas tillsammans

Det mesta tyder på att vi står inför ett teknikskifte när det gäller trådlös ljudöverföring. Förbundsstyrelsen delar motionärernas analys, att Auracast så småningom kan ersätta teleslingan.

Men det kommer dröja. Även hörapparattillverkarnas Europaorganisation, EHIMA, tror att det kommer dröja minst tio år innan Auracast kan ersätta teleslingan. Den nya tekniken måste först finnas i offentliga lokaler och användarna ska ha hunnit byta till Auracast-kompatibla hörapparater. Det står därför klart att under ganska lång tid behöver teleslinga och Auracast existera samtidigt.

Trots det finns det redan idag en oroande tendens hos hörselvården att prova ut hörapparater utan telespole, om inte patienten aktivt begär telespole. Det innebär att det finns risk att det uppstår ett glapp, där många hörapparat användare inte har tillgång till trådlösa lösningar i offentliga lokaler.

Förbundsstyrelsen är mån om att undvika ett sådant glapp. Det är därför viktigt att informera och skapa medvetenhet om värdet med telespole och teleslinga, något som är en viktig del av nystarten av Slingkollen.

Det är också angeläget att vi i HRF för dialog med hörselvården om vikten av telespole, i brukarråd och vid andra kontakter. Vi kan inte styra hörselvårdens egen kunskapsutveckling kring i detta, men vi kan påverka genom att dela med oss av vår syn på hörselskadades behov.

HRF är en aktiv medlem i den europeiska hörselskadeorganisationen, EFHOH, där förbundet har återkommande dialog med EHIMA. Vi har också utbyte med hörteknikföretag i Sverige om dessa frågor. Förbundet genomför också årliga enkäter till hörselvården, där det bland annat ställs frågor om telespole och utprovning av hörhjälpmedel utöver hörapparater.

Förbundsstyrelsen instämmer i att många hörselskadade har otillräcklig kunskap om hörhjälpmedel, vilka möjligheter som finns och hur de kan få tillgång till sådana lösningar. Hörselrehabilitering begränsas ofta till hörapparatutprovning och få får information om andra hörhjälpmedel. Det har också blivit svårare för hörselskadade att få bidrag till arbetshjälpmedel.

HRFs rådgivningstjänst Hörsellinjen svarar dagligen på olika teknikfrågor och på HRFs kunskapswebb Allt om hörsel finns allmän information om hörteknik. Förbundet har också genomfört webinarier som har tagit upp tips på hörteknik och andra tekniska lösningar som kan underlätta vardagen som hörselskadad.

Förbundsstyrelsen håller med om att det är viktigt att HRF upplyser hörselskadade om hörhjälpmedel, så att fler hittar lösningar som underlättar vardagen. Såväl förbundet som distrikt och föreningar kan bidra inom detta område, inte minst när det gäller användarstöd. Teknikutvecklingen innebär fantastiska möjligheter, men för många, inte minst äldre och närstående, kan lösningarna upplevas som komplicerade.

Samtidigt är det angeläget att HRF inte blir en marknadsföringskanal för tillverkare och försäljare. I möjligaste mån bör HRFs webinarier och annan information om hörteknik lämnas av HRF eller andra oberoende aktörer.

Information om hörteknik åldras snabbt, därför är det svårt att skapa ett webbibliotek på det sätt som föreslås. Däremot kan förbundet tipsa om webinarier av intresse.

Förbundsstyrelsen ser positivt på att söka medel till projekt som bland annat tar upp frågor om hörteknik, men det är en operativ fråga som bäst hanteras inom ramen för förbundets verksamhetsplanering.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse motion nummer 410 besvarad

att avslå första att-satsen i motion nummer 411

att anse andra att-satsen i motion nummer 411 besvarad

att avslå tredje att-satsen i motion nummer 411

att anse fjärde att-satsen i motion nummer 411 besvarad

att anse femte att-satsen i motion nummer 411 besvarad

Yrkande under kongressen

Stefan Holmberg, Ombud Västra Östergötland:

HRF Östergötland yrkar att punkt 1 och 3 motion 411 anses besvarade.

Kongressen beslutade

att anse motion 410 besvarad

att avslå första att-satsen i motion 411

att anse andra att-satsen i motion 411 besvarad

att tredje att-satsen i motion 411 besvarad

att anse fjärde att-satsen i motion 411 besvarad

att anse femte att-satsen i motion 411 besvarad

Motion 412

Hörselskadades förening i Lund

Att Hörselskadades riksförbund anordnar en utbildning om bra ljudmiljö i enlighet med Boverkets ändrade föreskrifter och den nya Svenska Standarden 25268:2023.

Eftersom det finns en ny standard innebär det att det finns väsentliga skillnader mot den tidigare standarden. Det innebär att det finns ett stort behov av information och vägledning av dokumentet med de nya grundläggande och utökade kraven samt tillägg och förtydliganden för alla föreningarna som kompetent remissinstans men framför allt för de av våra medlemmar som representerar hörselskadade i kommunernas och/eller regionernas olika grupper. Det behövs utbildning för att ha adekvata och fördjupade kunskaper om den nya standarden men också om konsekvenserna av en dålig ljudmiljö för att kunna arbeta förebyggande mot ohälsa beroende av dålig ljudmiljö och/eller frånvaro av system för ljudöverföring till hörhjälpmedlen.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. anordna en utbildning, förslagsvis regional, för medlemmar för att öka kompetensen och för att kunna påverka och samverka i ljudmiljöarbetet inklusive taluppfattbarheten och ljudöverföringen till hörhjälpmedlen i de olika tillgänglighetsgrupper i kommunerna och regionerna samt för att kunna vara en kompetent remissinstans för kommunernas tillgänglighetsarbete.
2. gå ut bredare och anordna utbildningar, förslagsvis regionala, för att bjuda in de som skall vara delaktiga i planering, projektering, produktion och kontroll av lokaler för att kunna ställa relevanta ljud-, teknik- och taluppfattbarhetskrav samt en möjlighet till kvalitetssäkring och kvalitetsdeklaration av lokalen. Det kan tex gälla fackliga företrädare, lokalansvariga i kommuner, chefer med flera intresserade.

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning om att standarden är ett väldigt viktig verktyg för att uppnå god hörbarhet i lokaler. Däremot ställer vi oss tveksamma till att

HRF ska ordna en utbildning med utgångspunkt i standarden. Att tillgodogöra sig innehållet i standarden och därefter arbeta utåtriktat med den är mycket komplext och kräver en hel del förkunskaper och en gedigen utbildning. Däremot kan vi ge råd och tips på ett mer allmänt plan kring hur vi uppnår god hörbarhet i lokaler och peka på att standarden finns och hänvisa till experter. Om det ska utformas som en utbildning, information på HRFs webb eller på annat sätt bör hänskjutas till den årliga verksamhetsplaneringen.

Motionären anför också att HRF ska hålla utbildningar för utomstående i ämnet. HRF gjorde en särskild satsning kring detta i samband med ljudmiljökampanjen 2010-11. Erfarenheterna från detta var att det krävs omfattande personella resurser och stora ekonomiska satsningar för att det ska få genomslag. Förbundsstyrelsen bedömer att utrymmet för detta inte finns i dagsläget.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 412

Kongressen beslutade

att avslå motion 412

Motion 413

Hörselskadades förening i Solna-Sundbyberg-Ekerö

Larm ifrån VMA. Hesa Fredrik, Radio, Brand, mm

Det är många personer med hörselnedsättningar och Hörselimplantat som lever ensamma eller är tillfälligt ensamma som inte alltid hör dessa meddelanden som kommer. Vi tycker det är viktigt att alla ska kunna få ta del viktiga meddelanden på det sätt som passar en bäst. Man ska inte behöva vara beroende av andra medmänniskor. Det finns Väckarklockan Bellman som ska larma vi olika tillbud, liksom reseväckarklockan Vibio. Många använder kanske också mobilen, klockor. Inget av dessa är säkert i tiderna vi lever i. Man kan inte vara säker på att tekniken fungerar i samhället fullt ut, vid osäkra tider.

Vi måste se till att viktiga meddelande når ut till alla på det sätt som passar bäst för var och en.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. HRF påverka bl a MSB och Civilförsvaret hur de har tänkt på att nå ut till personer med hörselnedsättning med viktiga meddelanden och se till att vi får information på det sätt som passar oss bäst.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse motion 413 besvarad

Kongressen beslutade

att anse motion 413 besvarad

Motion 414

Hörselskadades distrikt i Östergötland

Upplysning, uppmärksammande och upplyftande för en hörselsmart krisberedskap

Denna motion syftar till att stärka hörselskadades säkerhet och krisberedskap genom specifika tillgänglighetsåtgärder. Omvärlden är just nu orolig, och civil beredskap är ett aktuellt ämne även för oss hörselskadade. HRF bör passa på att utnyttja det intresse som finns för frågorna och driva sådant som är aktuellt för just oss hörselskadade. Exempel på frågor som kan tas upp inom området är:

1. Driva på för lagstiftning om visuella brandlarm – Kanske är det dags för lagstiftning om visuella brandlarm i offentliga byggnader? Det är en förhållandevis billig investering för samhället. Även hörande riskerar att missa brandlarm i och med att det är vanligt att lyssna på strömmad musik, poddar eller annat innehåll i lurar. Detta är en naturlig del av Hörselsmart utformning i det intressepolitiska programmet.

2. Utbildning och instruktioner för hörselskadade inom civil beredskap – Det har hållits utbildning för instruktörer i hemberedskap och hjärt- och lungräddning tillsammans med Civilförsvarsförbundet. Detta var ett bra initiativ och man kan se ifall detta går att utveckla på olika sätt och även se om det finns specifika saker gällande våra behov som hörselskadade som kan fördjupas.

3. Powerbank vid förskrivning av uppladdningsbar hörselteknik – Hörselvården behöver uppmärksammas på att det finns potentiella problem med ny uppladdningsbar hörselteknik vid strömavbrott. Kanske borde HRF driva att en powerbank ska kunna fås utan kostnad när uppladdningsbar hörselteknik förskrivs, som ett sätt för samhället att säkerställa att alla verkligen får tillgång till sin hörsteknik vid kriser, och inte enbart de som är pålästa och resursstarka.

4. Viktig meddelande till allmänheten (VMA) i textformat – HRF bör ha kontinuerlig dialog med berörda myndigheter om vikten av att kunna relevant information vid VMA även i textformat. Vi får inte missa viktig information enbart för att vi kanske inte kan höra radio i alla situationer.

Hörselskadade ses som en "sårbar grupp", se (Stark m.fl., 2024), och det vore bra om man också kan se oss som en resurs och vad vi kan bidra med under en kris.

Arbete med dessa frågor stärker inte enbart hörselskadades säkerhet och delaktighet, utan är bra för samhället i stort och kan göra oss till aktiva aktörer vid kriser.

Stark, E., Osvalder, A., & Borell, J. (2024). *Civil beredskap, krisberedskap och resursfördelning—En kunskapsöversikt om inkludering och mångfald*. Chalmers Tekniska Högskola.

https://research.chalmers.se/publication/541702/file/541702_Fulltext.pdf?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR2d7Y7wxf761atZYa84TJH5CYZErfJdfS-uYmPZRDrVmzdDTz3qCSYaws_aem_q6rg3WWNV4yL4bxyYoE70Q

Vi föreslår kongressen besluta att

1. HRF utreder och presenterar en rapport om hörselskadades tillgänglighet och säkerhet i krissituationer senast 2026.
2. HRF arbetar för lagstiftning om visuella brandlarm i offentliga byggnader.
3. HRF verkar för att inkludera hörselskadades perspektiv i nationella krisberedskapsplaner.

4. HRF driver frågan om tillgång till powerbanks vid förskrivning av uppladdningsbar hörselteknik.

Förbundsstyrelsens yttrande

Motion 308 och 413 var ursprungligen samma motion. Att-satserna har delats upp på två områden.

*Motion 308 behandlas tillsammans med motion 309 under Intressepolitiskt program.
Motion 413 behandlas tillsammans med motion 414 under Fokus och strategi 2026–2029*

Vi befinner oss i en omvälvande tid, med krig och internationella konflikter i vårt närområde samt fler våldsbrott i vårt samhälle. Vi ser också hur klimatförändringar och extremväder orsakar svåra miljöproblem och naturkatastrofer.

Fungerande kommunikation är alltid viktigt för oss hörselskadade, men i samband med krig, kris, nödsituationer och andra allvarliga händelser kan det till och med handla om liv och död. Vi kan missa livsviktig information, om det saknas text. Vi kan ha svårt att uppfatta ljudlarm och andra varningssignaler. Vi kan ha problem med att ladda hjälpmedel och få tag i batterier. Listan kan göras lång.

HRF har gjort Sverige tryggare. Under de senaste 15 åren har vi gjort stor skillnad när det gäller tillgänglighet i kristider, och det ska vi vara stolta över.

- Nu skickas viktig information, t.ex. VMA-larm, via appar och/eller sms inom det berörda krisområdet, tack vare HRF.
- Nu kan hörselskadade sms:a till SOS Alarm 112, tack vare HRF.
- Nu textar Sveriges Television det mesta, tack vare HRF.
- Nu textar beredskapsmyndigheter sina webbsändningar, tack vare HRF.

Många av de tillgänglighetsåtgärder som efterfrågas finns alltså på plats. Men det behövs mer. Förbundsstyrelsen delar därför motionärernas uppfattning, att hörselsmart krisberedskap måste lyftas fram som ett nytt mål i HRFs intressepolitiska program.

I början på året gav regeringen 53 beredskapsmyndigheter i uppdrag att stärka sin beredskap och "säkerställa en kultur av handlingskraft och proaktivitet". Detta är en process som HRF behöver vara aktiv i. Syftet med svensk krisberedskap uppges vara "att värna befolkningens liv och hälsa, samhällets funktionalitet och förmågan att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter." Detta kan bara uppnås om hörselskadades behov vägs in i alla delar.

Förbundsstyrelsen anser emellertid inte att frågan ska fogas in på flera olika ställen i det intressepolitiska programmet, utan föreslår att det läggs in ett nytt mål sist i avsnittet "Hörselsmart utformning", med följande lydelse:

"att planer för och genomförande av krisberedskap, kriskommunikation, försvar och civilförsvar ska väga in hörselskadades behov, vara fullt tillgängliga för hörselskadade samt trygga alla hörselskadades delaktighet och säkerhet i händelse av krig, kris och andra allvarliga händelser."

Förbundsstyrelsen föreslår också två tillägg i de två sista styckena i brödtexten under rubriken "Hörselsmart utformning" (se fetmarkerad text):

Hörselsmart utformning är därmed en förutsättning för full delaktighet. Och delaktighet är i sin tur en förutsättning för ett öppet, demokratiskt och jämlikt samhälle, där

hörselskadade är fria att utöva sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter, samt kan känna sig lika trygga, inkluderade och informerade som alla andra, i händelse av kris eller krig.

*Hur hörselsmart utformning kan åstadkommas i praktiken förändras över tid, i takt med digitalisering, annan teknisk utveckling och nya rön. Men målet med hörselsmart utformning är alltid detsamma: att ge hörselskadade goda möjligheter att vara fullt delaktiga i utbildning, arbetsliv, samhällsdebatt, politik, kultur, fritid, **kris- och säkerhetsåtgärder samt alla andra delar av samhället och livet.**"*

Förbundsstyrelsen instämmer i att hörselvård är viktigt även i händelse av kris, men vi anser att behovet av beredskap kring hörapparater, strömförsörjning med mera omfattas dels av de skrivningar som redan finns under Hörselvård, dels av det nya mål som vi föreslår under Hörselsmart utformning.

Det saknas fortfarande krav på visuella/tillgängliga brand- och utrymningslarm i offentliga byggnader och lokaler. HRF försökte få med det i Boverkets nya byggregler, men fick då inte gehör. Otillgängliga larm är en allvarlig brist, som HRF behöver arbeta vidare med.

Powerbanks har visat sig fungera dåligt vid laddning av laddningsbara hörapparater, men förbundsstyrelsen anser det viktigt att HRF undersöker och påverkar för bra, praktiska lösningar som säkerställer att hörselskadade kan använda sina hörapparater i händelse av strömavbrott och elbrist.

En rapport om hörselskadades tillgänglighet och säkerhet i krissituationer kan absolut ha ett värde. Om det är den bästa och mest effektiva metoden för att nå resultat i frågan är en praktisk och operativ fråga som det är bättre att ta ställning till i samband med förbundets årliga verksamhetsplanering samt i det fortlöpande påverkansarbetet.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå första att-satsen i motion 414

att bifalla andra att-satsen i motion 414

att bifalla tredje att-satsen i motion 414

att anse fjärde att-satsen i motion 414 besvarad

Yrkanden under kongressen

Erika Darljung, Ombud Göteborg:

Yrkar bifall attsats 1 i motion 414 med strykning av de två sista orden (senast 2026), och bifall attsats 4 i motion 414 med ändring till följande lydelse:

att HRF undersöker möjligheten att alla laddstationer för uppladdningsbara hörapparater ska innehålla batterier för att kunna ladda upp i 3 dygn

Björn Sonesson, Distriktsrepresentant Dalarna:

bifall första att-satsen

Alexander Carlström, Distriktsrepresentant Östergötland:

Bifall till HRF Göteborgs förslag på motion 414

Marie-Louise Andersson, Förbundsstyrelsen:

Förbundsstyrelsen bifaller ändringsförslagen i motion 414 att sats 1 och 4

Deltog i debatten

Erika Darljung, Ombud Göteborg

Marie-Louise Andersson, Förbundsstyrelsen

Stefan Holmberg, Ombud Västra Östergötland

Ulf Olsson, förbundsstyrelsen

Kongressen beslutade

att bifalla första att-satsen i motion 414 med strykning av orden "senast 2026"

att bifalla andra att-satsen i motion 414

att bifalla tredje att-satsen i motion 414

att bifalla fjärde att-satsen i motion 414 med formuleringen: att HRF undersöker möjligheten att alla laddstationer för uppladdningsbara hörapparater ska innehålla batterier för att kunna ladda upp i 3 dygn

Motion 415

Fredrik Forsberg och Gunilla Karlsson

Stödmaterial vid ansökan om bidrag till arbetshjälpmedel från Försäkringskassan

Det blir allt svårare att få ansökan om bidrag till arbetshjälpmedel beviljad av Försäkringskassan, "FK". Detta sker utan att lagstiftningen har ändrats. Den som ansöker måste vara expert på att göra dessa ansökningar för att kunna formulera dem på ett sätt som passar FKs mall för bedömning. HRF har inte heller längre möjlighet att ge juridisk hjälp i dessa fall. I ansökningsförfarandet kommer den sökande att bli kontaktad av FK och få otaliga frågor som i vissa fall kan upplevas som provocerande eller utanför individens ansvar. Ett verkligt exempel: FK krävde att individen skulle motivera varför regionen inte beviljat visst hjälpmedel eller varför man inte har CI. Utan stöd i ansökningsprocessen blir det oftast avslag.

Vi föreslår därför att HRF tar fram ett ansökningsstöd som tillgängliggörs på HRF:s webbkanaler. Denna blir en hjälp för individ eller arbetsgivare att:

1. få stöd vid ifyllandet av ansökningsblanketten, samt
2. förbereda ansökanden på de frågor som FK kommer att ställa.

För att skapa en grund behöver man samla in information om framgångsrika ansökningar och kombinera denna med FK:s: Vägledning 2009:1 senaste version, "Bidrag till arbetshjälpmedel" samt aktuella ansökningsblanketter. Syftet är att bistå de som gör en ansökan om bidrag till arbetshjälpmedel som kan vara individ eller arbetsgivare så att fler kan få adekvata hjälpmedel i arbetet.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. HRF utvecklar ett ansökningsstöd för ansökan om bidrag till arbetshjälpmedel från Försäkringskassan.
2. HRF lanserar ansökningsstödet och tillgängliggör det på HRF:s webbkanaler.
3. HRF lanserar ansökningsstödet så att det även kan användas arbetsgivare.

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen är väl medveten om att det har blivit svårare för hörselskadade att få bidrag till arbetshjälpmedel. Allt fler hörselskadade nekas bidrag med hänvisning till att de skulle kunna ha nytta av hjälpmedlet även utanför arbetet.

Förbundet ser detta som ett allvarligt systemfel och bedriver påverkansarbete för att förmå regeringen att ändra förordningen om bidrag till arbetshjälpmedel, för att tydliggöra att Försäkringskassan ska bevilja bidrag till arbetshjälpmedel om en arbetstagare har behov av hjälpmedel i arbetet.

HRF har haft upprepade kontakter med socialförsäkringsministern och andra regeringsföreträdare samt tagit upp problemen i skrivelser, medieinslag och interpellationsdebatter.

Under 2024 utreddes frågan av Inspektionen för socialförsäkringen (ISF), som i sin slutrapport gick på HRFs linje och uppmanade regeringen att tydliggöra regelverket. Med den som stöd fortsätter HRF driva krav på ändrade regler.

HRF ger också stöd till enskilda som behöver arbetshjälpmedel. Allmän information i ämnet finns på vår kunskapswebb, Allt om hörsel, och det går också att vända sig till vår rådgivningstjänst Hörsellinjen.

Att utöka detta med ett ansökningsstöd av det slag som efterfrågas är inte optimalt, anser förbundsstyrelsen. Det finns olika individuella faktorer som kan ha betydelse vid en ansökan om arbetshjälpmedel och att ge mer specifika anvisningar skulle i värsta fall kunna motverka sitt syfte.

Vår bild är att det är möjligt att få kunnig hjälp med bidragsansökan av personal inom hörselvården. Det blir då möjligt att få individuella råd och hjälp med att väga in just de faktorer som kan ha betydelse i det enskilda fallet.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 415

Kongressen beslutade

att avslå motion 415

Motion 416

Hörselskadades distrikt i Östergötland

Arbetslivstolkningen behöver utvecklas

Arbetslivstolkning är en grundläggande förutsättning för att personer med hörselnedsättning ska kunna delta fullt ut på arbetsmarknaden. Trots att pilotprojektet med extra resurser till arbetslivstolkning 2018-2021 visade på stor nöjdhet bland tolkanvändarna, och trots bra förslag i senaste tolktjänstutredningen, har inga långsiktiga förbättringar ännu genomförts. Regeringens tillskott till en nationell samordningsfunktion och finansiering för att stärka regionernas arbete med ”en väg in” är ett steg i rätt riktning, men dessa satsningar riskerar att falla platt utan tillräcklig uppföljning och tydligt användarfokus. HRF har en viktig roll i att bevaka och påverka hur dessa initiativ implementeras. Systemet präglas fortfarande av bristande resurser, fragmenterat ansvar och lågt politiskt intresse.

Detta riskerar att försvåra tillgången till arbetslivet för många av våra medlemmar. FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, särskilt artikel 27 om rätten till arbete och artikel 9 om rätten till tillgänglighet, förpliktar Sverige att säkerställa fungerande tolktjänster. De nuvarande satsningarna är otillräckliga för att uppfylla dessa åtaganden eller för att nå HRF:s vision om ett samhälle där hörselnedsättning inte begränsar någon. För att påverka detta krävs en kraftfull och strategisk insats från HRF.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. HRF tar initiativ till en nationell kampanj för att synliggöra arbetslivstolkningens samhällsnytta.
2. HRF aktivt bidrar till utformningen och utvecklingen av den nationella samordningsfunktionen. Exempelvis genom att föra en kontinuerlig dialog med ansvarig myndighet och säkerställa att tolkanvändarnas perspektiv beaktas, samt genom att tydligt bevaka och påverka hur uppföljning och utvärdering av samordningen genomförs för att säkra konkreta förbättringar.
3. HRF utvecklar ett nätverk ihop med övriga intresseorganisationer och intressenter. Nätverket ska arbeta för att gemensamt identifiera hinder i dagens tolktjänstsystem, lyfta fram goda exempel och samordna krav gentemot politiska beslutsfattare.

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen instämmer i motionärens beskrivning av att det finns stora brister i dagens tolkservice. Dagens system är uppdelat på en rad huvudmän med otydlig ansvarsfördelning. Det råder också brist på resurser. Just frågan om tolk i arbetslivet har varit högt prioriterat i vårt arbete med tolkfrågan under denna kongressperiod och kanske det område som skapar störst problem för den enskilda.

Som motionären är inne på lades det fram en statlig utredning 2020, Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet SOU 2020:11, som la fram flera förslag som skulle flytta fram positionerna i tolkfrågan, framförallt när det kommer till arbetslivstolkning, men än så länge har dessa förslag inte genomförts. Utredningen föreslog också att det skulle inrättas en nationell funktion som föreslås ligga på myndigheten för delaktighet (MFD). För närvarande är detta arbete på gång och det sker just nu en dialog kring utformningen och uppdraget för denna. Vi är i hög grad involverad i det arbetet och har samtal med såväl ansvarigt departement och berörda myndigheter. Detta är något som givetvis kommer att fortsätta.

HRF har under många år haft ett intensivt samarbete med de andra hörsel- och dövorganisationerna i denna fråga, framförallt med Förbundets Sveriges Dövblinda (FSDB) och Sveriges Dövas Riksförbund (SDR). Vi har samordnat oss, bidragit konstruktivt med underlag och förslag till utredningar och varit väldigt aktiva med att möta och påverka beslutsfattare i tolkfrågan. Vi har samtidigt en öppen dialog med andra intressenter, såsom yrkesföreningar, fackförbund och företrädare för myndigheter samt regioner. Även om det inte är ett formellt nätverk sker ändå regelbundet utbyte när behovet uppstår.

Tolkfrågan kommer att vara en fråga som vi kommer att följa upp och arbeta löpande med under kommande kongressperiod. Vi anser dock inte att denna fråga är lämplig att ta upp som en nationell kampanj, utan är bättre att driva på andra sätt.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå första att-satsen i motion 416

att anse andra att-satsen i motion 416 besvarad

att anse tredje att-satsen i motion 416 besvarad

Yrkanden under kongressen

Alexander Carlström, Distriktsrepresentant Östergötland yrkade bifall till motionen

Heléne Larsson, Distriktsrepresentant Skaraborg yrkade bifall till motionen

Deltog i debatten

Heléne Larsson, Distriktsrepresentant Skaraborg

Alexander Carlström, Distriktsrepresentant Östergötland

Marie-Louise Andersson, Förbundsstyrelsen

Kongressen beslutade

att bifalla första att-satsen i motion 416

att anse andra att-satsen i motion 416 besvarad

att anse tredje att-satsen i motion 416 besvarad

Motion 417

Gunilla Karlsson och Fredrik Forsberg

Rätten för hörselnedsatta att kunna vara politiskt aktiva

Idag kan man få skrivtolk/teckenspråkstolk för att ta del av vad politiker säger. Och på valdagen kan man som medborgare få reda på hur valet går med stöd från tolk och text. Men om man själv ska vara politiskt aktiv kan man inte vara säker på att få tolk utan att betala själv. Detta gäller för Sverige som helhet. Det finns också variationer i landet. Några exempel:

- I ett aktuellt exempel kan inte en döv nämndeman i Örebro tingsrätt få tolk. Under några år har hon inte kunnat utföra detta viktiga politiska arbete.
- Tolk användare som behövde tolk till ett valmöte beställde tolk till en närbelägen plats, ett café, för att sedan be tolkarna följa med till platsen för valmötet. Det skapade otrygghet för tolkarna och en sämre tolkning då de inte kunde förbereda sig på rätt sätt inför mötet.

Det borde vara en mänsklig rättighet och demokratiskt att få lov att arbeta politiskt även när man har en hörselnedsättning eller annan funktionsnedsättning. Idag kan inte hörselnedsatta delta på lika villkor som hörande i politiskt arbete.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. HRF driver frågan kring rätten för hörselnedsatta att kunna verka politiskt på ett aktivt sätt med stöd av skrivtolk/teckenspråkstolk.
2. HRF gör detta strategiskt inför valrörelsen 2026.

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen delar motionärens beskrivning av att det finns stora brister i dagens tolkservice. Dagens system är uppdelat på en rad huvudmän, med otydlig ansvarsfördelning. Det råder också brist på resurser. Att kunna ta del av en tolk om man vill vara politiskt aktiv själv är ett särskilt bristområde. Samtidigt delar vi bilden av att det är en väldigt viktig demokratisk rättighet att ha möjlighet att engagera sig i politiken på samma villkor som andra.

HRF har under många år arbetat tillsammans med de andra hörsel- och dövorganisationerna, i synnerhet med Förbundets Sveriges Dövblinda (FSDB) och Sveriges Dövas Riksförbund. Vi har bidragit konstruktivt till utredningar och arbetat aktivt med att påverka beslutsfattare i tolkfrågan. Vi har samtidigt en dialog med olika intressenter, såsom yrkesföreningar, fackförbund och företrädare för myndigheter samt regioner. Det är väldigt många som anser frågan vara viktig, men ändå har alltför lite hänt. Vi har sett små framsteg men dessa behöver följas upp ytterligare.

Tolkfrågan kommer att vara en fråga som vi kommer att arbeta löpande under kommande kongressperiod. Vi anser dock inte att denna fråga är lämplig att ta upp specifikt i valrörelsen 2026, utan är bättre att driva på andra sätt.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att bifalla första att-satsen i motion 417

att avslå andra att-satsen i motion 417

Kongressen beslutade

att bifalla första att-satsen i motion 417

att avslå andra att-satsen i motion 417

Motion 418 (behandlas med motion 419)

Fokus och strategi 2026-2029, Vård, omsorg och trygghet

Hörselskadades förening i Mellerud

Allas rätt till kommunikation i vården

För varje individ som blir utsatt i vården på grund av brister i kommunikationen är det en för mycket!

Alla människor har rätt till sitt eget sammanhang, särskilt i utsatta lägen som besök på sjukhus och vårdcentraler.

Alltför ofta hör vi talas om personer som har svårt att höra, bli utlämnade eller satta utanför sitt sammanhang i situationer, då det är av yttersta vikt att kunna ta emot och ge information - kommunicera - på sjukhus och på vårdcentraler på grund av att hörhjälpmiddel inte finns till hands.

När personer som har svårt att höra inte har tillgång till fungerande hörhjälpmedel på sjukhus eller vårdinrättningar, kan de lätt missförstås och felaktigt uppfattas som förvirrade eller till och med dementa. Detta sker ofta i situationer där patienten är i chock eller på andra sätt inte har ordning på sina hjälpmedel.

Bristen på effektiv kommunikation skapar problem både för patienten, som kan känna sig osynlig och missförstådd, och för vårdpersonalen, som får svårt att ge rätt vård och stöd. Det är avgörande att se till att hörhjälpmedel finns tillgängliga och att vårdpersonal är medveten om hur hörselnedsättningar kan påverka kommunikationen, så att alla patienter kan få den vård de har rätt till.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. förbundet undersöker behovet av teknik för fungerande samtal på sjukhus och vårdinrättningar i alla regioner
2. förbundet jobbar för att det säkerställs att hörhjälpmedel finns lättillgängliga på sjukhus och vårdcentraler, och att det finns rutiner för att snabbt kunna tillhandahålla dessa vid behov
3. förbundet jobbar för att alla hjälpmedelscentraler ska erbjuda samtalsförstärkare
4. förbundet jobbar för obligatorisk utbildning om kommunikation med hörselskadade för vårdpersonal

Motion 419

Fokus och strategi 2026-2029, Vård, omsorg och trygghet

Hörselskadades förening i Solna-Sundbyberg-Ekerö

Bemötande och utbildning om hörsel och hörselhjälpmedel inom vården och omsorgen

Vi är många som tyvärr varit med om missförstånd eller inte blivit rätt bemötta inom sjukvården, äldreomsorgen, hemtjänsten.

Vi är många som varit med om att personal, läkare, sjuksköterskor, undersköterskor med flera tilltalat oss utan att vi hört och förstått. **OCH DET HAR BLIVIT MYCKET ALLVARLIGA FEL! Trots att de vet att vi är hörselskadade och borde veta att de ska förvissa sig om att vi uppfattat rätt, och bemött oss rätt.**

Vi har hört och varit med om många incidenter med allvarliga konsekvenser pga okunskap eller bristande bemötande vad personal, till och med **förvärrade sjukdomstillstånd och död.**

Vi har förstått att kunskap om hörsel och bemötande inte finns med i utbildningar, på någon högskola eller universitet till vårdpersonal, undersköterskor och sjuksköterskor, enligt Marie Öberg, docent, leg. audionom och hörselpedagog på hörselkliniken vid Universitetssjukhuset i Linköping.

Vi har också förstått att kunskapen om hörselhjälpmedel är mycket bristfällig inom all vårdpersonal. Detta gör att många incidenter sker, även det har Maria Öberg i sin forskning konfirmerat/bekräftat det.

Lika så finns det många uppsatser från studerande på högskolan i Örebro som styrker det. Och många av HRFs medlemmar!

Att få rätt bemötande är viktigt, för att få rätt vård och omsorg, det gör att livskvalitén består!

Vi föreslår kongressen besluta att

1. HRF förbundet arbetar för att hörselkunskap och bemötande finns på alla utbildningar inom vården och omsorgen, gymnasial, högskoleutbildningar.
2. HRF förbundet arbetar för att omsorgspersonal och övrig vårdpersonal får särskild utbildning om hörselhjälpmedel, så de kan hantera dessa.
3. HRF förbundet samarbetar med vårdförbundet, kommunalarbetsförbundet och övriga fackföreningar inom vård och omsorgen med egna informationsinsatser.
4. HRF förbundet samarbetar genom funktionsrätt Sverige, och dess regionala delar samt (SKR), Sveriges kommuner och regioner, för att uppnå och säkerställa, om utbildningsinsatser och bemötande som beskrivs i denna motion.

Förbundsstyrelsens yttrande

Motion 418 och 419 behandlas tillsammans

HRFs intressepolitiska program slår fast att all hälso- och sjukvård samt vård- och omsorgsverksamhet ska vara tillgänglig för hörselskadade.

Det ska vara enkelt för äldre och andra vård-/omsorgstagare att få praktiskt stöd med hörapparater, hörselimplantat, hörhjälpmedel, tillgänglighet med mera i sitt hem/boende. Kunskapsnivån måste vara särskilt hög inom verksamhet som riktar sig till målgrupper där det kan antas finnas många hörselskadade, till exempel äldre.

Men verkligheten ser annorlunda ut. Vi vet att bristerna är stora – det behövs ingen utredning för att konstatera det. Vård- och omsorgsverksamheter är sällan anpassade för personer med nedsatt hörsel och personal saknar ofta grundläggande kunskaper om hörselskador, hörapparater och tillgänglighet.

Förbundsstyrelsen håller därför med om att det behövs fortbildning och andra insatser för att höja kunskapsnivån bland personal som arbetar inom vård- och omsorg.

Men vi anser att det vore olyckligt att genom kongressbeslut låsa oss vid vilka organisationer HRF ska samarbeta med kring detta. Förbundsstyrelsen är inte heller beredd att begränsa det till en obligatorisk utbildning för all vårdpersonal – det finns fler sätt att höja kunskapsnivån inom berörda personalgrupper och nå framgång i denna fråga.

Samtalsförstärkare är till stor nytta, men kommuner och regioner är organiserade på olika sätt. Förbundsstyrelsen ser därför inte någon vinst med att fastslå att sådana ska utlämnas av just hjälpmedelscentralen.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå första att-satsen i motion nummer 418

att bifalla andra att-satsen i motion nummer 418

att anse tredje att-satsen i motion nummer 418 besvarad

att anse fjärde att-satsen i motion nummer 418 besvarad

att bifalla första att-satsen i motion 419

att bifalla andra att-satsen i motion 419

att avslå tredje att-satsen i motion nummer 419

att avslå fjärde att-satsen i motion nummer 419

Yrkanden i debatten

Ulla Nyberg, ombud Avesta, yrkade bifall till motion 419

Nina Walloschke, ombud Stockholm, yrkade bifall till motion 419

Inger Andersson, ombud Mellerud, yrkade bifall till ändrade att-satser i motion 418

att-sats 3 att Förbundet verkar för att samtalsförstärkare erbjuds vid alla hjälpmedelscentraler eller motsvarande verksamheter i landets regioner - oavsett om ansvaret ligger på region eller kommun.

att-sats 4 att förbundet jobbar för att utbildning om kommunikation med hörselskadade ska ingå i hälso- och sjukvårdspersonalens kompetensutveckling.

Deltog i debatten

Ulla Nyberg, ombud Avesta

Nina Walloschke, ombud Stockholm

Inger Andersson, ombud Mellerud

Eivor Johansson, förbundsstyrelsen

Kongressen beslutade

att avslå första att-satsen i motion nummer 418

att bifalla andra att-satsen i motion nummer 418

att bifalla tredje att-satsen i motion nummer 418 med ändringsyrkandet ovan

att bifalla fjärde att-satsen i motion nummer 418 med ändringsyrkandet ovan

att bifalla motion 419

Motion 420

Fokus och strategi 2026-2029, Kunskap

Hörselskadades distrikt i Östergötland

Hörselsmart AI-utveckling

Vi kan räkna med att de kommande fyra åren inom AI-utvecklingen kommer att vara händelserika och att utvecklingen kommer att påverka hörselskadade. Kanske kommer tillgången på audionomer att ha förbättrats om hörseltester eller andra aktiviteter kan utföras med AI-stöd. Kanske leder utvecklingen till förbättringar i teknik som hör-apparater, CI och automattextning. Kanske är det äntligen dags att trycka på så att vi får en förbättrad och modern Texttelefonitjänst? Vilka erfarenheter har organisationen från exempelvis projekt som hörseltestaren och Alla kan Texta som skulle kunna vara till hjälp när utvecklingen diskuteras? Finns det möjlighet att utlysa innovationstävlingar? HRF behöver kunna påverka utvecklingen så att den leder mot verklig hörselsmart utformning och faktiskt är till nytta för oss, och även hjälpa hörselskadade att förstå och dra nytta av utvecklingen.

Det börjar redan nu komma hörapparater med. AI-funktioner, men det är ytterst oklart hur dessa kan utvärderas och jämföras. Hur vet man vilken hörapparat som är bäst när de kontinuerligt anpassar sig och lär sig av användningen? Vanliga användare behöver allra minst få en förståelse för vad AI-funktionerna faktiskt innebär.

HRF skulle även behöva förmedla vår syn på utvecklingen till aktörer som arbetar med tjänster eller produkter som berör oss.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. HRF bygger nätverk med experter och intressenter som forskare, användargrupper och tillverkare.
2. HRF kartlägger på vilken nivå certifiering (och andra regelverk) som berör AI i hörselteknik kan placeras på, och därefter driver på för standarder för enhetliga tester, transparens och dataskydd.
3. HRF stärker användarnas röst genom att samla feedback och därifrån sammanställa en rapport riktad till industrin med våra krav gällande hörselsmart utformning.
4. HRF främjar innovation genom att stötta forskning och certifiering.
5. HRF sprider kunskap till användarna om hörselrelaterad AI-teknik.

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen delar motionärens beskrivning om hur revolutionerande artificiell intelligens, AI kan komma att bli för hörselområdet. Vi ser redan idag gott om exempel hur AI-teknik kan bidra till bättre lösningar som innebär att hörselskadade kan bli delaktiga på helt annat sätt än tidigare. Autotextningen som idag finns tillgänglig i digitala mötesplattformar, i appar som stödjer det som sägs eller möjligheten att slå på automatisk textning när man tittar på en video eller lyssnar på en podd är kanske det tydligaste exemplet. Vilka andra lösningar som AI-tekniken kan bidra till är helt öppet.

Förbundsstyrelsen följer och bevakar utvecklingen oavsett tekniklösning. Men vi ser inte riktigt möjligheten att HRF kan arbeta på det sätt som motionären lyfter.

Teknikutvecklingen och arbetet kring AI är i hög grad globalt och industrins utvecklingsavdelningar ligger utanför Sveriges gränser. Däremot är det möjligt för oss att föra vidare denna fråga till vårt europeiska samarbetsorgan EFHOH, European federation for hard of hearing people och EDF, European disability forum som arbetar och bevakar dessa frågor. Det är fullt möjligt att de inom ramen för sitt arbete med europeiska direktiv och standarder dessa frågor kan lyfta dessa frågor. De har också en dialog med industrin på det här området.

Motionären önskar också att HRF ska främja innovation och forskning. Detta gör vi löpande när möjlighet ges, dels genom vårt påverkansarbete men också inom ramen för Stiftelsen Hörselforskningsfonden som årligen delar ut medel till hörselforskning, däribland till teknisk forskning som har potential att förbättra vardagen för hörselskadade.

Utöver detta vill motionären att vi ska sprida kunskap om hörselrelaterad AI-teknik till hörselskadade. Vi sprider löpande information om olika lösningar som underlättar för hörselskadade, oavsett vilken teknik som ligger bakom. Detta genom generell information på vår webb, individuell rådgivning men också i olika webinarier. Vi ser att

detta arbete kommer att fortsätta inom ramen för vår ambition att öka kunskapen under kommande kongressperiod.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå första att-satsen i motion 420

att avslå andra att-satsen i motion 420

att avslå tredje att-satsen i motion 420

att anse fjärde att-satsen i motion 420 besvarad

att anse femte att-satsen i motion 420 besvarad

Kongressen beslutade

att avslå första att-satsen i motion 420

att avslå andra att-satsen i motion 420

att avslå tredje att-satsen i motion 420

att anse fjärde att-satsen i motion 420 besvarad

att anse femte att-satsen i motion 420 besvarad

Motion 421

Fokus och strategi 2026-2029, Kunskap

Hörselskadades distrikt i Östergötland

HRF Talks för att upplysa, uppmärksamma och upplyfta

HRF:s strategi inför 2025-2029 kommer enligt förbundsstyrelsens förslag att vara att upplysa, uppmärksamma och upplyfta. HRF Talks har varit ett suveränt verktyg för detta och behöver återuppväckas. HRF Talks kan användas till att upplysa när hörsselforskning och ny teknik presenteras, till att uppmärksamma när vi synliggör hörselskadade och till att upplyfta när videon inspirerar och visar på möjligheter. HRF Talks passar dessutom utmärkt ihop med målet om kunskap, forskning och utveckling.

Med bakgrund av detta så borde HRF Talks inte bara återuppväckas utan kanske även vidareutvecklas. Satsa ännu mer på bra innehåll och kvalitet i presentationen. Till skillnad från när vi ses i korta inslag i media, så finns här ytterligare en möjlighet att berätta vår historia på ett engagerande sätt. Plattformen är lämplig för en bred publik och innehållet lätt att sprida.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. avsätta lämpliga resurser till långsiktigt arbete med HRF Talks

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen instämmer i att HRF Talks har varit och fortfarande är en tillgång i vårt arbete för att sprida kunskap, inspirera och engagera.

Förbundet vill satsa på att "sätta ljus på hörselskadade" under de kommande åren. Men hur det bäst uppnås och om det finns resursutrymme för inspelningar av olika slag är i hög grad en praktisk verksamhets- och budgetfråga, som behöver behandlas i samband med framtagande av förbundets verksamhetsplan och budget.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 421

Yrkande under kongressen

Stefan Holmberg, ombud Västra Östergötland, yrkade bifall till motion 421

Agneta Österman Lindquist, distriktsrepresentant Stockholms län, yrkade bifall till motion 421 med tillägget ”eller annat liknande format”.

Deltog i debatten

Stefan Holmberg, ombud Västra Östergötland

Agneta Österman Lindquist, distriktsrepresentant Stockholms län

Ulf Olsson, förbundsstyrelsen

Kongressen beslutade

att bifalla motion 421 med tillägget ”eller annat liknande format”

Motion 422

Fokus och strategi 2026-2029, Kunskap

Hörselskadades distrikt i Östergötland

Ljudkänslighet

Ljudkänslighet är en grupp som ofta förbises när man pratar om hörselskadade. Dagens samhälle är dåligt anpassat för ljudkänsliga då det ofta är hög ljudvolym på restauranger och offentliga lokaler. Det är även mycket akustiska signaler inom bland annat kollektivtrafiken. För den som är ljudkänslig innebär detta svårigheter att delta i sociala sammanhang och i det offentliga livet.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. HRF uppmärksammar ljudkänsliga genom tematiska satsningar såsom informationskampanjer och föreläsningar.
2. HRF uppdaterar broschyren om ljudkänslighet.
3. efterfråga och stötta forskning inom området.
4. verka för en god ljudmiljö i offentliga lokaler.

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen ser ett stort värde med att utveckla vårt upplysningsarbete inom olika hörselområden, bland annat ljudöverkänslighet. Att sprida hörselsmart kunskap är ett av HRFs viktigaste uppdrag.

I dag ger förbundet stöd och information till ljudöverkänsliga genom rådgivningstjänsten Hörsellinjen samt kunskapswebben Allt om hörsel. Broschyren Leva med ljudöverkänslighet har varit ur tryck under en längre tid, men kommer i ny version under 2025.

Föreläsningar om ljudöverkänslighet kan med fördel anordnas lokalt, inom den lokala verksamheten i föreningar eller distrikt. Vilka webinarier förbundet erbjuder beslutas från år till år i samband med att verksamhetsplan och budget fastställs.

HRF stödjer forskning inom hörselområdet via vår stiftelse Hörselforskningsfonden. Vilka projekt som beviljas medel beslutas av en styrelse med både hörselforskare och hörselskadade HRF-representanter, utifrån bedömningar av vetenskaplig höjd med mera. Fonden välkomnar även ansökningar som rör ljudöverkänslighet.

Hörselsmart utformning, inklusive god ljudmiljö, är helt centralt i HRFs fortlöpande påverkans- och upplysningsarbete. Vi har under åren gjort stora insatser för att sprida kunskap om vikten av god ljudmiljö, vilket har haft stor betydelse när det gäller att driva fram forskning, medvetenhet och konkreta förbättringar. Det handlar om allt från att få med ljudmiljö i lagar och regelverk till att ge råd och fakta om ljudmiljöförbättringar till arbetsgivare, kommuner och andra lokalansvariga.

Det arbetet är viktigt. Därför är första målet i vårt förslag till intressepolitiskt program: *”att byggd miljö utformas på ett hörselsmart sätt, **med god ljudmiljö**, god visuell miljö och hög grad av taluppfattbarhet i lokaler och miljöer avsedda för samtal och talad information.”*

Det är också därför vårt förslag till Fokus & strategi för 2026-2029 framhåller att ett av HRFs ”ständigt prioriterade områden” är hörselsmart utformning.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse motion 422 besvarad

Yrkande under kongressen

Ove Löfgren, ombud Västerås, yrkade bifall till motionen

Kongressen beslutade

att anse motion 422 besvarad

Motion 423

Fokus och strategi 2026-2029, Övrigt Fokus och strategi

Hörselskadades distrikt i Östergötland

Flerspråkig hörseltestare

HRF:s hörseltestare används för att utföra ett vägledande test av hörseln med svenska språket. Dock så finns det behov att kunna göra hörselprovet på människor som pratar ett annat språk än svenska. För HRF är det viktigt att framstå som trovärdiga enligt nuvarande värdegrund samt vara inkluderande. Som förening känns det inte bra att behöva säga att det inte går att utföra hörselprovet pga att personen inte behärskar det svenska språket.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. undersöka om det går att skapa ett hörselprov på flera språk som tex engelska, tyska, arabiska mm.
2. undersöka om det finns liknade hörseltestare i andra länder som kan användas

Förbundsstyrelsens yttrande

HRFs Hörselfestaren har varit ett mycket framgångsrikt verktyg för att skapa medvetenhet om hörselnedsättning och få fler att ta tag i sin hörselsituation. Inte minst har det varit en tillgång i det lokala arbetet med medlemsrekrytering, bland annat under Hörselfestveckan.

Hörselfestaren utvecklades av Forskningsinstitutet Hörselfbron och är ett vetenskapligt validerat tal-i-brus-test, baserat på ett internationellt erkänt taltestmaterial kallat "Hagermans meningar".

Det stämmer att denna typ av test är språkberoende. Hörselfestaren fungerar oftast mycket bra för personer med svenska som förstaspråk, men för personer med annat modersmål kan resultatet bli missvisande. Tillförlitligheten är lägre även för barn och personer med kognitiva funktionsnedsättningar.

Det finns liknande digitala tal-i-brus-test på en del andra språk, men inte alla de vanliga invandrarspråken. För att kunna använda de testmaterial som finns skulle HRF behöva avtala om/köpa in användarrättigheter och sedan implementera testmaterialet på nya webbsidor på respektive språk. Det skulle innebära ett större projekt.

Förbundsstyrelsen håller med motionärerna om fördelarna med att kunna erbjuda digitala hörselfest även för personer med annat förstaspråk, men bedömer att ett sådant projekt skulle bli alltför kostnads- och resurskrävande för vår organisation.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 423

Kongressen beslutade

att avslå motionen

Motion 424

Fokus och strategi 2026-2029, Övrigt Fokus och strategi

Hörselskadades distrikt i Stockholms län

Tillgång till juridisk kompetens

Våra medlemmar efterfrågar juridisk kompetens inom organisationen. Tidigare fanns en sådan knuten till HRF men den resursen finns inte längre kvar. Det gör däremot behovet. I dessa tider då det blir allt svårare att få sina rättigheter tillgodosedda vad gäller t.ex. arbetshjälpmedel eller tillgång till tolk ökar behovet av sakkunnig juridisk kompetens. Det finns färre exempel där medlemmar på egen bekostnad anlitat jurister för att överklaga Försäkringskassans felaktiga beslut gällande den nya merkostnadsersättningen på garantinivå.

Vi måste återfå tillgång till juridisk kompetens eller åtminstone juridisk rådgivning för våra medlemmar i någon form. HRF erbjuder redan idag rabatt på juridisk hjälp inom familjerätt men inte inom kärnområdet hörsel vilket förefaller vara en felaktig prioritering. Det behövs liknande erbjudande inom områden som rör tillgänglighet, diskriminering och rättigheter i samhället för såväl yrkesverksamma som pensionärer.

Införandet juridiskt stöd kan troligen även öka medlemstillströmningen. Ofta är det när man har konkreta problem som man söker sig till en organisation som HRF.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. HRF framgent bör driva rättsfall som antingen kan resultera i prejudicerande domar alternativt berör en större gruppmedlemmar. Som exempel Försäkringskassans hantering gällande beslut om arbetshjälpmedel eller merkostnadsersättning på garantinivå.
2. inleda samverkan med lämplig jurist eller advokatbyrå med goda kunskaper inom funktionshinderområdet
3. införa kortare juridisk rådgivning kostnadsfritt för medlemmar som en utökning av Hörsellinjens erbjudande om gratis hörselrådgivning.
4. webbsidan Allt om Hörsel utökas med avsnitt om juridiska frågor inklusive fakta från tidigare rättsfall och domar.

Förbundsstyrelsens yttrande

Som motionären är inne på har HRF bakåt haft viss juridisk rådgivning kopplat till ärenden som rör socialförsäkringsärenden. Det har varit mycket uppskattat. Sedan detta avslutades för ett par år sedan har vi undersökt förutsättningarna för att erbjuda liknande stöd framåt. För närvarande är det möjligt att en lösning, som kan erbjuda vissa juridiska tjänster, kan komma på plats under 2025, men det avgörs av de praktiska och ekonomiska förutsättningarna.

HRF har historiskt drivit ärenden juridiskt när vi bedömt att det finns skäl att få ett prejudikat och möjlighet att stärka hörselskadades rättigheter. Dessa ärenden har bland annat berört kravet på teleslinga i offentliga lokaler samt vilken rätt för regioner att ta ut diskriminerande avgifter. Även om dessa domstolsprocesser inte gick HRFs väg är det ibland ändå viktigt att få klarhet i vad lagstiftningen säger. Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning att vi fortsatt ska driva ärenden när det bedöms finnas skäl och motiv för det, men vill inte att vi ska binda upp oss till att det ska göras, utan det behöver alltid avgöras vid varje enskilt tillfälle av de som arbetar med detta.

Motionären vill också på att Hörsellinjens verksamhet ska utökas med juridisk rådgivning till enskilda och information om juridiska ärenden och tidigare domar på Allt om Hörsel. Vi tolkar motionärens ambition som långtgående, vilket skulle kräva betydande resurser, för att det ska vara hållbart och trovärdigt. Hörsellinjen kan ge övergripande information och hänvisa vidare till andra aktörer, men vi ser inte att det är möjligt att utöka Hörsellinjens verksamhet i den utsträckningen, givet förbundets begränsade resurser och förslag till prioriteringar just nu. Förbundsstyrelsen anser däremot inte att dörren ska stängas helt. Om det under kommande kongressperioden finns praktiska och ekonomiska förutsättningar för detta, kan detta övervägas i verksamhetsplaneringen.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse första att-satsen i motion 424 besvarad

att anse andra att-satsen i motion 424 besvarad

att avslå tredje att-satsen i motion 424

att avslå fjärde att-satsen i motion 424

Yrkanden under kongressen

Agneta Österman Lindquist, distriktsrepresentant Stockholms län, yrkade bifall till motionens andra att-sats och bifall till tredje och fjärde att-satserna med tilläggen ”så snart ekonomiska förutsättningar finns”.

Deltog i debatten

Agneta Österman Lindquist, distriktsrepresentant Stockholms län

Susanne Nyberg, ombud Örebro

Kongressen beslutade

att anse första att-satsen i motion 424 besvarad

att bifalla andra att-satsen

att bifalla tredje att-satsen med tillägget ”så snart ekonomiska förutsättningar finns”

att bifalla fjärde att-satsen med tillägget ”så snart ekonomiska förutsättningar finns”

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta:

att anta förbundsstyrelsens förslag till Fokus & strategi 2026–2029 med av kongressen beslutade ändringar

Kongressen beslutade

att anta förbundsstyrelsens förslag till Fokus & strategi 2026–2029 med av kongressen beslutade ändringar

15. Förslag till Medlemsavgifter 2026–2029 jämte motioner 501-507

Medlemsavgiften i HRF har varit oförändrad i många år. Förbundsstyrelsen föreslår nu höjd medlemsavgift. Det föreslås även färre typer av medlemskap, bland annat för att förenkla kommunikation och administration.

Deltog i debatten

Jonas Sahlberg, Förbundsstyrelsen

Janne Åberg, Ombud Skövde-Tibro

Lars Vikström, Distriktsrepresentant Värmland

Susanne Nyberg, Ombud Örebro

Björn Sonesson, Distriktsrepresentant Dalarna

Yrkanden under punkt 15 som ej hänförs till motioner

Jonas Sahlberg, Förbundsstyrelsen

Förbundsstyrelsen yrkar följande tillägg-attsatser om hedersmedlemskap

att införa hedersmedlemskap tydligare än idag

att distrikt och föreningar får ansvaret att utse vilka som ska bli hedersmedlemmar, samt stå för deras medlemsavgifter

att rutiner tas fram för att administrera detta

Janne Åberg, ombud, Skövde- Tibro:

att kongressen beslutar ta bort rösträtten för familjemedlemmar.

att kongressen beslutar beräkna antalet ombud till kongressen baserat på antalet betalande huvudmedlemmar.

att förbundsstyrelsen snarast ser över och tydliggör på hemsidan, vilka kriterier och rättigheter som gäller för familjemedlem.

Motion 501

Hörselskadades distrikt i Stockholms län

Medlemsavgifter

Idag beslutar kongressen om medlemsavgifterna på vad en väldigt detaljerad nivå, inklusive betalningsmetoder, medlemsformer, hur medlemskapsåret löper och så vidare. Vi vill föreslå ett annat sätt att hantera medlemsavgiftfrågan på kongressen. Vi vill att kongressen beslutar om kostnad för huvudmedlemskap och fördelningen av det mellan förening, distrikt och förbund och därefter delegerar övriga frågor till förbundsstyrelsen.

Detta skulle på sikt skapa enklare hantering av medlemsavgifter som gör det möjligt att skapa kampanjer, medlemsformer. Det gör det även enklare att anpassa kostnaderna för administration och medlemsregister utifrån organisationens resurser och behov.

Genom att ge förbundsstyrelsen ett mer öppet mandat i de här frågorna så förbättras möjligheterna att testa lösningar som underlättar medlemsrekrytering på olika sätt i framtiden.

Eftersom punkten om medlemsavgiftens storlek och fördelning är kvar på kongressens dagordning så finns det goda möjligheter för kongressen att påverka medlemsavgiftsfrågorna.

Dessutom är vi av uppfattningen att det går att påverka förbundet, antingen efter en direkt kontakt dit, eller om man vill få en uppfattning ifall ens problembild delas av andra delar av organisationen, på ett förbundsmöte. Mot den bakgrunden anser vi att frågan om medlemsavgifter på det här sättet får en stark demokratisk förankring i organisationen och att kongressen behandlar frågan på en mer optimal detaljnivå än den i förbundsstyrelsens förslag.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. medlemsavgiften blir på 360 kr per år enligt förbundsstyrelsens förslag och att den fördelas enligt följande. 140 kr till förening, 100 kr till distrikt och 120 kr till förbund.
2. Övriga frågor om medlemsavgifter delegeras till förbundsstyrelsen att avgöra utifrån hela organisations behov och resurser.

Förbundsstyrelsens yttrande

Motionären tillstyrker förbundsstyrelsens förslag om medlemsavgift för huvudmedlem samt fördelning av denna. Utöver detta föreslår motionären att kongressen av princip enbart ska besluta om avgift för huvudmedlemskap och hur denna ska fördelas. Övriga frågor rörande medlemsavgifter ska delegeras till förbundsstyrelsen att avgöra.

Förbundsstyrelsen förstår syftet med förslaget men anser att det är alltför långtgående.

Vi anser att det är principiellt viktigt utifrån ett demokratiskt perspektiv att vi

gemensamt på kongressen tar ställning till vilka medlemskategorier/avgifter vi ska ha i HRF.

Vi delar uppfattningen att det ska finnas möjlighet att testa sig fram med olika typer av medlemsrekryteringskampanjer som kan innehålla inslag av rabatter eller med andra erbjudanden som är tidsavgränsade. Det görs redan idag och det är viktigt att fortsätta med detta. Detta är något som förbundsstyrelsen redan idag kan fatta beslut om. Om behovet av att förankra detta uppstår kan detta göras, till exempel med förbundsmötet.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att bifalla första att-satsen i motion 501

att avslå andra att-satsen i motion 501

Yrkanden under kongressen

Lars Vikström, Distriktsrepresentant, Värmland yrkar avslag på första att-satsen

Christina Karlsson, Distriktsrepresentant, Södermanland

Yrkar på att behålla nuvarande avgift

Kongressen beslutade

att bifalla första att-satsen i motion 501

att avslå andra att-satsen i motion 501

Motion 502

Hörselskadades distrikt i Skaraborg

Medlemsavgift

Det finns några medlemmar i vår organisation som liksom jag har dubbelmedlemskap för att hjälpa någon annan förening. Detta kostar då 120 kr extra i medlemsavgift. I informationen från förbundet står det att den högsta avgiften som utgår är 420 kr vilket då blir fel.

För egen del bryr jag mig inte så mycket men jag tycker att det är fel att man "straffas" för att hjälpa andra föreningar som i många fall är mindre vilket även visar sig i ekonomin.

Är jag huvudmedlem med fru/man och kanske tre barn inskrivna blir kostnaden inte större än 420 kr. Om avgiften inte ändras tycker jag att det borde stå klart att avgiften kan bli högre än dessa 420 kr.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. dubbelt medlemskap slopas för personer som ställer upp och hjälper andra föreningar som har svårt få ihop en styrelse.

Förbundsstyrelsens yttrande

Det är glädjande att förtroendevalda medlemmar ställer upp för och engagerar sig i flera föreningar. Tack vare dessa medlemmar kan HRFs föreningsliv fortsätta vara aktivt även där det är svårt att hitta nya förtroendevalda.

Vi förstår problemet som motionären lyfter, men att omsätta det i praktiken är inte helt enkelt. Att helt slopa avgiften för dubbelt anslutna medlemmar riskerar att främst drabba föreningen ekonomiskt. Att ta bort den för vissa dubbelt anslutna medlemmar skulle kräva särskilda kriterier som också behöver följas upp i exempelvis system och formulär.

Förbundsstyrelsens rekommendation är därför att föreningen, i överenskommelse med den förtroendevalda medlemmen, bjuder på medlemsavgiften för den medlem som ställer upp för att hjälpa föreningen med styrelsearbetet.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 502

Kongressen beslutade

att avslå motion 502

Motion 503

Urban Widholm

Anpassad medlemsavgift för glesbygd

Förslag om billigare medlemsavgift för oss som bor i Glesbygd. Vi har långa avstånd, få människor som lever i Jämtland Härjedalen. Föreningslivet bärs upp av få människor. Ofta tillhör vi flera föreningar och skall betala medlemskap. Ibland rör det sig om 3-5 föreningar som vi deltar i. För att enklare få med nya medlemmar skulle en avgift på 100 kronor kunna vara en väg till att locka med flera att delta i vårt arbete. Jag tror att det går lättare att sedan få med många i fullt medlemskap.

Jag föreslår kongressen besluta att

1. en avgift på 100 kronor för att bli medlem i HRF i glesbygd

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen har stor förståelse för att medlemmar och föreningar i glesbygd har särskilda utmaningar.

Förslaget kan vara praktiskt svårt att genomföra då den enskilde medlemmen kan bo i glesbygd, medan föreningen ligger i en tätort. Det går alltså inte att sätta kriterier efter föreningens placering utan dessa måste sättas utifrån den enskilde medlemmens bostadsort. Detta kräver i sin tur en del arbete.

Lägre intäkter från medlemsavgifter drabbar framförallt föreningar och distrikt ekonomiskt. I förlängningen kan det innebära att föreningar i glesbygd förlorar ekonomiska resurser. Dessutom finansieras de tjänster som tillhandahålls av förbundet inom ramarna för medlemskapet, ex. tidningen Auris, Hörsellinjen m.m., till stor del av medlemsavgifter. Dessa tjänster ska fortfarande kunna nyttjas av medlemmar i glesbygd, men riskerar att falla bort om intäkter från medlemsavgifter minskar.

Istället för att försämra föreningarnas och distriktens ekonomi bör vi satsa på att stärka möjligheterna att utveckla den lokala verksamheten och öka medlemmarnas utbyte av sitt medlemskap. Då skapar vi goda förutsättningar för att växa som organisation.

Vi föreslår också att föreningar i glesbygd skapar rutiner för att ersätta styrelsemedlemmar för omkostnader, exempelvis milersättning för bränsle etc., så att den enskilde inte behöver betala merkostnader för förtroendeuppdrag.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 503

Kongressen beslutade

att avslå motion 503

Motion 504

Hörselskadades distrikt i Västra Götaland

Betalning av medlemskap via Swish

Vi jobbar alla inom HRF med att värva medlemmar på alla olika nivåer. Då blir man ju oerhört frustrerad att de man värvat sedan inte blev medlemmar, orsaken kan ju vara olika men en del i problemet är att det är trögt och man kanske ångrar sig. Vi anser därför att förbundet borde erbjuda att man kan ta in medlemsavgiften direkt via Swish för att inte i en administrativ process tappa bort medlemmen. Detta skulle göra medlemskapet lättare och mera attraktivt sätt att betala vid en medlemsvärkning t.ex en kampanj eller liknande. Givetvis får den värvande personen/föreningen lämna alla uppgifter om individen genom webformuläret. Där då kan klicka i en ruta om de betalt via Swish.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. förbundet gör det möjligt att ta in medlemsavgiften direkt via Swish. Och att en ruta in webformuläret läggs till så man kan bocka i att medlemmen betalt via Swish.
2. förbundet utreder om man kan göra likande betalning där man betalar första månaden på ett autogiro medans blanketten skickas in till förbundskansliet.

Förbundsstyrelsens yttrande

Det är redan möjligt att betala medlemsavgiften direkt via Swish efter att ha fyllt i formuläret på hrf.se. Formuläret kan fyllas i via den blivande medlemmens mobil, dator eller exempelvis en padda som föreningen själva bistår med under ett arrangemang. Föreningen kan också hjälpa en ny medlem fylla i uppgifterna och aktivera Swish via formuläret för betalning på plats.

Att ytterligare förenkla betalning med Swish, genom att hoppa över steget med formuläret, är inte möjligt. Bland annat äger inte HRF de personuppgifter som kommer in via en direkt Swishbetalning och vi kan inte heller helt säkert koppla rätt betalning med rätt ansökan om medlemskap.

En individ blir medlem via autogiro hos HRF när formuläret på hrf.se är ifyllt och inskickat eller när en blankett inkommit via post och registrerats i systemet. Av den anledningen, samt ovan nämnda anledningar, går det inte att swisha in den första betalningen, eftersom personen inte finns registrerad hos oss. Att fortsätta uppmana till att skicka in blanketten är därför av stor vikt. Vi bevakar också utvecklingen kring återkommande betalningar via Swish som kan bli en smidig lösning i just de här fallen.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse första att-satsen i motion 504 besvarad

att avslå andra att-satsen i motion 504

Kongressen beslutade

att anse första att-satsen i motion 504 besvarad

att avslå andra att-satsen i motion 504

Motion 505

Hörselskadades förening i Järfälla-Upplands Bro

Medlem i centrum

HRF är en medlemsorganisation, där vi genom att samla enskilda personers engagemang tillsammans förändrar vår omvärld. Vi vill att kongressen genom sitt beslut i denna motion lyfter just ett antal enskilda individer och ser till att HRF som organisation sätter ljuset på vad de bidrar med till vår organisation.

Vi vill att förbundsstyrelsen under de kommande åren tittar på möjligheter att HRF hedrar långvariga medlemmar som nu uppnått en respektingivande ålder och ändå fortsätter att vara medlemmar. De exakta detaljerna kan avgöras av förbundsstyrelsen, men kärnan är att vi gör medlemmar, framförallt såna som varit medlemmar under en lång tid och uppnått en hög ålder, till hedersmedlemmar där medlemsavgiften är noll kronor och man fortsätter att få t. ex. Auris och andra förmåner i medlemskapet. Ett förslag kan vara att personer över 90 år som varit medlemmar i över 20 år kan bli hedersmedlemmar och att personer över 100 år även de blir hedersmedlemmar.

Vårt främsta argument är att HRF som organisation blir starkare av att vi inspireras av medlemmar med ett långvarigt engagemang. Vi ser även att medlemmar faller ifrån när de börjar bli riktigt gamla och att deras ekonomiska ramar uppriktigt sagt är riktigt snäva samtidigt som de av olika hälsoskäl kan ha svårt att ta del av alla förmåner som medlemskapet ger. Om man då vet att det finns ett hedersmedlemskap i framtiden så kan det få medlemmar att stanna kvar och på det viset visa att man stöttar HRF även om man inte kan ta del av allt vi gör.

Exakt hur hedersmedlemskapet ska utformas behöver vara kopplat till vilka förutsättningar som finns, och vi ser inte att kongressen skall binda fast förbundsstyrelsen i detaljer utan det är något som kan delegeras till förbundsstyrelsen.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. förbundsstyrelsen får ett uppdrag att under kongressperioden införa hedersmedlemskap för medlemmar som t.ex. under lång tid varit medlemmar i HRF och passerat lämpligt åldersstreck.

Förbundsstyrelsens yttrande

Det är glädjande att HRF har många medlemmar som bidragit med sitt engagemang under lång tid. Det är också viktigt att dessa personer uppmärksammas och har möjlighet att fortsätta engagera sig även på äldre dar. Vi är därför positiva till hedersmedlemskap, men förslaget riskerar att få ekonomiska konsekvenser för både föreningar och distrikt. Även statsbidraget som förbundet mottar årligen baseras på att

den enskilde medlemmen betalar sin medlemsavgift. Därför ser vi hellre att hedersmedlemskapet sköts av föreningarna. Det är idag redan möjligt att utse hedersmedlemmar genom att låta föreningen stå för dessa personers medlemsavgifter. Förbundet får i stället uppgift att förtydliga interna rutiner kring hedersmedlemskap och utreda möjligheten att medlemsavin går direkt till föreningen och inte till medlemmen.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 505

Kongressen beslutade

att avslå motion 505

Motion 506

Harry Eriksson

Medlemsregistret – förbättringar

Medlemsregistret har infört stora förbättringar, men det krävs ständigt nya förbättringar för att ge föreningar och medlemmar den service som behövs:

- Vid medlemsvärkning är det viktigt för oss att följa upp de kommande medlemmarna. Att de verkligen gjorde sin medlemsanmälan. Vi kan se nya medlemmar i registret, men föreningen borde få en avisering om detta på e-post. Detta skulle göra det lättare att välkomna de nya medlemmarna.
- Betalning via Swish kan också snabba upp denna process, se separat motion om Swish
- När man registrerar sig som medlem fyller man i personuppgifter, e-post, mobil samt uppgifter om hörselstatus. Uppgifterna ändras ofta med tiden och det finns inget incitament för medlemmarna att uppdatera uppgifterna. Sämst är det e-post uppgifterna, som vi föreningar korrigerar när inte e-postadressen fungerar. Men även om man söker medlemmar med hörselimplantat (CI) så stämmer uppgifterna dåligt.

Jag föreslår kongressen besluta att

1. medlemsregistret skickar en avisering till föreningen när ny medlem registreras
2. medlemsregistret skickar ut aktuella medlemsuppgifter till medlemmarna vid avisering av årsavgift eller motsvarande. Samt information om hur man korrigerar felaktiga uppgifter.

Förbundsstyrelsens yttrande

Vi förstår behovet av att snabbt kunna följa upp nya medlemmar. Det är idag redan möjligt att kontinuerligt se nya medlemmar i medlemsregistret, men det kräver att man själv bevakar registret. Vi behöver utreda vilka kostnader och eventuella konsekvenser det skulle innebära att skicka en notis till föreningen när en ny medlem registrerats, innan ett beslut kan fattas om eventuell utveckling av denna funktion.

Aktuella kontaktuppgifter och en uppdaterad hörselstatus blir allt mer relevant för HRFs möjligheter att kommunicera med medlemmarna. Idag kan vi uppdatera personuppgifter automatiskt via medlemsformuläret, men inte e-post och inte alltid heller mobilnummer, vilket krävs om förbundet ska börja kommunicera via digitala kanaler.

Cirka 45 procent av HRFs medlemmar använder Kivra idag, vilket möjliggör att skicka ut information och medlemsaviseringen på ett relativt enkelt och kostnadseffektivt sätt till

dess personer. Kansliet får i uppdrag att utreda möjligheterna att skicka ut aktuella uppgifter till medlemmar vid avisering av årsavgiften, exempelvis via Kivra, med tydlig information om hur man ändrar sina personuppgifter. Medlemmar som betalar via autogiro behöver också tas i beaktning.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse motion 506 besvarad

Kongressen beslutade

att anse motion 506 besvarad

Motion 507

Susanne Nyberg

Förenkla att bli medlem och hamna i rätt förening

Idag är det ganska många klick, för att bli medlem, med frågor, som kan upplevas besvärande om du inte är trygg i din hörselskada. Idag hamnar ofta nyblivna medlemmar i fel förening, men rätt distrikt. Vi behöver förenkla stegen, att bli medlem. Det behöver bli tydligare att man inte behöver fylla i alla uppgifter, om man inte vill.

Idag kan man som nybliven medlem betala med swish, bankgironummer eller autogiro. Vilket är jättebra. Vore bra med en översyn hur man förenklar betalningen, när man ska förnya medlemskapet. Kan man skicka ut fakturan via Kivra, som Synskadades Riksförbund börjat göra? För att få ner portokostnaderna, eller öppna möjligheten att förnya medlemskapet via Swish.

Jag föreslår kongressen besluta att

1. förbundet utvecklar den digitala inskrivningen av medlemskap
2. öka chanserna att nyblivna medlemmar hamnar i rätt förening
3. förbundet fortsätter utveckla betalning av medlemskap, främst förnya medlemskapet

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundet arbetar löpande med att förenkla betalning av medlemsavgiften samt registrering av medlemskap. Vi noterar föreningarnas önskemål och vilja att förenkla och modernisera processer för att underlätta medlemsrekrytering. Kivra och andra betalsätt är tjänster som vi tittar på redan idag.

I medlemsformuläret framgår vad som är frivilliga uppgifter att lämna. Att förtydliga detta ytterligare detta riskerar att leda till att färre lämnar relevanta uppgifter. Till exempel är uppgifter om hörselstatus viktiga, bland annat för att utveckla medlemserbjudandet.

I medlemsformuläret är det möjligt för en ny medlem att välja förening. Ibland har den enskilde medlemmen svårt att avgöra vilken förening som är rätt, eftersom vissa föreningar slagits ihop och antagit namn som inte är direkt kopplade till en kommun. Ett arbete pågår med att tydliggöra stegen i medlemsformuläret så risken minskar att medlemmen hamnar fel. Det kan exempelvis handla om att man kopplar medlemmens

postnummer till rätt förening och/eller tydligt skriver ut föreningens upptagningsområde redan i formuläret.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse motion 507 besvarad

Kongressen beslutade

att anse motion 507 besvarad

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anta förbundsstyrelsens anta förslag till Medlemsavgifter för 2026–2029 med av kongressen beslutade ändringar

att avslå Janne Åbergs yrkanden under p 15 avseende familjemedlemmar

Kongressen beslutade

att anta förbundsstyrelsens förslag till Medlemsavgifter för 2026–2029 med av kongressen beslutade ändringar

och följande tillägg om hedersmedlemskap

att införa hedersmedlemskap tydligare än idag

att distrikt och föreningar får ansvaret att utse vilka som ska bli hedersmedlemmar, samt stå för deras medlemsavgifter

att rutiner tas fram för att administrera detta

16. Behandling av övriga inkomna motioner 601–609

Kongressen ska ta ställning till övriga motioner som inte berör något av förbundsstyrelsens förslag.

Motion 601

Hörselskadades distrikt i Örebro

Marknadsföra våra aktiviteter

Hemsidan hrf.se har många klick innan man kommer till den specifika föreningens verksamhet. För den oinvigde kan det vara svårt att hitta verksamheten i sin hemkommun.

I Örebro Län arbetar vi med att marknadsföra alla våra 3 föreningars aktiviteter tillsammans med distriktets aktiviteter. Alla våra aktiviteter hittar man på sidan

aktivhrf-orebrolan.se

Där kan besökaren söka på sin hemort, eller på ort i närheten, oavsett vilken förening som genomför aktiviteten. Ibland bor man mellan 2 föreningar och har lika långt till båda. Man kan också söka specifik aktivitet, som till exempel bowling. Därefter kan man enkelt anmäla sig till aktiviteten med några få klick. Man får ett bekräftelsemejl, och vi (som förening eller aktivitetsledare) kan nå deltagaren via mejl om aktiviteten blir flyttad, inställd eller lämna mer information inför aktiviteten. Deltagaren kan också välja

att bli påmind inför aktiviteten. Deltagaren kan med ett klick lägga in all information om vald aktivitet i sin egen digitala kalender.

Hörselskadades distrikt i Örebro Län har börjat använda denna aktivitetsportal och kommer fortsätta utveckla produkten. Med hjälp av sidan kan man bland annat enkelt skriva ut ett informationsblad och skicka till de medlemmar man inte har e-postadressen till, etcetera. Ledaren får påminnelse efter genomförd aktivitet, att skriva antal deltagare och några ord om aktiviteten. Detta sparas inför arbetet med verksamhetsberättelsen.

Vårt viktigaste fokus i arbetet är:

- Man behöver inte vara datakunnig för att hitta information om aktiviteter, anmäla sig till någon av dem, eller som ledare lägga in aktiviteter, kolla anmälningar och så vidare.
- Informationen ska vara lättläst och tydlig.

Vi i HRF:s organisation behöver:

Ett lättarbetat verktyg, som inte kräver stor datakunnighet. Med få klick, ska besökaren hitta aktiviteter på sin hemort, eller grannkommunen. Där deltagarna lätt kan anmäla sig och spara information i sin digitala kalender, samt få påminnelser.

Vi bör möta den yngre generationen som är födda med en dator i handen. De är vår framtid.

Hemsidan: hrf.se innehåller all bra information om Hörsellinjen, olika myndighetsbeslut, bestämmelser, rättigheter och så vidare.

Tänk www.aktivhrf.se

Vill du komma på en aktivitet så söker du www.aktivhrf.se klicka på ditt Län, sök din stad. Hitta aktiviteter. Klicka anmäl, klicka och få in aktiviteten i din digitala kalender. (OBS sidan aktivhrf.se är inte i bruk, se hur det kan se ut på www.aktivhrf-orebrolan.se)

Vi föreslår kongressen besluta att

1. förbundet ska satsa på en digital utveckling.
2. distrikt och föreningar får lättanvända digitala verktyg, som marknadsför aktiviteterna på respektive ort. Samt hjälper besökaren att anmäla sig, bli påmind och kunna lägga i sin egen digitala kalender.

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen instämmer i att digital utveckling är viktigt. Det bidrar till att vår organisation och vår information blir både tillgänglig och lättillgänglig.

HRF har under lång tid lagt ner stora resurser på att utveckla vår digitala närvaro, inte minst på webben. Vår webbplats hrf.se omfattar nyheter, organisationsinformation, hörselkunskap, webbutik, digitalt hörseltest och mycket mer. Via webben erbjuder vi också personlig hörselrådgivning, Auris som e-tidning, samt såväl medlemsanmälningar som gåvor och köp. Listan kan göras lång.

HRFs lokala verksamhet är en viktig del av detta. Våra föreningar och distrikt har möjlighet att ha egna webbsidor på HRFs webbdomän – där finns idag över 100 lokala webbsidor, som bland annat omfattar. Här finns också kalendarium för information om lokala aktiviteter.

För HRFs lokala verksamhet finns också intranätet HörNet, med information och resurser, samt en särskild webbutik.

Inte minst har det skett en stor digital utveckling när det gäller medlemsservice och medlemsregister. Numera kan medlemmar få webbaserad åtkomst till sina medlemsuppgifter på "Mina sidor" och föreningar/distrikt kan hantera sina registerdata i en ny digital plattform.

Förbundet har alltså gjort stora satsningar på digital utveckling och kommer fortsätta arbeta för att förvalta och utveckla vår digitala närvaro. Men HRF behöver alltid göra avvägningar mellan resurser och nytta, mellan vad som är rimligt och möjligt. Det är därmed bättre att ta upp frågor som rör praktisk webbutveckling med förbundskansliet, inför framtagande av årlig verksamhetsplan och budget.

Yrkanden under kongressen

Susanne Nyberg, Ombud Örebro yrkar bifall till att-sats 2

Christina Karlsson, Distriktsrepresentant, Södermanland yrkar bifall till att-sats 2

Deltog i debatten

Susanne Nyberg, Ombud Örebro

Eivor Johansson, Förbundsstyrelsen

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att bifalla första att-satsen i motion 601

att anse andra att-satsen i motion 601 besvarad

Kongressen beslutade

att bifalla första att-satsen i motion 601

att bifalla andra att-satsen i motion 601

Motion 602

Övriga

Hörselskadades distrikt i Norrbotten

Möjlighet att skicka sms via HRFs medlemsregister till enskilda medlemmar eller grupper av medlemmar

Att skriva text är fortfarande den vanligaste metoden för att skicka meddelanden på nätet och sms är den vanligaste tjänsten. Fördelar med tjänsten är bla. snabbhet, tillgänglighet, enkelhet och användbarhet. Trots begränsningar i antalet tecken och att det innebär en mindre kostnad per sms är funktionen med utskick via ett medlemsregister i dag en etablerad funktion i flertalet intresseorganisationer. Kostnader för brevporto ökar allt eftersom och utgör i dag en stor och betungande post i föreningarnas budget. En liknande trend förekommer även för annonsering i dagspress och gratisblad. Som komplement eller i kombination med mailutskick kan denna möjlighet bidra till att minska dessa kostnader.

Kommentar: Motionen är har behandlats och beslutats i följande distriktsstyrelse på följande datum: HRF Västernorrland - 2024-12-07, HRF Västerbotten - 2025-01-15, HRF Jämtland-Härjedalen - 2025-01-14 och HRF Norrbotten - 2025-01-12.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. uppdra till förbundsstyrelsen att utarbeta och införa rutiner för att möjliggöra sms-utskick via medlemsregistret för distrikt och lokalföreningar, inklusive fakturering av avgiften per sms till självkostnadspris per förening.

Förbundsstyrelsens yttrande

Sms är ett viktigt steg för att utveckla kommunikationen inom organisationen och på så vis kunna engagera fler medlemmar lokalt. Vi ser också hur andra organisationer, exempelvis PRO, framgångsrikt använder sms för att kommunicera med medlemmar.

Tekniskt sett är det möjligt för föreningar att skicka sms från medlemsregistret till sina medlemmar, men detta kräver viss utveckling i systemet och längre fram utbildning till de föreningar som önskar nyttja denna tjänst. Dessutom kräver det en ny rutin för fakturering till varje förening för de sms som föreningen skickar varje månad. Ett sms kostar idag cirka 50 öre och är en kostnad som föreningen själv måste stå för om föreningen vill nyttja tjänsten.

För att kunna nyttja den här tjänsten krävs också aktuella mobilnummer till medlemmar, samt möjlighet för medlemmen att tacka nej till kommunikation via sms. Andra regelverk för kommunikation via sms till medlemmar från föreningen behöver också utredas för att säkerställa att tjänsten nyttjas på korrekt sätt.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse motion 602 besvarad

Kongressen beslutade

att anse motion 602 besvarad

Motion 603

Övriga

Susanne Nyberg

Inkludera alla hörselskadade

När HRF marknadsför sig, så talas om 1,5 miljoner hörselskadade (14%). Enligt HRF:s egen hemsida har 20% av svenska befolkningen tinnitus. Tinnitus är en hörselskada. Har man tinnitus, så är man hörselskadad. Vilket innebär att 20% av svenska befolkningen är hörselskadade. Inte 14%.

Tyvärr är tinnitus något som ökar rejält i samhället. Genom att synliggöra denna typ av hörselskada, kanske vi kan hjälpa till att bromsa utvecklingen.

HRF måste bli bättre på att marknadsföra sig. HRF måste börja använda rätt begrepp och använda sina egna siffror. Antingen pratar vi om 14% med nedsatt hörsel. Eller så pratar vi om 20% hörselskadade.

Jag föreslår kongressen besluta att

1. organisationen är tydlig i sin marknadsföring vad de olika siffrorna står för. (14% = nedsatt hörsel eller 20 % = Hörselskadade).
2. förbundet tar fram nya siffror, för olika typer av hörselskador

Förbundsstyrelsens yttrande

Det är viktigt att vi i HRF använder korrekta och aktuella siffror. Att vara noga med fakta är en del av vår värdegrund och en viktig förutsättning för organisationens trovärdighet.

”Hörselskadade” använder HRF som ett samlingsbegrepp för flera olika diagnoser: hörselnedsättning, Menières sjukdom, tinnitus och ljudöverkänslighet. Dessa hörselskadegrupper överlappar varandra. Det är till exempel vanligt att personer med Menières sjukdom har både hörselnedsättning och tinnitus. Det finns också beräkningar som pekar på att fyra av fem med tinnitus har hörselnedsättning.

I begreppet ”hörselskadade” har HRF räknat in personer med svår tinnitus och svår hyperakusi (den vanligaste ljudöverkänslighetsdiagnosen). Det stämmer att cirka 20 procent i enkäter har uppgivit att de upplever tinnitus, men graden av besvär varierar. När HRF säger ”hörselskadade” inkluderar HRF därför de cirka 3 procent som uppger att de har svår tinnitus och därför påverkas menligt i sin vardag.

I dag använder förbundet följande siffror:

- Hörselnedsättning:
1,7 miljoner. En av fem vuxna (cirka 20 procent), 18 år och uppåt.
- Menières sjukdom: cirka 50 000
- Svår tinnitus: cirka 2-3 procent av befolkningen
- Svår hyperakusi: cirka 2-3 procent av befolkningen (oklar statistik)
- Hörselskada: ”över 1,7 miljoner”

Dessa siffror är baserade på olika källor. Siffran för hörselnedsättning kommer från en Novus-undersökning som HRF låtit göra (HRF/Novus 2025). Antalet med Menières sjukdom är baserat på en medicinsk prevalensmodell. Andelen med hyperakusi är baserad på mindre enkäter. Andelen med tinnitus utgår från Nationella Folkhälsoenkäten.

Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning, att HRF med jämna mellanrum behöver ta fram ny statistik och uppdatera de siffror vi använder. Att ta fram välunderbyggd, hållbar statistik inom detta område är emellertid inte helt enkelt.

När det gäller hörselnedsättning har HRF utgått från de levnadsnivåundersökningar som genomförs av Statistiska Centralbyrån (SCB). Men SCB har på senare år ändrat sin fråga om hörselnedsättning, som en anpassning till internationell statistikinsamling. Den nuvarande frågan, ”Har du svårt att höra, även om du använder hörapparat?”, ger lägre resultat än frågor i tidigare undersökningar.

HRF har uttryckt kritik mot att frågan är otydlig och svårtolkad. Personer som inte har hörapparater kan få intrycket att frågan inte rör dem. Personer som har hörapparater kan uppfatta att frågan handlar om vilken nytta de har av hörapparaterna, inte om de har en hörselnedsättning.

Dessa oklarheter har bidragit till att förbundet under lång tid har fortsatt att använda HRFs senast publicerade siffror, från rapporten ”Hörselskadade i siffror” (2017).

Men i februari 2025 genomförde förbundet en Novus-undersökning med frågor om hörselnedsättning och hörapparat användning. Resultatet visar att andelen med hörselnedsättning är drygt 20 procent, vilket ligger i linje med tidigare SCB-undersökningar och befolkningsutvecklingen under de senaste tio åren.

Utifrån detta har HRF reviderat den officiella siffran för antal personer med hörselnedsättning. Vi uppger nu att 1,7 miljoner svenskar har en hörselnedsättning. En av fem vuxna.

Uppskattningsvis 100 000 av dessa har svår tinnitus och/eller hyperakusi utan att ha nedsatt hörsel, vilket innebär att den avrundade siffran för antalet svenskar med hörselskador blir 1,7 miljoner.

Förbundet avser att under 2025 göra ytterligare undersökningar och kunna publicera ny och uppdaterad statistik. I samband med det ser vi även över det statistiska underlaget för tinnitus, hyperakusi och Menières sjukdom.

Deltog i debatten

Susanne Nyberg, Ombud Örebro

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse första att-satsen i motion 603 besvarad

att bifalla andra att-satsen i motion 603

Kongressen beslutade

att anse första att-satsen i motion 603 besvarad

att bifalla andra att-satsen i motion 603

Motion 604

Övriga

Hörselskadades distrikt i Stockholms län

Enhetlighet i HRF:s visuella kommunikation – behovet av en grafisk profil och bildbank

En grafisk profil är avgörande för att skapa en enhetlig och professionell framtoning som stärker organisationens identitet och trovärdighet. Den underlättar igenkänning, förenklar kommunikationen och bidrar till att bygga ett starkare varumärke. En tydlig grafisk profil kommunicerar också organisationens värderingar och mål konsekvent över alla kanaler och plattformar – oavsett avsändare.

1. Stärker varumärkesidentiteten

En enhetlig grafisk profil gör det lättare att känna igen HRF och särskiljer oss från andra aktörer. Den signalerar professionalism och pålitlighet.

2. Effektivare kommunikation

En grafisk profil fungerar som en guide för visuellt innehåll. Tydliga riktlinjer gör det enklare att skapa material som förmedlar rätt budskap på ett enhetligt sätt.

3. Tids- och kostnadseffektivt

Med en tydlig grafisk profil kan man använda färdiga mallar i stället för att börja om från början varje gång nytt material ska produceras.

Idag är tillgången till en grafisk profil inom Hörselskadades Riksförbund i princip obefintlig. På HörNet hittar man i skrivande stund endast ett fåtal enklare mallar. Med en genomtänkt och lättillgänglig grafisk profil innehållandes riktlinjer gällande logotyp,

färgschema, typografi, bildstil, grafiska element, tonläge i extern kommunikation skulle HRF:s varumärke stärkas ytterligare och förenkla den externa kommunikationen för både förbund, distrikt och föreningar.

I en organisation som HRF, där kommunikationsarbetet utförs av personer med olika bakgrunder och erfarenheter, är tydliga grafiska riktlinjer och mallar avgörande för att säkerställa en enhetlig och effektiv kommunikation. Utan detta kan risken för variation i stil och kvalitet öka.

För den som inte har vana eller kunskap kan det också vara tidskrävande och utmanande att utforma kommunikationsmaterial från grunden. Med riktlinjer och färdiga mallar blir arbetet enklare och snabbare.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. en grafisk profil med logotyp, färgschema, typografi, bildstil, grafiska element, tonläge i extern kommunikation samt förslag på mallar upprättas.
2. den grafiska profilen med tillhörande filer görs tillgänglig och lättåtkomlig på HörNet.
3. materialet som tas fram ska ha en bredd som fungerar både för enklare kommunikationsmaterial från föreningar till mer omfattande material för förbundet och distrikt
4. en bildbank med bilder som representerar organisationens olika nivåer samt de frågor organisationen jobbar med tas fram.

Förbundsstyrelsens yttrande

Det pågår en sammanställning av HRFs grafiska profil. Det finns en grafisk manual för förbundet, med färger och typsnitt med mera. Den ska kompletteras, bland annat med anpassade anvisningar för ideellt aktiva i föreningar och distrikt.

Ambitionen är att samla HRFs grafiska byggstenar på ett tydligt, kortfattat och lättanvänt sätt. Det görs också en översyn av logotyper, illustrationer och mallar, för att underlätta åtkomst och användning.

Att skapa en stor bildbank med obegränsade bildrättigheter är resurskrävande. Det finns redan idag ett mindre bildgalleri för lokala webbredaktörer, med länk på HörNet, som då och då kompletteras och uppdateras. Bilderna i galleriet är fria att använda på webben, i sociala medier och i enklare trycksaker.

Yrkanden under kongressen

Stefan Holmberg, Ombud Västra Östergötland, bifall att-sats fyra

Agneta Österman-Lindquist, Distriktsrepresentant Stockholms län, bifall att-sats fyra.

Marlene Norlund Idenäs, Ombud Skellefteå, bifall motion 604

Deltog i debatten

Agneta Österman-Lindquist, Distriktsrepresentant Stockholms län

Stefan Holmberg, Ombud Västra Götaland

Eivor Johansson, Förbundsstyrelsen

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse motion 604 besvarad

Kongressen beslutade

att anse att sats 1–3 i motion 604 besvarad

att bifalla att-sats 4 i motion 604

Motion 605

Övriga

Hörselskadades förening i Göteborg

Nyhetsbrevstjänst med grafiskt tilltalande mallar för ett seriösare intryck som medlemsförening

Att synas och höras som ideell förening i dagens samhälle är inte så enkelt. Det är många föreningar och många sammanhang som pockar på uppmärksamhet. Många organisationer satsar på kommunikatörer för att hitta sätt att nå ut, det är viktigt, men inte helt realistiskt för en liten förening att ha en egen, och få förunnat att ha en kommunikatör som är engagerad och som kan hjälpa den lilla föreningen med dessa bitar. Även om det är viktigt att hitta nya medlemmar handlar denna motion om att utveckla kommunikationen med dem som redan finns. Även om våra medlemmar i stor utsträckning är äldre, så blir fler och fler mer digitala. Att få ut information är lättare när det finns mejladresser, men i det fall vi ska kommunicera via mejl är det inte helt lätt att konkurrera med snyggt utformade nyhetsbrev från andra organisationer. Förbundet använder en nyhetsbrevstjänst och utskicken är snygga. Medan utskicken från föreningarna många gånger påminner om något från 90-talet. Vi har också förstått från personer i förbundsstyrelsen att skälet till att medlemmar väljer att vara stödmedlemmar och därmed bara synas i statistiken hos förbundet beror på att de inte är intresserade av den lokala verksamheten. Men dessa individer kan vara nog så viktiga för lokalföreningen just i den lokala statistiken för legitimitets skull. Utifrån detta skriver vi en motion som innebär att vi önskar att förbundet tillhandahåller en nyhetsbrevstjänst för föreningar och distrikt att använda där det finns mallar för snygg utformning och där mottagarna kan tas direkt från medlemssystemet, vilket också skulle kunna innebära att mottagare som inte vill ha lokal information ändå kan stå med i den lokala medlemsstatistiken. Vi förstår att detta kräver saker från både medlemssystem och en nyhetsbrevstjänst, men vi anser att detta är något som ändå bör utvärderas.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. förbundet ska utreda möjligheten för lokalföreningar att nyttja en nyhetsbrevstjänst med grafiskt tilltalande mallar för ett seriösare intryck som medlemsförening.

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen ser positivt på motionen och viljan att stärka HRFs visuella uttryck och kommunikation. Idag är det möjligt att skicka e-post till medlemmar via medlemsregistret men, precis som motionären pekar på, är tjänsten begränsad, bland annat vad gäller det visuella uttrycket.

Det finns gott om tjänster som skulle kunna fylla detta behov, men att förbundet tillhandahåller en sådan tjänst innebär att ytterligare resurser i form av både tid och pengar avsätts för detta, precis som motionären pekar på. Antalet föreningar som har behov av- och möjlighet att nyttja en liknande tjänst påverkar också möjligheten och prioriteringen att genomföra förslaget.

Föreningar och distrikt som vill arbeta med digitala nyhetsbrev kan själva välja en plattform för nyhetsbrev i den prisklass och med den kapacitet som passar dem. I de fall där det är aktuellt att använda sådana verktyg kan förbundskansliet ge råd kring formgivning av mallar.

Förbundsstyrelsen föreslår därmed kongressen besluta

att anse motion 605 besvarad

Kongressen beslutade

att anse motion 605 besvarad

Motion 606

Övriga

Hörselskadades förening i Skövde-Tibro

Synlighet i press

HRF har, vad vi kan förstå, valt att inte marknadsföra sig i tidningar. Vi vill att förbundet skall prova att under en period annonsera i de två största pensionärstidningarna PRO:s "Propension" och SPF:s "Senioren". Båda dessa tidningar har en stor upplaga och vänder sig till, för oss viktig målgrupp, pensionärerna. Här finns en stor möjlighet att rekrytera nya medlemmar och inte minst månadsgivare och andra stödmedlemmar. Dags att prova något nytt i marknadsföringsväg!

Vi föreslår kongressen besluta att

1. föreslå förbundet att under en period prova annonsering i ovan nämnda tidningar.

Förbundsstyrelsens yttrande

Att synas mot rätt målgrupp är viktigt för att rekrytera nya medlemmar och stärka HRFs varumärke. Pensionärsföreningarnas olika kanaler, så som tidningar och digitala nyhetsbrev, är några av flera relevanta platser för HRF att synas på.

Redan idag väljer HRF ofta dessa föreningars kanaler för att marknadsföra kampanjer, medlemskap och givande. Senast i mars 2025 hade vi digitala annonser på dessa platser. Men annonsering i dessa kanaler kräver ekonomiska resurser, vilka styr frekvensen på vår annonsering.

Vi vet också av erfarenhet att tryckta annonser inte alltid är det som får störst effekt. Redaktionellt material så som artiklar och intervjuer är minst lika viktigt då de läses av fler och ger en fördjupad bild av HRFs frågor och verksamhet. Lägg där till att många äldre finns på sociala medier idag, vilka möjliggör annonser mot samma målgrupp till betydligt lägre kostnad - och med betydligt bättre möjlighet till analys av resultatet.

Sammantaget är en kombination av olika kanaler och metoder viktigt för att nå fram med våra budskap och pensionärsföreningarnas kanaler är fortsatt centrala.

Yrkanden under kongressen

Janne Åberg, Ombud Skövde-Tibro, bifall motion 606.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse motion 606 besvarad

Kongressen beslutade

att anse motion 606 besvarad

Deltog i debatten

Janne Åberg, Ombud Skövde-Tibro

Eivor Johansson, Förbundsstyrelsen

Motion 607

Övriga

Janne Åberg

HRF:s hemsidor

Hemsidorna som hanteras av distrikt och föreningar behöver en radikal översyn.

Ett stort antal sidor är inte uppdaterade sedan 2016!

Idag ligger ett alltför stort ansvar på förbundets hårt kämpande Karin Freijd.

För att sidorna ute i landet ska fungera behövs ett medinflytande från de webbredaktörer som är aktiva.

Mitt förslag är att några av de drivande webbredaktörerna, som verkar i distrikten, kallas till ett möte för att kartlägga hur det ser ut och därefter ta fram en strategi för framtiden.

Vid detta möte ska givetvis ansvariga Karin vara med, men också någon/några från förbundsledningen.

Hemsidorna är faktiskt HRF:s ansikte ut mot allmänheten.

I verksamhetsplanen 2025 står det på sidan 12 "Webb och sociala medier" "Under 2025 ska vi:

- Underhålla och uppgradera HRF:s webbplatser.
- Utbilda och ge support till lokala webbredaktörer.
- Utveckla HRF:s närvaro i sociala medier

Vi är ett antal webbredaktörer som har diskuterat problematiken och vi erbjuder våra tjänster

Vi har kunskapen om hur det ser ut på "fältet". Ta vara på detta erbjudande.

Låt oss tillsammans få till uppdaterade hemsidor värda namnet!

Jag föreslår kongressen besluta att

1. ansvariga inom förbundet omgående startar enligt direktiven i verksamhetsplan 2025 angående hemsidor.

Förbundsstyrelsens yttrande

De föreningar och distrikt som önskar har fått ett eget utrymme på HRFs webbdomän, hrf.se. I dag handlar det om drygt 100 lokala webbsidor. Var och en av dessa ska ha en

lokal webbredaktör, som tillsammans med andra i föreningen/distriktet står för innehåll och uppdateringar. Förbundet står för grundläggande support.

HRFs distrikt och föreningar är självständiga verksamheter. Att ha en lokal webbsida är valfritt och ansvaret för den ligger hos föreningen/distriktet, precis som när det gäller annan lokal verksamhet. Förbundet kan därför inte "ta över" lokala webbsidor, utan ger bara råd och stöd i form av träffar, utbildningar samt individuell support.

Inaktiva webbsidor beror ofta på att föreningen inte har så mycket verksamhet – de upplever att det "finns inget" att lägga upp. Andra har inte lyckats ersätta en webbredaktör som lämnat, men vill ändå ha kvar webbsidan.

Föreningar som saknar redaktör får rådet att gå ut brett till alla sina medlemmar och familjemedlemmar och efterlysa någon som kan/vill vara webbredaktör. Ett annat vanligt råd är, precis som motionären skriver, att vända sig till sitt distrikt. Ibland har det lett till samarbete, med en gemensam webbredaktör för flera eller alla föreningar.

Förbundsstyrelsen håller med om att det finns anledning att se över hur lokala webbsidor kan hanteras i en tid då många föreningar kämpar, men vi anser att det är en fråga som bäst hanteras inom förbundets löpande, operativa arbete.

Tills vidare håller förbundet fast vid principen att det är varje distrikt respektive förening som fattar beslut om webbredaktör. De webbredaktörer som motionären nämner, som vill hjälpa till, kan gärna kontakta föreningar och distrikt och erbjuda sitt stöd. Men i varje tillfälle är det föreningen och distriktet själva som beslutar om de vill ha sådant stöd – inte förbundet.

Yrkanden under kongressen

Susanne Nyberg, Ombud Örebro, bifall till motionen

Christina Karlsson, Distriktsrepresentant Södermanland bifall till motionen

Alexander Carlström, distriktsrepresentant Östergötland, tillägg motion 607:

Att webbmanualen och övrigt utbildningsmaterial anpassas för att bli ännu tillgängligare med hänsyn till den tekniska kompetens de lokala webbredaktörerna har.

Att former för mer praktisk handledning tas fram där det finns behov.

Att man via enkät eller annan dialog med webbredaktörerna skapar sig ökad insyn i status och utmaningar för nuvarande webbplatser.

Janne Åberg, Ombud Skövde-Tibro, bifall på motion 607.

Agneta Österman-Lindquist, Distriktsrepresentant Stockholm, bifall till motionen med tilläggsförslag:

Att förbundet bjuder in engagerade webbredaktörer för att kartlägga hur det ser ut i dag och tillsammans med förbundets webbansvariga ta fram en strategi för framtiden.

Solveig Lundkvist, Ombud Katrineholm, bifall till motion 607.

Irene Lernström Karlsson, Ombud Strängnäs, bifall till motionen

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 607

Kongressen beslutade

att bifalla motionen 607

med följande tillägg:

- att webbmanualen och övrigt utbildningsmaterial anpassas för att bli ännu tillgängligare med hänsyn till den tekniska kompetens de lokala webbredaktörerna har.
- att former för mer praktisk handledning tas fram där det finns behov.
- att man via enkät eller annan dialog med webbredaktörerna skapar sig ökad insyn i status och utmaningar för nuvarande webbplatser.
- att förbundet bjuder in engagerade webbredaktörer för att kartlägga hur det ser ut i dag och tillsammans med förbundets webbansvariga ta fram en strategi för framtiden.

Deltog i debatten

Janne Åberg, Ombud Skövde-Tibro.

Alexander Carlström, Distriktsrepresentant Östergötland

Agneta Österman-Lindquist, Distriktsrepresentant Stockholm

Susanne Nyberg, Ombud Örebro

Inger Andersson, Ombud Mellerud

Eivor Johansson, Förbundsstyrelsen

Motion 608

Övriga

Hörselskadades distrikt i Östergötland

Förändring av förenings sökfunktion

Det blir mer och mer vanligt att föreningar slås ihop och bildar namn som inte har en orts referens som till exempel HRF östra Östergötland samt HRF västra Östergötland. Dessa föreningar går inte hitta på hemsidan <https://hrf.se/lokalt/> vilket medför att eventuellt nya medlemmar inte hittar till föreningen. Detta medför att potentiella medlemmar inte söker medlemskap i HRF då dessa tror att ingen lokal förening finns.

Vi föreslår kongressen besluta att

1. säkerställa att det går att hitta alla föreningar på hemsidan även när dessa slås ihop och se över hur föreningarnas namn hanteras i sökfunktionen på hemsidan

Förbundsstyrelsens yttrande

På varje webbplats är det viktigt att det är lätt att hitta.

Det förutsätter en struktur som besökaren upplever som logisk och lättnavigerad. Det ska till exempel vara enkelt att förstå var man ska klicka för att komma till sidan med kontaktuppgifter till HRFs föreningar.

Det förutsätter också att det finns en bra sökfunktion, så att den som skriver in sökord får upp relevanta förslag på sidor som handlar om detta ämne, helst indelat i olika kategorier.

På hrf.se ligger det en menylänk kallad "Distrikt och föreningar" längst uppe på startsidan på datorskärm, samt i den så kallade "hamburgermenyn" (tre streck) på mobil. Namnet och placeringen gör det enkelt att hitta dit, och väl där finns en alfabetisk lista och möjlighet att sortera på distrikt och föreningar.

Den allmänna sökfunktionen på hrf.se ger oftast träff, men inte på föreningssidorna. Detta beror på att sökträffarna inte sorteras i olika kategorier, utan allt kommer blandat. Att ha med kontaktuppgifter i det skulle göra sökresultaten svåra att överblicka.

Förbundet har ambitionen att utveckla sökfunktionen, så att det går att få sökresultat sorterade på till exempel Nyheter, Allt om hörsel, Auris, osv. När och hur detta är möjligt att åstadkomma avgörs med fördel i samband med förbundets årliga budget- och verksamhetsplanering.

Yrkanden under kongressen

Alexander Carlström, distriktsrepresentant Östergötland, bifall till motionen

Susanne Nyberg, Ombud Örebro, bifall till motionen

Christina Karlsson, distriktsrepresentant Södermanland, bifall till motionen.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att anse motion 608 besvarad

Kongressen beslutade

att bifalla motion 608 med tillägg att sökfunktionen ska förbättras

Deltog i debatten

Alexander Carlström, distriktsrepresentant Östergötland

Susanne Nyberg, Ombud Örebro

Eivor Johansson, Förbundsstyrelsen

Motion 609

Övriga

Larsroland Hammarström

Stäng inte hemsidan när förening blir vilande

Jag är medlem i HRF-SUS (Sollentuna-Upplands Väsby-Sigtuna). Tyvärr är föreningen för tillfället vilande. Distriktet har tillsatt en arbetsgrupp med uppgift att försöka starta föreningen igen. Under arbetes gång är det viktigt att arbetsgruppen kan kommunicera med medlemmarna. Ett bra sätt att kunna nå ut med information till medlemmar är att kunna använda föreningens hemsida. Detta är inte möjligt idag då förbudet stänger ner hemsidan när föreningen blir vilande.

Jag föreslår kongressen besluta att

1. inte stänga ner föreningens hemsida under den tid som föreningen är vilande

Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen instämmer i att det ska vara lätt att hitta kontaktuppgifter för en förening som är vilande. Förhoppningen är givetvis att nya krafter ska engagera sig i den vilande föreningen och bidra till att den kan bli aktiv igen.

Därmed är det en stor fördel att vilande föreningar har kvar sina webbsidor, med information om vart man kan vända sig för kontakt.

Yrkanden under kongressen

Björn Sonesson, Distriktsrepresentant Dalarna, bifall till Förbundsstyrelsens förslag.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att bifalla motion 609

Kongressen beslutade

att bifalla motion 609

17. Förslag till Riktlinjer för valberedningen

Kongressen ska besluta om "Riktlinjer för valberedningen". Syftet med riktlinjerna är att tydliggöra vad som gäller och underlätta valberedningens arbete.

Valberedningsutskottet har (ärende 6) sett över de befintliga riktlinjerna och lagt fram förslag på riktlinjer som ska gälla för den kommande kongressperioden. Förslaget presenterades av Alexander Carlström, valberedningsutskottet.

Valberedningsutskottet föreslår kongressen besluta:

att anta förslaget till Riktlinjer för valberedningen med av kongressen beslutade ändringar

Kongressen beslutade

att anta förslaget till riktlinjer för valberedningen

Bilaga: Förslag till Riktlinjer för valberedningen

18. Förslag till Arvodes- och ersättningsreglemente

Arvodes- och ersättningsreglementet omfattar principer för arvoden och ersättningar och ska enligt tidigare praxis antas av kongressen. Valberedningen har tagit fram ett förslag. Valberedningen redogjorde för förslaget. Förslaget föredrogs av **Jan Lamby**, valberedningen.

Valberedningen föreslår kongressen besluta:

att anta förslaget till Arvodes- och ersättningsreglemente med av kongressen beslutade ändringar.

Kongressen beslutade

att anta förslaget till Arvodes- och ersättningsreglemente med av kongressen beslutade ändringar.

Bilaga: Förslag till Arvodes- och ersättningsreglemente

19a. Stadgeenliga val – förbundsstyrelse

Kongressen ska enligt stadgarna välja en förbundsstyrelse bestående av förbundsordförande, två vice förbundsordföranden och förbundskassör samt sju övriga ledamöter.

Förbundsordförande, två vice förbundsordföranden och förbundskassör väljs särskilt.

Valberedningens sammankallande Jan Lamby redogjorde för förslaget nedan:

Förbundsstyrelse

Förbundsordförande	Jonas Sahlberg, 62 år, Sollentuna, HRF Stockholm	<i>Nyval som förbundsordförande (tidigare förbundskassör)</i>
Vice förbundsordförande	Susanna Ahlström, 63 år, Linköping, HRF Linköping	<i>Nyval som vice förbunds- ordförande (tidigare ledamot)</i>
Vice förbundsordförande	Marie-Louise Andersson, 74 år, Lund, HRF Lund	<i>Nyval som vice förbunds- ordförande (tidigare ledamot)</i>
Förbundskassör	Erika Darljung, 39 år, Kärna, HRF Göteborg	<i>Nyval</i>
Ledamöter	Sune Wadenheim, 77 år, Malmö, HRF Malmö	<i>Omval</i>
	Stig-Axel Nilsson, 72 år, Bredbyn, HRF Örnsköldsvik	<i>Omval</i>
	Anna Kain Wyatt, 36 år, Grödinge, HRF Botkyrka- Salem	<i>Nyval</i>
	Nathalie Colombo, 49 år, Uppsala, HRF Uppsala- Knivsta	<i>Nyval</i>
	Ritva Tamminen, 52 år, Luleå, HRF Luleå	<i>Nyval</i>
	Maria Tingström, 60 år, Kristianstad, HRF Kristianstad	<i>Nyval</i>
	Roger Berg, 64 år, Bonässund, HRF Örnsköldsvik	<i>Nyval</i>

Nominerade under kongressen

Britt Edoff, CI-föreningen i Stockholms län till ledamot

Jonathan Elebjörk Wahlström till ledamot

Valberedningen föreslår kongressen besluta

att välja förbundsordförande, två vice förbundsordföranden, förbundskassör och sju övriga ledamöter till förbundsstyrelsen enligt valberedningens förslag

att beslutet träder i kraft när kongressen avslutas

Deltog i debatten

Monica Arnoldsson, ombud Lund

Christer Valderås, ombud Göteborg

Agneta Österman-Lindquist, distriktsrepresentant Stockholms län

Erika Darljung, ombud Göteborg

Heléne Larsson, distriktsrepresentant Skaraborg

Carina Albertsson, distriktsrepresentant Västerbotten

Kongressen beslutade

att till förbundsordförande välja Jonas Sahlberg

Noterades att valet var enhälligt.

att till vice förbundsordförande välja Susanna Ahlström och Marie-Louise Andersson

att till förbundskassör välja Erika Darljung

att till sju ledamöter välja följande, efter röstetal:

Anna Kain Wyatt 80

Sune Wadenheim 74

Ritva Tamminen 72

Maria Tingström 69

Stig-Axel Nilsson 67

Natalie Colombo 60

Britt Edoff 60

Ej valda

Jonathan Wahlström 56

Roger Berg 43

19b, Stadgeenliga val – revisorer

Kongressen ska enligt stadgarna genomföra val av tre revisorer, varav en auktoriserad samt två ersättare för dessa, varav en auktoriserad.

Valberedningens Tommy Olausson redogjorde för förslaget nedan:

Revisorer

Ordinarie	Rolf Zetterström, 82 år, Oxelösund, HRF Nyköping- Oxelösund	<i>Omval</i>
Ordinarie	Tage Carlsson, 54 år, Borås, HRF Borås	<i>Nyval (tidigare ersättare)</i>
Ersättare	Ulrika Lindkvist, 55 år, Stöde, HRF Sundsvall-Timrå	<i>Nyval</i>

Auktoriserade

Ordinarie	Sonora	<i>Nyval</i>
Ersättare	Sonora	<i>Nyval</i>

Nominerade under kongressen

Eivor Johansson

Deltog i debatten

Agneta Österman Lindquist, distriktsrepresentant Stockholms län

Valberedningen föreslår kongressen besluta

att välja revisorer enligt valberedningens förslag

Kongressen beslutade

att till ordinarie revisorer välja följande, efter röstetal:

Eivor Johansson 59

Tage Carlsson 55

Ej vald

Rolf Zetterström 50

att till ersättare välja Ulrika Lindkvist

att till auktoriserade revisorer utse Sonora

19c. Stadgeenliga val – valberedning

Kongressen ska enligt stadgarna välja valberedning bestående av en ordförande och fyra ledamöter samt två ersättare.

Valberedningsutskottet som utsågs under punkt 6 har haft i uppdrag att ta fram ett förslag på valberedning för kommande kongressperiod. Valberedningsutskottets sammankallande Alexander Carlström presenterade förslaget:

Valberedning

Sammankallande	Agneta Österman Lindquist, Stockholms län
Ledamöter	Barbro Prästbacka, Västra Götaland
	Christina Rosdahl, Jönköpings län
	Anita Skagerud, Dalarna
	Mikael Larsson, Skåne
Ersättare	Agne Fröjd, Skaraborg
	Carina Albertsson, Västerbotten

Valberedningsutskottet föreslår kongressen besluta

att välja valberedning i enlighet med utskottets förslag

Kongressen beslutade

att välja valberedning enligt utskottets förslag

20. Kongressens avslutning

Vid kongressens avslutning avtackades avgående ledamöter.

Förbundsstyrelsen: Ulf Olsson, Agneta Österman Lindquist, Eivor Johansson och Eva Blomquist (ej närvarande)

Revisorer: Lena Thorén och Rolf Zetterström

Valberedningen: Jan Lamby, Marianne Morin, Sven Fernlund och Tommy Olausson.

Tillträdande förbundsordföranden Jonas Sahlberg förklarade kongressen för avslutad.